

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/10275/2009

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

**Control programme of Salmonella in breeding, laying
and broiler flocks (*Gallus gallus*) and in flocks of
turkeys (*Meleagris gallopavo*)**

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Greece

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF RURAL DEVELOPMENT
AND FOOD
GENERAL VETERINARY DIRECTORATE
DIRECTORATE OF ANIMAL HEALTH
Protection
DEPT. OF ZOOSES
Resp.: M. Tzani
ADDRS: 2, Acharnon str., 10176 Athens, GREECE
Tel.: 0030-210- 2125727 Fax: 0030-1- 8252614
e-mail: ka6u041@minagric.gr

Athens, 28 April 2009

Prot.No: 261148
TO: European Commission
Health & Consumer

Directorate - General
ATTN: Mrs. Sarolta Idei
European Commission-DG SANCO
Unit Veterinary control programmes
1049 Belgium-Rue Belliard 232 8/63
Brussels

SUBJECT: Submission of 2010 Salmonella Control co-financed Programme in Flocks of Turkeys, Greece.

Please find attached the Greek Salmonella Control Co-financed Programme in Flocks of Turkeys.

H. Papadopoulos
Acting as

GENERAL DIRECTOR

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι :

α)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ενηλίκων ινδορνίθων αναπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 και

β)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ινδορνίθων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Η μείωση αυτή είναι σημαντική ενόψει των αυστηρών μέτρων που θα εφαρμοστούν από τις 12 Δεκεμβρίου 2010 στο νωπό κρέας από μολυσμένα σμήνη ινδοορνίθων πάχυνσης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Συγκεκριμένα, το νωπό κρέας πουλερικών διατίθεται στην αγορά για κατανάλωση από τον άνθρωπο, μόνο εάν δεν υπάρχει σαλμονέλλα σε 25 γραμμάρια του κρέατος.

Β)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ινδórνιθες___ Πτηνά που προορίζονται για σφαγή

Στην απόφαση εφαρμοστικών μέτρων, θα προβλέπονται τα εξής :

- η υποχρέωση των υπευθύνων των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- η υποχρέωση των υπευθύνων των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, να καταγράφουν τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων σε αρχείο, που θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η εκμετάλλευση.
- η υποχρέωση του επίσημου κτηνιάτρου να ελέγχει το αρχείο της εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου και επομένως να διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοελέγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου θα καταγράφονται σε έκθεση που θα καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παρατήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Οι απαιτήσεις του παρατήματος Ε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 για το κρέας των ινδορνίθων πάχυνσης θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα τέλη του 2010.

Δ) Διευκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

- 1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Το 2006 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2006/662/ΕΚ της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2006 «Περί της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας για τη διενέργεια βασικής μελέτης στα κράτη μέλη σχετικά με τον επιπολασμό της *Salmonella* στις γαλοπούλες», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 100 σμήνη αναπαραγωγής και πάχυνσης (8 σμήνη αναπαραγωγής με πάνω από 250 πουλερικά και 92 σμήνη πάχυνσης όλων των μεγεθών) που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν 67 (6 σμήνη αναπαραγωγής και 61 σμήνη πάχυνσης) και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 7 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανεβρέθησαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 0 σμήνη και 7 σμήνη σε άλλους ορότυπους.

Το πλήθος των σμηνών που τελικά εξετάστηκαν ήταν μικρότερο του πλήθους που σχεδιάστηκε να εξετασθεί, διότι ο αριθμός σμηνών που τοποθετήθηκαν ήταν μικρότερος από τον αναμενόμενο.

Από 01/01/2010 θα αρχίσει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης τα τελευταία 3 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάστηκαν	Αριθ. Θετικών σμηνών	%S, Enteritidis/ S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2005	-			
2006	67	7	0%	7
2007	29	3	3.4%	
200				

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.

5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων .

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά

των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας

Είναι αρμόδιο για:

- i) τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια.
- ii) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων, για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
- iv) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
- v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.
- vi) την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.
- vii) την ενημέρωση του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.
- viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των κρατικών εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

- Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, καθώς και από το ίδιο.
- Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων , οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που θα συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, θα πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων:

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων θα εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, όχι απαραίτητα διαπιστευμένα, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και θα συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Billthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι

ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Α.Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σμηνών , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης :

A1. Σχήμα επίσημης δειγματοληψίας στις επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

A1.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής στο 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 250 ενήλικες γαλοπούλες αναπαραγωγής ηλικίας μεταξύ 30 και 45 εβδομάδων. Σε αυτό το 10% συμπεριλαμβάνονται και όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών, καθώς και όλες οι επιχειρήσεις που εκτρέφουν ινδορνίθες αναπαραγωγής ελίτ, γονείς προπατόρων και προπατόρων. Αυτή η δειγματοληψία μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί στο εκκολαπτήριο.

A1.2 Σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιχειρήσεων στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* από τα δείγματα που λαμβάνονται στο εκκολαπτήριο από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας ή μέσα στο πλαίσιο των επισήμων ελέγχων, για να ερευνήσουν την προέλευση της μόλυνσης.

A1.3. Κάθε φορά που η αρμόδια αρχή το θεωρεί απαραίτητο.

A2. Σχήμα επίσημης δειγματοληψίας στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

A.2.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη στο 10% των εκμεταλλεύσεων με τουλάχιστον 500 ινδόνιθες πάχυνσης.

A.2.2 Σε όλα τα σμήνη εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης ,στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε ένα σμήνος της εκμετάλλευσης στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας, εκτός και αν το κρέας των ινδορνίθων των σμηνών αυτών προορίζεται για βιομηχανική θερμική επεξεργασία ή άλλη επεξεργασία για την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

A.2.3 Σε όλα τα σμήνη στην εκμετάλλευση , όταν ένα σμήνος βρεθεί θετικό στη *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου, στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής μονάδας.

A2.4. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

A2.4.1 σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

A2.4.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

A2.4.3 σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

A2.4.4 σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Β.Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, ολοκληρώνεται σύντομα η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α)Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα τους στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα:

Α. Ινδórνιθες αναπαραγωγής

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδórνιθων αναπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα :

1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.

- 2) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος πρέπει είτε να καταστρέφονται, είτε μετά από κατάλληλη σήμανση, να μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους πρέπει να σφάζονται ή να καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.
- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.
- 5) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν πρέπει να γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

- 7) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους δύο ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά πρέπει να καταστρέφονται ή να υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 8) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 1177/2006 ΕΚ.
- Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

B. Ινδορνίθες πάχυνσης

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγή σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.

2) Όταν τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται, λαμβάνονται όλα τα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς

ανθρώπινη κατανάλωση , μετά από θερμική επεξεργασία ,σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

3) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

4) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.

5) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

6) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 ΕΚ.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

1. Θα εκδοθεί απόφαση εφαρμοστικών μέτρων για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής κι πάχυνσης στη χώρα μας.
2. Π.Δ 41/2006 (Α 44) “ Παρακολούθηση των ζωνοδόων και των ζωνοσογόνων παραγόντων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.”
3. Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
4. Π.Δ 211/1992 (Α 100), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με το οποίο εναρμονίστηκε στη χώρα μας η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^{ης} Οκτωβρίου 1990 ,σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

Οι κάτοχοι των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής , οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών, καθώς και σε θερμική επεξεργασία ή καταστροφή των αυγών που προέρχονται από μολυσμένα σμήνη, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων .

2.Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, υπάρχουν **69** εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης , οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου **95** σμήνη και **7** επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου **11** σμήνη.

Στην Ελλάδα η εκτροφή των ινδορνίθων πάχυνσης έχει εποχιακό χαρακτήρα. Υπάρχουν δύο κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών ινδορνίθων πάχυνσης :

A)Η «κλασσική εμπορική γαλοπούλα» (classical commercial hybrids).

Το είδος αυτό τοποθετείται σαν νεοσσός μιας ημέρας στα τέλη Αυγούστου – αρχές Σεπτεμβρίου και σφάζεται σε ηλικία **4** μηνών, λίγο πριν τα Χριστούγεννα, όταν το ζών βάρος του είναι γύρω στα **5,5Kg**, το οποίο θεωρείται ιδανικό βάρος για τις γαλοπούλες των Χριστουγέννων.

Η προέλευση των τοποθετούμενων νεοσσών μιας ημέρας του παραπάνω είδους είναι άλλα Κράτη- Μέλη.

B)Η «παραδοσιακή γαλοπούλα» (traditional turkey).

Το είδος αυτό τοποθετείται σαν νεοσσός μιας ημέρας το μήνα Μάιο –Ιούνιο και σφάζεται σε ηλικία **6-7** μηνών, λίγο πριν τα Χριστούγεννα, όταν το ζών βάρος του είναι γύρω στα **5,5Kg**, το οποίο θεωρείται ιδανικό βάρος για τις γαλοπούλες των Χριστουγέννων.

Οι τοποθετούμενοι νεοσσοί μιας ημέρας του παραπάνω είδους προέρχονται είτε από άλλα Κράτη-Μέλη είτε από τα εγχώρια εκκολαπτήρια.

Πρέπει να επισημανθεί, ότι επειδή η αγορά των Χριστουγέννων της γαλοπούλας είναι επισφαλής, παρατηρούνται σημαντικές διακυμάνσεις στον αριθμό των σμηνών ινδορνίθων που τοποθετούνται κάθε έτος.

2.2 Διάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

2.3 Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Σε παράρτημα της απόφασης εφαρμοστικών μέτρων , με την οποία θα τεθεί σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, θα εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που θα πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης και τα οποία θα αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση, στα μέτρα

για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων), και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων στο σφαγείο.

2.4 Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επισήμους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5 Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Όλες οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας.

2.6 Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανοί εμβολιασμοί και θεραπείες.

Με απόφαση εφαρμοστικών μέτρων, οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης θα υποχρεούνται να τηρούν αρχείο και μηχανογραφημένο σύστημα, όπου θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο θα επιβάλλεται να

καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανές θεραπείες.

2.7 Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Κατά την εισαγωγή ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας ή από το προβλεπόμενο στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004 της Επιτροπής πιστοποιητικό, εφόσον πρόκειται για πουλερικά που διακινούνται προς σφαγή.

2.8 Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση ,αναφέρονται :

-είτε οι κωδικοί αριθμοί των επιχειρήσεων πολλαπλασιασμού και των εκκολαπτηρίων

-είτε οι ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης.

Τα σφαγεία και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος, έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη και το κρέας πουλερικών, φέρει στη συσκευασία του σήμανση του σφαγείου.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωνοσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2010

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : kaδu058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2009

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφάρμοζε στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Το 2006 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2006/662/ΕΚ της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2006 «Περί της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας για τη διενέργεια βασικής μελέτης στα κράτη μέλη σχετικά με τον επιπολασμό της *Salmonella* στις γαλοπούλες», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **100** σμήνη αναπαραγωγής και πάχυνσης (8 σμήνη αναπαραγωγής με πάνω από 250 πουλερικά και 92 σμήνη πάχυνσης όλων των μεγεθών) που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά **εξετάστηκαν 67 (6 σμήνη αναπαραγωγής και 61 σμήνη πάχυνσης)** και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **7 σμήνη**. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανεβρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 0 σμήνη και 7 σμήνη σε άλλους ορότυπους.

Το πλήθος των σμηνών που τελικά εξετάστηκαν ήταν μικρότερο του πλήθους που σχεδιάστηκε να εξετασθεί, διότι ο αριθμός σμηνών που τοποθετήθηκαν ήταν μικρότερος από τον αναμενόμενο.

Από 01/01/2010 θα αρχίσει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 584/2008 της Επιτροπής της 20^{ης} Ιουνίου 2008 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι :

α)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ενηλίκων ινδορνίθων αναπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 και

β)η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών ινδορνίθων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη την 1/1/2010 , λήξη την 31/12 / 2012). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη καταγραφή υπάρχουν 49 εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης , οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου 87 σμήνη και 7 επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά περίπου 13 σμήνη.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

Στους πίνακες 1Α και 1Β απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις , καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης και των πτηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης σε καθέναν από αυτούς.

Τα κυριότερα μέτρα που εφαρμόζονται για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος στις ινδορνίθες αναπαραγωγής είναι :

1. ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος
2. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους οροτύπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* σμηνών,
3. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
4. η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

Το κυριότερο μέτρο που θα εφαρμοστεί για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος στις ινδόνιθες πάχυνσης είναι :

1.Η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων αυτοελέγχου και βιοασφάλειας.

2.ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και

3_η σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους ορατύπους *S.Enteritidis* / *S.Typhimurium* σμηνών.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Διάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2010

Τελευταίο έτος: 2012

√	Έλεγχος	√	Έλεγχος/Εκρίζωση
	√ Δοκιμή	√	Δοκιμή
	√ Σφαγή θετικών ζώων	√	Σφαγή θετικών ζώων
	Θανάτωση θετικών ζώων		Θανάτωση θετικών ζώων
	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία		
	√ Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

B. η τήρηση των υγειονομικών προϋποθέσεων ίδρυσης των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης , σε συμμόρφωση με το Π.Δ (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

Γ. η τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην εκμετάλλευση επιτυγχάνεται :

- **Με την εισαγωγή στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.**

B. Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής και των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης .

Προκειμένου να γίνει **αδειοδότηση** των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικείμενου της μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων

Προκειμένου να γίνει **αδειοδότηση** των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου, καθώς και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Γ. Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στην κατά προτίμηση εφαρμογή συστήματος **all in all out**.
- Στη χρησιμοποίηση συστήματος **κοινής παροχής νερού και τροφής**, οι οποίες **ελέγχονται τακτικά**.
- Στη χρήση **ζωοτροφών** που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.
- Στην **υδροδότηση της εκμετάλλευσης** με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
- Στον **επαρκή διαχωρισμό** των θαλάμων της εκμετάλλευσης.
- Στη **χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού** για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην **αποτροπή εισόδου** μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην **αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών** που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην **τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης** για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην **προστασία των εκμεταλλεύσεων** ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην **απολύμανση των οχημάτων** που μεταφέρουν ζωοτροφές πτηνά σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην **απολύμανση των θαλάμων** μετά τον αποπληθυσμό των σμηνών.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

1. Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης είναι :
2. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
3. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων .

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας είναι αρμόδιο για την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κρατικά και ιδιωτικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιέργειες σαλμονελλών. Επίσης παραλαμβάνει τα αποστελλόμενα δείγματα από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και διενεργεί σε αυτά τις απαιτούμενες εργαστηριακές εξετάσεις για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας. Τέλος παρέχει επιστημονική στήριξη στην αρμόδια κεντρική αρχή, αξιολογεί τα αποτελέσματα και κοινοποιεί τα στοιχεία και τα αποτελέσματα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγής και πάχυνσης ινδορνίθων, οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί).

Στους πίνακες 1Α και 1Β και στους χάρτες 1Α και 1Β, απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων και πάχυνσης, καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης και των πτηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης σε καθέναν από αυτούς.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανοί εμβολιασμοί και θεραπείες.

Όλες οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας.

Οι εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης υποχρεούνται να τηρούν αρχείο και μηχανογραφημένο σύστημα, όπου θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο θα επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανές θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων:

Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη Gallus gallus.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων, εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση , τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης, όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας .

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

A. Ινδόνιθες αναπαραγωγής

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδονιθων αναπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα :

- 9) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείπει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.
- 10) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος πρέπει είτε να καταστρέφονται, είτε μετά από κατάλληλη σήμανση, να μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 11) Όλα τα πουλερικά του σμήνους πρέπει να σφάζονται ή να καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική

νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.

- 12) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.
- 13) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 14) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν πρέπει να γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
- 15) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους δύο ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή και *Salmonella Typhimurium* βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά πρέπει να καταστρέφονται ή να υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 16) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 1177/2006 ΕΚ. Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη

χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

Β. Ινδορνίθες πάχυνσης

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγή σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία.

2) Όταν τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται , λαμβάνονται όλα τα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση , μετά από θερμική επεξεργασία ,σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

3) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).

4) Η επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.

5) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης και τη διενέργεια δειγματοληψίας για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

6) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 ΕΚ.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

4.4.5 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοπαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων θα προβλέπεται ο χαρακτηρισμός των θετικών σμηνών και πουλερικών.

4.4.6 Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) .

με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας ή από το προβλεπόμενο στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004 της Επιτροπής πιστοποιητικό, εφόσον πρόκειται για πουλερικά που διακινούνται προς σφαγή.

Η τακτική επιθεώρηση των εκμεταλλεύσεων γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Κάθε σμήνος ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης, που εμπίπτει στο πεδίο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, υπόκειται στους παρακάτω ελέγχους από τους αντίστοιχους φορείς :

Α) Έλεγχοι που διενεργούνται με την ευθύνη και υποχρέωση του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Β) Επίσημοι έλεγχοι που διενεργούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Για τη συχνότητα των ελέγχων κατά φορέα, το είδος των δειγμάτων, τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας και όλα τα σχετικά θέματα θα ισχύουν τα ακόλουθα:

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

A1. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης ινδορνίθων αναπαραγωγής

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία :

A1.1 Σε ηλικία ανάθρεψης :

A1.1.1 Σε πουλερικά μιας ημέρας

A1.1.2 Σε πουλερικά τεσσάρων εβδομάδων

A1.1.3 Δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας.

A1.2 Σε ηλικία παραγωγής

A1.2.1 Τουλάχιστον κάθε τρίτη εβδομάδα κατά τη διάρκεια της ωοτοκίας στο εκκολαπτήριο.

A1.2.2 Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ'ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

A2. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της εκμετάλλευσης ινδορνίθων πάχυνσης

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία:

A2.1 Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ'ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

B. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

B1. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου στις επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

B1.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής στο 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 250 ενήλικες γαλοπούλες αναπαραγωγής ηλικίας μεταξύ 30 και 45 εβδομάδων. Σε αυτό το 10% συμπεριλαμβάνονται και όλες οι επιχειρήσεις ινδορνίθων αναπαραγωγής στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών, καθώς και όλες οι επιχειρήσεις που εκτρέφουν ινδορνίθους αναπαραγωγής ελίτ, γονείς προπατόρων και προπατόρων. Αυτή η δειγματοληψία μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί στο εκκολαπτήριο.

B1.2 Σε όλα τα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής επιχειρήσεων στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* από τα δείγματα που λαμβάνονται στο εκκολαπτήριο από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας ή μέσα στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων, για να ερευνήσουν την προέλευση της μόλυνσης.

B1.3. Κάθε φορά που η αρμόδια αρχή το θεωρεί απαραίτητο.

Η δειγματοληψία που πραγματοποιείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει τη δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

B2. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

B.2.1 Μια φορά το χρόνο σε όλα τα σμήνη στο 10% των εκμεταλλεύσεων με τουλάχιστον 500 ινδορνίθους πάχυνσης.

B.2.2 Σε όλα τα σμήνη εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης ,στις οποίες ανιχνεύθηκε *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε ένα σμήνος της εκμετάλλευσης στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τους υπευθύνους της πτηνοτροφικής μονάδας, εκτός και αν το κρέας των ινδορνίθων των σμηνών αυτών προορίζεται για βιομηχανική θερμική επεξεργασία ή άλλη επεξεργασία για την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

B.2.3 Σε όλα τα σμήνη στην εκμετάλλευση , όταν ένα σμήνος βρεθεί θετικό στη *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου, στα δείγματα που συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της πτηνοτροφικής μονάδας.

B3.3. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B3.3.1 σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

B3.3.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B3.3.3 σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B3.3.4 σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Γ. Πρωτόκολλο δειγματοληψίας

Γ1. Ινδórνιθες αναπαραγωγής

Γ1Α. Δειγματοληψία στο εκκόλαπτήριο

Ακολουθείται το ίδιο πρωτόκολλο δειγματοληψίας και από τον υπεύθυνο της επιχείρησης και από τον επίσημο κτηνίατρο.

Για κάθε σμήνος ινδóρνιθων αναπαραγωγής, το δείγμα πρέπει να αποτελείται από τουλάχιστον ένα σύνθετο δείγμα από ορατώς λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης, τα οποία έχουν ληφθεί τυχαία από πέντε διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης ή χώρους στη μηχανή εκκόλαψης, έτσι ώστε να συγκεντρώνεται τουλάχιστον 1m² δείγματος. Εάν τα αυγά επώασης από ένα σμήνος αναπαραγωγής βρίσκονται σε περισσότερες από μία μηχανές επώασης, τότε λαμβάνεται ένα τέτοιο σύνθετο δείγμα από κάθε μηχανή επώασης.

Σε περιπτώσεις που δεν χρησιμοποιούνται εσωτερικές επενδύσεις στους καλάθους εκκόλαψης, λαμβάνονται 10 g θραύσματα κελυφών αυγών από 25 διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης, τα οποία πρέπει να θρυμματιστούν, να αναμιχθούν και να ληφθεί υπο-δείγμα 25 g.

Γ1Β. Δειγματοληψία στην εκμετάλλευση

Ακολουθείται το ίδιο πρωτόκολλο δειγματοληψίας και από τον υπεύθυνο της επιχείρησης και από τον επίσημο κτηνίατρο.

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Από κάθε σμήνος που υποβάλλεται σε δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνονται πέντε ζεύγη μάκτρων ή «καλτσών».

Τα μάκτρα για μπότες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι αρκετά απορροφητικά ώστε να απορροφούν την υγρασία. Δεκτές είναι επίσης " κάλτσες" από κυλινδρική γάζα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

Πριν τη χρήση τα μάκτρα πρέπει να υγραίνονται ή να χρησιμοποιούνται έτοιμα υγρά μάκτρα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να φροντίσουν να αποκλείσουν την περίπτωση μόλυνσης των μάκτρων προτού χρησιμοποιηθούν και την επαφή τους με απολυμαντικά πχ οι πλαστικές καλύπτρες μπωτών (πλαστικά καλύμματα για τα παπούτσια) πρέπει να φορεθούν, αφού περπατήσουν πάνω στο απολυμαντικό για τις μπότες και όχι πριν.

Όταν εισέλθουν οι δειγματολήπτες στο θάλαμο, όπου θα πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία, πρέπει πριν να φορέσουν τα μάκτρα για μπότες ή τις «κάλτσες», να φορέσουν ένα νέο ζεύγος πλαστικές καλύπτρες. Συνήθως είναι ευκολότερο να φορέσουν επιπλέον ζεύγη καλυπτρών πάνω από τα προηγούμενα. Οι δειγματολήπτες θα πρέπει να φροντίσουν να χρησιμοποιήσουν νέο ζεύγος πλαστικών καλυπτρών για κάθε δείγμα και να μην γίνεται διασταυρούμενη μόλυνση των μάκτρων για μπότες από τα χέρια τους, όταν αλλάζουν καλύπτρες ή μάκτρα. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται καινούργια γάντια μιας χρήσης κάθε φορά που αλλάζονται οι καλύπτρες των μπωτών ή τα μάκτρα για μπότες. Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περιουλογή (0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 2160/2003. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Στη δειγματοληψία περιλαμβάνονται όλοι οι ξεχωριστοί θάλαμοι σε μια εγκατάσταση. Το κάθε ζεύγος θα χρησιμοποιηθεί μόνο για 100 βηματισμούς. Όταν

ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγέντα τομέα τα μάκτρα αφαιρούνται προσεκτικά ώστε να μην αποκολληθούν από αυτά τα περιττωματικά υλικά που προσκολληθήκαν. Κάθε ζεύγος τοποθετείται προσεκτικά στον ειδικό γι' αυτό περιέκτη ο οποίος σημαίνεται με τα στοιχεία του δείγματος (το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας).

β. μέθοδος ομαδοποιημένων περιττωμάτων.

Για σμήνος με αριθμό πτηνών ≥ 1000 , συλλέγεται σύνθετο δείγμα που προέρχονται από 300 ξεχωριστά δείγματα νωπών περιττωμάτων του 1 γραμμαρίου, τα οποία λαμβάνονται τυχαία από ένα αριθμό χώρων στο κτίριο όπου παραμένουν τα πτηνά, ή από κάθε ομάδα κτιρίων της εγκατάστασης όταν αυτά έχουν πρόσβαση σε περισσότερα του ενός κτίρια. Το σύνθετο δείγμα τοποθετείται σε κατάλληλους υδατοστεγείς πλαστικούς περιέκτες και σημαίνεται.

Γ2. Ινδórνιθες πάχυνσης

Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας είναι κοινό με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και είναι το ακόλουθο :

Πρέπει να λαμβάνονται τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή δύο ζεύγη «κάλτσων». Στην περίπτωση σμηνών ινδórνιθων πάχυνσης ελεύθερης βοσκής, τα δείγματα πρέπει να συλλέγονται μόνον εντός του ορνιθώνα. Όλα τα μάκτρα για μπότες/ή «κάλτσες» πρέπει να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Σε σμήνη με λιγότερες από 100 ινδórνιθες πάχυνσης, όταν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα για μπότες ή «κάλτσες» επειδή δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στους ορνιθώνες, αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από μάκτρα που σύρονται με τα χέρια- δηλαδή τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες» φοριούνται στα χέρια πάνω από γάντια και τρίβονται επάνω σε επιφάνειες που είναι λερωμένες με φρέσκα περιττώματα ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, με άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιττώματα κατάλληλα για τον προοριζόμενο σκοπό.

Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περισυλλογή (0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πειπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 2160/2003. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Εναλλακτικά, προτού χρησιμοποιηθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», μπορούν να τοποθετηθούν σε αυτόκαστο μέσα σε σακούλες ή δοχεία αποστείρωσης που περιέχουν διαλυτικό. Τα διαλυτικά μπορούν να προστεθούν και αφού φορεθούν οι μπότες, με τη χρήση ψεκαστήρα ή υδροβολέα.

Εξασφαλίζεται ότι όλα τα τμήματα του ορνιθώνα αντιπροσωπεύονται στη δειγματοληψία ανάλογα με το μέγεθός τους. Κάθε ζεύγος πρέπει να καλύπτει περίπου το 50% της έκτασης του ορνιθώνα.

Εναλλακτικά, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει ότι θα ληφθεί ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες, καλύπτοντας το 100% της έκτασης του ορνιθώνα, εάν συνδυαστεί με δείγμα σκόνης, που συλλέγεται από πολλαπλές θέσεις σε όλο το θάλαμο, από τις επιφάνειες με ορατή παρουσία σκόνης.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά. Αυτό επιτυγχάνεται εάν γυριστούν τα μάκτρα για μπότες από την ανάπαδη.

Στη συνέχεια τοποθετούνται σε σακούλα ή δοχείο τα οποία φέρουν ετικέτες στις οποίες πρέπει να καταγράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος, ο κωδικός αριθμός σμήνους,...

Η αρμόδια αρχή εποπτεύει την κατάρτιση των υπευθύνων της πτηνοτροφικής μονάδας, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας.

Στην περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια αρχή για υπόνοια μόλυνσης από σαλμονέλλα και σε κάθε άλλη περίπτωση που κρίνεται απαραίτητο, η αρμόδια αρχή βεβαιώνεται (διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές υποχρεωτικής δειγματοληψίας στα σφάγια για σαλμονέλλα και χρήση αντιμικροβιακών ουσιών), όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης, δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη αυτά.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella enteritidis* και *Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος ινδορνίθων πάχυνσης θεωρείται **μολυσμένο** για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα της παραγράφου 13

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, θα πρέπει να πακετάρονται σε κατάλληλες ασφαλείς συσκευασίες στις οποίες να αναγράφεται σε ετικέτα το είδος και ο κωδικός του δείγματος, και να στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερεό μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε $41.5 \pm 1\text{ }^\circ\text{C}$ για $2 \times 24 \pm 3$ ώρες.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του ορατού, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Δεν πραγματοποιείται εμβολιασμός των ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης.

4.4.8 Μέτρα που προβλέπονται για την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι των επιχειρήσεων ινδορνίθων αναπαραγωγής , οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών, καθώς και σε θερμική επεξεργασία ή καταστροφή των αυγών που προέρχονται από μολυσμένα σμήνη, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων .

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων , διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5.Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται : τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας, τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων, το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων, η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών αναπαραγωγής και πάχυνσης, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους 2 ορότυπους είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία είτε λόγω καταστροφής αυτών και τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων .

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, λόγω της εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδورνίθες αναπαραγωγής, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη διακοπή της κάθετης μετάδοσης της σαλμονέλλας και επομένως τη μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας και στα σμήνη πάχυνσης και ως εκ τούτου και στα προϊόντα τους (κρέας και προϊόντα κρέατος).
2. Η προστασία της δημόσιας υγείας, λόγω της εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδورνίθες πάχυνσης, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη ινδورνίθων πάχυνσης, έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο ,λόγω της κατανάλωσης μολυσμένων με σαλμονέλλα ινδورνίθων.
3. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατοωρών...).

Πίνακας 1Α Πληθυσμιακά Στοιχεία Ινδορνίθων Αναπαγωγής

Α/Α	Ν.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΛΑΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΜΟΥ					
					0-1.999	5.000-9.999	10.000-29.999	30.000-49.999	50.000-99.000	>= 100.000
1	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2	2	4.000	4.000					
2	ΤΡΙΚΑΛΑ	4	3	7.400	7.400					
3	ΗΛΕΙΑ	1	1	1.300	1.300					
4	ΣΥΝΟΛΟ	7	11	12.700						

Πίνακας 1Β Πληθυσμιακά Στοιχεία Ινδορνίθων Πάχυνσης

Α/Α	Ν.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΛΑΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΜΟΥ					
					0-1.999	5.000-9.999	10.000-29.999	30.000-49.999	50.000-99.000	>= 100.000
1	ΑΡΙΘΑΙΑ	1	2	3000	3000					
2	ΑΡΓΑ	1	3	3.000	3.000					
3	ΑΥΤ. ΑΥΤΙΚΗ	2	2	3.500	3.500					
4	ΕΒΡΟΣ	1	1	2.000	2.000					
5	ΗΛΕΙΑ	5	9	37.000	37.000					
6	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	4	11.800		11.800				
7	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	4	8	30.000	30.000					
8	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	1	2	1.200	1.200					
9	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	3	3	3.600	3.600					
10	ΛΑΡΙΣΑ	30	20	164.300	12.500	57.800	33000	30000		
11	ΞΑΝΘΗ	1	3	10.000	10.000					
12	ΙΘΕΑΛΑ	1	1	1.500	1.500					
13	ΛΕΡΡΟΣ	6	6	20.100	7100	13.000				
14	ΤΡΙΚΑΛΑ	9	18	36.500	36.500					
15	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	2	3	3.000	3.000					
	ΣΥΝΟΛΟ	69	95	330.500						

Πίνακας 6.1.2. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2006-2007

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2007

Ζωικό είδος : Ινδονιθές

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνών που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. θετικών σμηνών	Αρ. σμηνών που αποδοκίμασαν	Συνολικός αρ. ζώων που σφάχθηκαν ή καταστράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγών που διαχειρεύτηκαν στην παραγωγή προϊόντων αβγών(αριθμός ή Kg)
Ολη η χώρα	Σμήνη κοτόπουλων κρέας παρπαγωγής	67		67	0	7	0	0	0	0

α1= S.Enteritidis.

α2. S.Typhimurium,

α3= 1 S.Sentftenberg, 1 S. Kotibus, 1 S. Salamae, 1 S. Uganda, 3 S. Kiambu, 5 S. Virchow

α4= S.Enteritidis, ή, S.Typhimurium

Πίνακας 7.1.1.1. Αριθμός και προσδιορισμός των δοκιμών (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Ζωικό είδος : Σμήνη ινδορνίθων

αναπαραγωγής

Έτος : 2010

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός-Στόχος : σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής	Είδος δείγματος Κόπρανα : 2 ζεύγη μάκτρων/σπίνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής	Αριθμός Προγράμματα τζόμενων δοκιμών 1 φορά όλα τα σμήνη με >250 πτηνά
	Τροποποιημένη ISO 6579	Οροτυποποίηση Στα θετικά				
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	2
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	8	✓	✓	8
ΙΛΙΘΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΣΥΝΟΛΟ	✓	✓	11	✓	✓	11

Ασθένεια : Salmonella spp.
 Έτος : 2010

Ζωικό είδος : Σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός- Στόχος : σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης	Είδος δείγματος Κόπρανα : 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ινδορνίθων πάχυνσης	Αριθμός Προγραμμα τιζόμενων δοκιμών*
	Τροποποιημέ νη ISO 6579	Ορατοποίηση ση : Στα θετικά				
ΑΡΓΟΛΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	1
ΑΡΓΑ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	1
ΕΒΡΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΠΙΛΙΑ	✓	✓	9	✓	✓	1
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	4	✓	✓	1
ΘΕΣΣΑΛΟΝ ΙΚΗ	✓	✓	3	✓	✓	1
ΘΕΣΠΡΩΤΗ Α	✓	✓	2	✓	✓	1
ΚΑΡΑΤΣΑ	✓	✓	3	✓	✓	1
ΔΑΡΔΑ	✓	✓	30	✓	✓	3
ΕΑΝΘΗ	✓	✓	5	✓	✓	1
ΙΠΕΔΑ	✓	✓	1	✓	✓	1
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	6	✓	✓	1
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	18	✓	✓	1
ΧΑΛΚΙΔΙΚ Η	✓	✓	3	✓	✓	1
ΣΥΝΟΛΟ	✓	✓	95	✓	✓	17

*Από νομούς με λιγότερες από 10 εκμεταλλεύσεις θεωρούμε ότι θα γίνει δειγματοληψία σε όλα τα σμήνη τουλάχιστον μιας εκμεταλλεύσης. Επειδή ο μέσο όρος των σμηνών /εκμετάλλευση είναι 1 σμήνος /εκμετάλλευση και επειδή λαμβάνεται ένα σύνθετο δείγμα /σμήνος, επομένως ο αριθμός των προγραμματιζόμενων δοκιμών θα είναι 17.

Πίνακας 7.1.3. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (εφορά τις επίσημες δεγματοληψίες)

Έτος : 2010

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2010

Ζωικό είδος : υδρόρνιθες αντιπαραγωγής Ασθένεια : *Salmonella* spp

Παραγωγή	Είδος σμηνών (υδρορνιθες αντιπαραγωγή)	Συνολικός αριθμός σμηνών	Συνολικός αριθμός υδρόρνιθων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο λάκκο του κλωστήριου	Συνολικός αριθμός σμηνών στο κλωστήριον	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών ανά τεμάχιο	Αριθμός σμηνών που ανιχνεύονται στα σμηνάκια	Αριθμός υδρόρνιθων που ανιχνεύονται κατά καταγραφή	Αναμενόμενος αριθμός υδρόρνιθων ανά τεμάχιο (kg)	Ανεπιθύμητη κατάσταση υδρόρνιθων (αριθμός ή ΚΣ)
ΦΙΣΣΑΛΟΝ ΙΚ11	✓	2	4.000	2	4.000	2				
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	8	7.400	8	7.400	8				
ΠΑΛΙΑ	✓	1	1.300	1	1.300	1				
ΣΥΝΟΛΟ	✓	11	12.700	11	12.700	11	0	0	1	0

Έτος : 2010

Κατάσταση στις 31 Δεκεμβρίου 2010

Ζωικό είδος : υδρόρνιθες πάργωνες

Ασθένεια : Salmonella spp

Περιγραφή	Είδος αρρώσας : Ιαλόμενες πάργωνες	Συνολικός αριθμός αρρώσων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός αλληλών στο πλαίσιο της χρονικής περιόδου	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο της περιόδου	Αναμενόμενος αριθμός αρρώσων ανά ζώο	Αριθμός αρρώσων που αναμένεται να παρατηρηθούν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να αρρωστήσουν	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που θα κινηθούν χωρίς αρρώσες ή Κε	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που θα κινηθούν με αρρώσες ή Κε	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που θα κινηθούν με αρρώσες ή Κε	
							α1	α2	α3	α4	α5	α6
ΑΡΧΟΛΙΑ	✓	2	3.000	2	3.000	1						
ΑΡΤΑ	✓	3	3.000	3	3.000	1						
ΔΥΤ.	✓	2	3.500	2	3.500	1						
ΑΙΤΙΚΗ	✓	1	2.000	1	2.000	1						
ΕΒΡΟΣ	✓	6	37.000	9	37.000	1						
ΗΛΕΙΑ	✓	4	11.800	4	11.800	1						
ΤΡΑΚΑΛΙΟ	✓	8	30.000	8	30.000	1						
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	✓	2	1.200	2	1.200	1						
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	3	3.600	3	3.600	1						
ΛΑΡΙΣΣΑ	✓	30	164.300	30	164.300	3						
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	✓	3	30.000	3	30.000	1						
ΠΕΛΑΓ.	✓	1	1.500	1	1.500	1						
ΣΠΗΡΕΣ	✓	6	20.100	6	20.100	1						
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	18	36.500	18	36.500	1						
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	3	3.000	3	3.000	1						
ΣΥΝΟΛΟ		95	330.500	95	330.500	17	0	0	10	0	0	0

Β. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με το εξής	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σεευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1 Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : ISO 6579	28 ¹	20	560 ²	ναι
	Δοκιμή : Οροτυποποίηση	11 ³	30	330 ⁴	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση	45 ⁵	7,5	337,5 ⁵	ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας				ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

¹ αριθμός σημνών που θα ελεγχθούν από την επίσημη αρχή (28) x πλήθος λαμβανομένων σύνθετων δειγμάτων (1) =28

² αριθμός μονάδων δοκιμών (28) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) = 560ευρώ

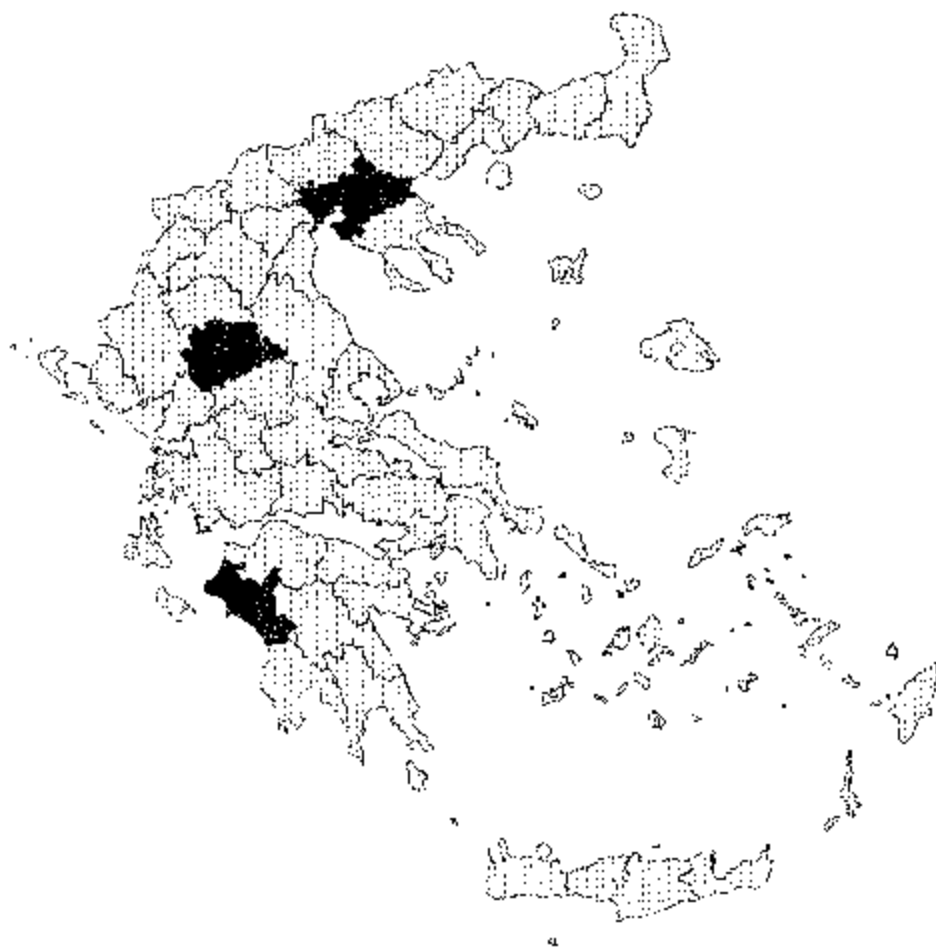
³ αριθμός αναμενόμενων θετικών για *Salmonella* spp. Σμηνών=11

⁴ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (11) x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 330 ευρώ.

⁵ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πάχυνσης (2) x πλήθος σημνών που θα εξεταστούν επίσημα (17)+ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση αναπαραγωγής (1) x πλήθος σημνών που θα εξεταστούν επίσημα (11) = 45

⁵ σύνολο σετ για δειγματοληψία από την εκμετάλλευση (45) x τιμή μονάδας (7,5 ευρώ) = 337,5ευρώ

ΧΑΡΤΗΣ 1 Α ΙΝΔΟΡΝΙΘΙΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Χάρτης 1B ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

SALMONELLA CONTROL PROGRAMMES

DECLARATION

The General Veterinary Directorate of the Greek Ministry of Rural Development and Food confirms that provisions of bellow-mentioned legislation will be followed/implemented in 2010:

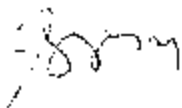
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 1003/2005 or CR 213/2009 in case of breeding flocks of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1,2 (frequency of sampling) 4(results and reporting) (particularly provisions on exceptional cases) of Annex of CR (EC) No 1168/2006 in case of laying hens of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on exceptional cases) of Annex of Commission Regulation (EC) No 646/2007/EC in case of Broilers of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 584/2008/EC in case of turkeys.

Ioanna Angeli

Director of Animal Health Directorate

Myrsini Tzani

Veterinary officer
Animal Health Directorate
Department of Zoonosis

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF RURAL DEVELOPMENT
AND FOOD
GENERAL VETERINARY DIRECTORATE
DIRECTORATE OF ANIMAL HEALTH
Protection
DEPT. OF ZOOSES
Resp.: M. Tzani
ADRS: 2, Acharnon str., 10176 Athens, GREECE
Tel.: 0030-210- 2125727 Fax: 0030-1- 8252614
e-mail: ka6u041@minagric.gr

Athens, 28 April 2009

Prot.No: 261145
TO: European Commission
Health & Consumer

Directorate - General
ATTN: Mrs. Sarolta Idei
European Commission-DG SANCO
Unit Veterinary control programmes
1049 Belgium-Rue Belliard 232 8/63
Brussels

SUBJECT: Submission of 2010 Salmonella Control co-financed Programme in Flocks of Breeding hens Gallus gallus, Greece.

Please find attached the Greek Salmonella Control Co-financed Programme in Flocks of Breeding hens Gallus gallus.

H. Papadopoulos
Acting as

GENERAL DIRECTOR

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Virchow, σε ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους Callus gallus αποτελούμενα από τουλάχιστον 250 πτηνά, σε επίπεδο 1% ή λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Β) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Σμήνη αναπαραγωγής του Gallus gallus

- Σμήνη εκτροφής -νεοσσοί μιας ημέρας
 - πτηνά ηλικίας τεσσάρων εβδομάδων
 - πουλάδες δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας
- Ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής- κάθε δεύτερη εβδομάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα I της υπ'αριθμ. 258685/7-06-2007 (Β 1011) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής στη χώρα μας , οι επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής και τα εκκολαπτήρια των αυγών επώασης του αυτού είδους, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η επιχείρηση αναπαραγωγής ή το εκκολαπτήριο σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι

προβλεπόμενοι αυτοέλεγχοι. Τα υποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παρατήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Σύμφωνα με το σημείο 3 του άρθρου 7 της υπ'αριθμ. 258685/7-06-2007 (Β 1011) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη όρνιθων αναπαραγωγής στη χώρα μας, όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

ί. πουλερικών και αυγών επώασης από ή προς την επιχείρηση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ίι. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει τη σφαγή ή την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ) Επιβάλλει την καταστροφή των μη επωασμένων αυγών του θετικού για σαλμονέλλα σμήνους ή μετά από κατάλληλη σήμανση επιτρέπει τη μεταφορά τους με άδειά της, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία, η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ) Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας επιχείρησης ή του εκκολαπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας.

ζ) Συστήνει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός 1774/2002.)

η) Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλο μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

θ) Σε περίπτωση κατά την οποία τα προς επώαση αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis*, ή *Typhimurium*, βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά αυτά καταστρέφονται ή υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002 και στο εκκολαπτήριο διενεργείται σχολαστική απολύμανση των μηχανών επώασης και εκκόλαψης και γενικότερη απολύμανση όλων των χώρων του.

Δ) Διευκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

- 1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας. Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής : Κατά τη δειγματοληψία στην εκμετάλλευση, σε σύνολο 205 υπαρχόντων σμηνών αναπαραγωγής εξετάστηκαν 151 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής, βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 6 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν οι ορότυποι *S. Typhimurium* σε 1 σμήνος και *S. Kotibus* στα άλλα 5 σμήνη.

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97%.

Το 2007 με την υπ' αριθμ. 258685/7-06-2007 (B 1011) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 7 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σημνών που εξετάσθηκαν	Αριθ. θετικών σημνών	S. Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2001	131	7	5	1	1
2002	191	33	19	0	14
2003	148	14	9	1	4
2004	151	6	0	1	5
2005	309	30	15	1	14
2006	307	2	0	0	2
2007	29	5	2	0	3 (S. Hadar)
2008	102	1	0	0	1 (S. Senftenberg)

1.2. **Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.**

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του προγράμματος είναι :

1)Οι επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, τα εκκολαπτήρια των αυγών επώασης του αυτού είδους , καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα I της απόφασης 258685/7-06-2007 (B 1011) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus».

2)Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα II της απόφασης 258685/7-06-2007 (B 1011) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus». Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητες τους είναι οι ακόλουθες :

2α)Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

i)τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella* spp σε όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus, σε όλη τη χώρα.

ii)τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii)την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv)τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος ελέγχου, την αξιολόγηση αυτών καθώς και για την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

2β)Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων, σύμφωνα με το Παράρτημα Η της παραπάνω απόφασης.

2γ)Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Ηρακλείου, Ιωαννίνων, Λάρισας και Τρίπολης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

- i) την παραλαβή των αποστελλομένων επίσημων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας
- ii) την τριμηνιαία υποβολή των στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και
- iii)την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .

2δ)Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

i)τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλα καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ii)την παραλαβή των αποστελλομένων επίσημων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.

iii)τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

iv)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi) την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii) την ενημέρωση, κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

-Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια της παραγράφου 2γ, καθώς και από το ίδιο.

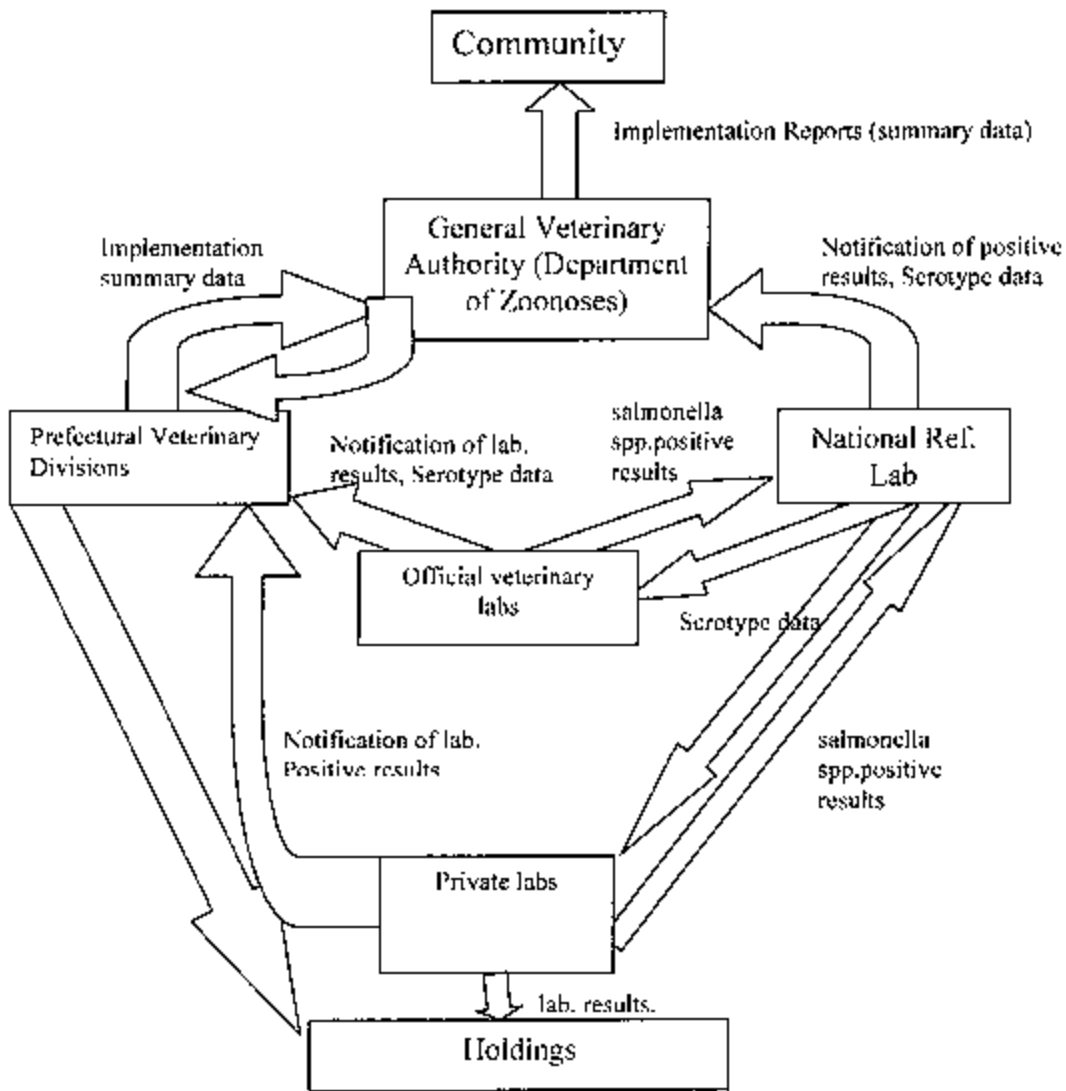
-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

Η ροή των πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα φαίνεται και στο ακόλουθο σχηματογράφημα :

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων διαγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής , πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων :

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ηρακλείου, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων , Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Λάρισας και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Τρίπολης .

Ο αριθμός των παραπάνω εργαστηρίων μέσα στο 2009 πρόκειται να περιορισθεί μόνο στα παρακάτω : Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης , Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται ,βάση του άρθρου 5 της απόφασης 258685/7-06-2007 (Β 1011),να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.

Αυτή τη στιγμή τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων των αυτοελέγχων δεν είναι απαραίτητα διαπιστευμένα.

1.3. Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Bilthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

1.4. Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σιμνών , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σιμήνη ορνίθων αναπαραγωγής :

1. στην εκμετάλλευση (με τη μέθοδο των μάκτρων):

α) εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη μετάβαση στη φάση της ωοτοκίας,

β) κατά τα τέλη της περιόδου ωοτοκίας, όχι όμως περισσότερο από οκτώ εβδομάδες πριν από τη λήξη του κύκλου παραγωγής,

γ) σε περίπτωση ανίχνευσης στα πλαίσια επίσημου ελέγχου ενός από τους πέντε οροτύπους κατά τη δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο (δειγματοληψία επαλήθευσης)

δ) όταν η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης υποπτεύεται λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία ή λανθασμένη θετική δειγματοληψία στα πλαίσια του αυτοελέγχου.

2. στο εκκολαπτήριο κάθε 16 εβδομάδες

3. όταν απαιτείται η λήψη επίσημων δειγμάτων μετά την κοινοποίηση θετικών αποτελεσμάτων.

4. όταν η αρμόδια αρχή το κρίνει αναγκαίο.

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, ολοκληρώνεται σύντομα η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α) Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα :

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 3 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 258685/7-06-2007 (Β 1011) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σιμήνη ορνίθων αναπαραγωγής στη χώρα μας , όταν κοινοποιούνται:

α) από τις επιχειρήσεις ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *Salmonella* spp αποτελέσματα ή

Όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα,

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα και διενεργεί επίσημο έλεγχο στα πλαίσια του οποίου:

i) για τις περιπτώσεις α) και β) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια, για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών.

ii) για την περίπτωση γ) επαναλαμβάνει εφόσον εξακριβώνεται ότι η παρουσία αντιμικροβιακών ουσιών ή ανασταλτικών παραγόντων της ανάπτυξης των βακτηρίων οφείλεται σε θεραπεία, τη δειγματοληψία στο σμήνος, μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή σαλμονέλλα ή μέχρι να καταστραφεί το σμήνος αναπαραγωγής.

Τα παραγόμενα αυγά για το παραπάνω χρονικό διάστημα, (δηλαδή μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας), με απόφαση της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης διατηρούνται και επωάζονται ξεχωριστά από τα άλλα αυγά. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών από την έκδοση του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα αποθηκευμένα ή επωασμένα αυγά με απόφαση της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καταστρέφονται ή οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Β) Όσον αφορά τον εμβολιασμό, τα σμήνη πουλερικών αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus επιτρέπεται να εμβολιάζονται με εγκεκριμένα εμβόλια κατά των σαλμονελλών, ως προληπτικό μέτρο εφαρμογής και επίτευξης του στόχου του παρόντος προγράμματος. (άρθρο 8 της απόφασης αριθ. 258685/7-06-2007 (B 1011))

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των επισήμων ελέγχων που διενεργούν, εξακριβώνουν εάν τα χορηγούμενα εμβόλια είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

- Η απόφαση με αριθ. 258685/7-06-2007 (B 1011) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονελλώσεως στις

όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής.

- Το Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
- Το Π.Δ 211/1992 (Α 100), με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^η Οκτωβρίου 1990, σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες.
- Το Π.Δ 41/2006 (Α 44) με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 για την παρακολούθηση των ζωνόδων και των ζωονοσογόνων παραγόντων, για την τροποποίηση της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

1. Στους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων αναπαραγωγής πουλερικών του είδους *Gallus gallus* στους οποίους επιβάλλονται τα μέτρα θανάτωσης και καταστροφής της παραγράφου 3 του άρθρου 7 της απόφασης 258685/7-06-2007 (Β 1011), καταβάλλεται οικονομική αποζημίωση, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας με έγκριση ή και οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας".

2. Είναι δυνατόν να καταβάλλονται οικονομικές ενισχύσεις για την αγορά εμβολίων κατά των σαλμονελλών *Enteritidis*, *Typhimurium*, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας με έγκριση ή και οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας".

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διόρθωση της πυραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Όλα τα πτηνά αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus αποστέλλονται στην Ελλάδα από άλλα Κ-Μ ή εισάγονται σε αυτήν από τρίτες χώρες σαν νεοσσοί μιας ημέρας και διατηρούνται στη φάση φωτοκίας για μία μόνο αναπαραγωγική περίοδο.

Η Ελλάδα δεν διαθέτει σμήνη elite και grand parents του είδους Gallus gallus και για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής στο μεγαλύτερο ποσοστό τους προμηθεύονται νεοσσούς μιας ημέρας που προέρχονται από επιχειρήσεις με grandparent stock άλλων Κ-Μ, ή τρίτων χωρών.

Οι επιχειρήσεις αυτές διατηρούν τα σμήνη σε ένα χώρο, από τη στιγμή της παραλαβής των νεοσσών μέχρι το τέλος της παραγωγικής ζωής των πουλερικών, οπότε και σφάζονται υποχρεωτικά.

Τα προϊόντα (αυγά επώασης) στο μεγαλύτερο ποσοστό επωάζονται σε ιδιότητα εκκολαπτήρια που βρίσκονται σε ξεχωριστές εγκαταστάσεις από αυτές των επιχειρήσεων ορνίθων αναπαραγωγής, με δικά τους μεταφορικά μέσα.

Τα εκκολαπτήρια συνήθως παραλαμβάνουν αυγά επώασης από διαφορετικές πηγές είτε ιδιοπαραγόμενα από τα σμήνη αναπαραγωγής που διατηρεί η ίδια επιχείρηση είτε και από άλλους προμηθευτές που παράγουν αυγά επώασης στην Ελλάδα ή σε άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί διατίθενται ως εξής :

1. οι νεοσσοί αυγοπαραγωγής, διατίθενται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στο ελεύθερο εμπόριο. Στην περίπτωση του ελεύθερου εμπορίου, οι νεοσσοί μπορεί :

-είτε να οδηγούνται απευθείας σε εκμεταλλεύσεις ορνίθων αυγοπαραγωγής που διαθέτουν δικά τους αναθρεπτήρια. Στην περίπτωση αυτή μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις αυγοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

-είτε να οδηγούνται σε αναθρεπτήρια που διαθέτουν κάποιες επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες αναλαμβάνουν την ανατροφή τους για λογαριασμό των πελατών τους. Και στην περίπτωση αυτή, μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε εγκαταστάσεις ωοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

2. Οι νεοσσοί κρεοπαραγωγής κατευθύνονται κυρίως για τις ανάγκες της ίδιας της επιχείρησης και σε μικρότερο βαθμό διατίθενται στην ελεύθερη αγορά. Μετά την εκκόλαση οδηγούνται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, όπου και εκτρέφονται μέχρι τη σφαγή τους.

Τα σφαγεία ανήκουν κατά κανόνα σε μεγάλες καθετοποιημένες επιχειρήσεις του κρεοπαραγωγικού κλάδου. Αυτά σφάζουν κοτόπουλα από τα δικά τους πτηνοτροφεία, καθώς και δικές τους ορνίθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που τελείωσαν την παραγωγική τους ζωή. Μπορεί όμως να σφάζουν και πουλερικά που προέρχονται από πτηνοτροφεία τρίτων.

3. Οι νεοσσοί μικτής κατεύθυνσης διατίθενται για οικόσιτη χρήση. Στην Ελλάδα δραστηριοποιείται και ο κλάδος παραγωγής πουλερικών για οικόσιτη χρήση, ο οποίος διαθέτει μικρά σμήνη αναπαραγωγής, ελληνικής ή όχι προέλευσης ή εισάγει αυγά

εκκόλαψης από άλλα Κ-Μ. Τα ιδιοπαραγόμενα ή διακινούμενα αυγά εκκολάπτονται σε ξεχωριστά εκκολαπτήρια μικρού δυναμικού και οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί διατίθενται σε πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, όπου εκτρέφονται μέχρι την ηλικία των 20-25 ημερών. Στη συνέχεια αυτά τα πουλερικά διακινούνται και διατίθενται ζωντανά στα ελληνικά χωριά, με ιδιότητα αυτοκίνητα.

Η σφαγή των σμηνών αναπαραγωγής που έχουν κρεοπαραγωγική κατεύθυνση πραγματοποιείται σε ηλικία 60-64 εβδομάδων και αυτών που έχουν αυγοπαραγωγική κατεύθυνση σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Όλες οι επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής και τα σμήνη διατηρούνται σε θαλάμους, στο δάπεδο, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε ανοιχτούς χώρους (προαύλια, αυλές, αγροί ακάλυπτοι χώροι) και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Οι επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής και τα εκκολαπτήρια ελώσης των αυγών του παραπάνω είδους φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

Νομοί	Επιχειρήσεις	Σμήνη	Πουλερικά	Εκκολαπτήρια	Κρεο παρ.	Αυγοπαρ	Μικτά
Αν. Αττική	8	18	173315	5	15	3	1
Αρκαδία	2	3	5300	2			3
Άρτα	1	6	36000	4	6		
Βοιωτία	6	10	112400	2	2	8	
Δυτ. Αττική	7	19	19.400	6			19
Εύβοια	3	11	100500	3	11		
Πράκλειο	2	9	40320	2			9
Θεσ/νίκη	7	20	121400	3	5		15
Ιωάννινα	41	105	601166	3	105		
Κορινθία	1	10	79955	1	6	4	
Πρέβεζα	1	4	24.000	0	4		
Χαλκιδική	2	9	222000	1	9		
Χανιά	1	1	5000	1			1
ΣΥΝΟΛΟ	83	226	1539256	33	163	15	48

2.1. Λιάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρισκηνάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου ,κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών .

2.2. Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις

- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα Ι της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 258685/07-06 -2007 (Β 1011), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής, περιλαμβάνονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ορνίθων αναπαραγωγής και του εκκολαπτηρίου και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση και στο εκκολαπτήριο, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση και το εκκολαπτήριο (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων),και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων και των αυγών από και προς την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A.1. ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, προβλέπονται τα παρακάτω :

1.Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Α 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία,

τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικειμένου της μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων.

2. Οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.

3. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".

4. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.

5. Οι θάλαμοι, καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.

6. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.

7. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαίρεση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.

8. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης πρέπει να απαγορεύεται.

9. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση. Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων, καθώς και χώρων (πχ ντους/ζέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.

10. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών, η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.

11. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.

12. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.

13. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών και να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένα από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαγθούν από την παρουσία σαλμονέλλας. Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.

14. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.

15. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.

16. Κάθε επιχείρηση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι, τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A2) Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των εκκολαπτόμενων αυγών.

- a. Η στρωμή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
- b. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
- c. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες και να μην χρησιμοποιούνται για εκκόλαψη.
- d. Τα καθαρά αυγά πρέπει να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό μετά τη συλλογή τους με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων.
- e. Τα απολυμασμένα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό, χωρίς παρουσία σκόνης, που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
- f. Τα αυγά μεταφέρονται στο εκκολαπτήριο μέσα σε καθαρές, απολυμασμένες θήκες, η επιφάνεια των οποίων έχει απολυμανθεί είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

B. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

1. Μέτρα βιοασφάλειας στις εγκαταστάσεις των εκκολαπτηρίων.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να είναι αφενός απομονωμένη, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος των ασθενειών και αφετέρου απομακρυσμένη από άλλες κτηνοτροφικές και ιδίως πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Πρέπει επίσης να διαθέτει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

2. Ο σχεδιασμός του εκκολαπτηρίου πρέπει να ανταποκρίνεται στον προβλεπόμενο ρυθμό εργασιών και στις αρχές κυκλοφορίας του αέρα. Πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στην αρχή της ροής μιας κατεύθυνσης, τόσο όσον αφορά την κίνηση των αυγών και των νεοσσών, όσο και την κίνηση του αέρα.

3. Οι διάφοροι χώροι εργασίας που υπάρχουν στην εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου, πρέπει να είναι φυσικά χωρισμένοι μεταξύ τους και εάν είναι δυνατόν να έχουν και διαφορετική παροχή αέρα. Οι χώροι αυτοί είναι οι παρακάτω:

- Χώρος παραλαβής και αποθήκευσης των αυγών.
- Λίσκοι τοποθέτησης των αυγών.
- Χώρος πραγματοποίησης του υποκαπνισμού.
- Επωαστήριο
- Εκκολαπτήριο
- Χώρος όπου γίνεται το ξεδιάλεγμα, το σεξάρισμα και η τοποθέτηση των νεοσσών στα κουτιά μεταφοράς.
- Χώρος αποθήκευσης των διαφόρων χρησιμοποιούμενων υλικών (κουτιά μεταφοράς των αυγών και των νεοσσών, υλικά συσκευασίας, κλπ)
- Χώρος για τον καθαρισμό του εξοπλισμού και τη διάθεση των αποβλήτων.
- Χώρος σίτισης προσωπικού.
- Γραφείο διοίκησης.

4. Όλα τα παράθυρα και οι αεραγωγοί πρέπει να προστατεύονται με σίτες από την εισβολή εντόμων και επιβλαβών ζώων

2. Μέτρα βιοασφάλειας που αφορούν την υγιεινή της εγκατάστασης του εκκολαπτηρίου.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να προστατεύεται γύρω-γύρω από θράχτη και η περίφραξη να διαθέτει είσοδο για τον έλεγχο των ατόμων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν.

2. Πρέπει να αποφεύγεται η είσοδος άγριων πτηνών, άγριων και κατοικίδιων ζώων και να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα αερισμού και μυοκτονίας.

3. Όλα τα απόβλητα, τα σκουπίδια κάθε είδους και ο παλιός και χαλασμένος εξοπλισμός πρέπει να απομακρύνονται.

4. Πρέπει να διαθέτει κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης.

5. Όλος ο εξοπλισμός και οι επιφάνειες του εκκολαπτηρίου πρέπει να εκκενώνονται (μόνο οι επίπεδες επιφάνειες), να καθαρίζονται, να πλένονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά, με συγκεκριμένο απολυμαντικό.

3. Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1. Οι χειριστές των αυγών στο εκκολαπτήριο πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων εκκολαπτόμενων αυγών.

2. Οι χειριστές των νεοσσών και αυτοί που κάνουν το σεξάρισμα πρέπει να πλένουν τα χέρια τους και να αλλάζουν ένδυμα και μπότες, τόσο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους, όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες νεοσσών.

3. Οι νεοσσοί μιας ημέρας καθώς και όλα τα άλλα πουλερικά, πρέπει να αποστέλλονται μέσα σε καινούργια κουτιά μεταφοράς, ή εάν χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα, τότε αυτά πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικό που να επιτρέπει τον καλό καθαρισμό και την απολύμανση ή τον υποκαπνισμό αυτών.

4. Η τοποθέτηση των νεοσσών μέσα στα κουτιά μεταφοράς πρέπει να γίνεται από προσωπικό που να φοράει καθαρά, αποστειρωμένα ρούχα, τα οποία και θα αλλάζει μεταξύ των διαδοχικών παρτίδων αποστολής.

5. Το όχημα μεταφοράς πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμνείται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας νεοσσών.

Γ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

2.4. Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επίσημους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5. Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής οφείλουν να είναι συγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Α 1457).

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανοί εμβολιασμοί και θεραπείες.

2.6. Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το Π.Δ 224/1998 (Α 175) και με την εθνική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Γροσθίμων με αριθ. 258685/07-06 -2007 (Β 1011), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής προβλέπονται τα παρακάτω :

1. οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής πουλερικών του είδους *Gallus gallus*, τηρούν αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του Προγράμματος, σύμφωνα με το Παράρτημα 1 της απόφασης με αριθ. 258685/07-06 -2007 (B 1011): ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά, τα αυγά επώασης και τις ζωοτροφές, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών αναπαραγωγής, στρωμνής με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές. Επίσης, τις αποστολές αυγών επώασης προς τα εκκολαπτήρια, όρνιθων προς σφαγή, κόπρον και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες.

2. Τα εκκολαπτήρια αυγών επώασης του είδους *Gallus gallus*, τηρούν αρχεία στα οποία καταγράφονται: α) οι παραλαβές αυγών επώασης από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους προμηθευτές β) οι αποστολές νεοσσών σε εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης με αντίστοιχη αναφορά στις ημερομηνίες, στις ποσότητες και τους παραλήπτες γ) οι ημερομηνίες απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων και τα αντίστοιχα σκευάσματα καθώς και οι αυτοελέγχοι που διενεργούνται στα πλαίσια του Προγράμματος σύμφωνα με το Παράρτημα 1 της απόφασης με αριθ. 258685/07-06 -2007 (B 1011), δ) οι ημερομηνίες δειγματοληψίας, το είδος δειγμάτων που λαμβάνονται, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα και τις απαντήσεις των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών ελέγχων.

2.7. Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικά διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώα πουλερικά ή αυγά επώασης συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Τα αυγά επώασης, οι νεοσσοί μιας ημέρας και οι πουλάδες αναπαραγωγής, διακινούνται συνοδευόμενα με την άδεια μεταφοράς που προβλέπεται σε εθνική διάταξη (Π.Α 224/98).

Τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, καθώς και οι όρνιθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενα είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις

πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

2.8. Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση αναφέρονται :

-είτε οι κωδικοί αριθμοί των επιχειρήσεων πολλαπλασιασμού και των εκκολαπτηρίων -
είτε οι ιδιοκτήτες των αναθρεπτηρίων και των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεοτοπαραγωγής.

Τα σφαγεία, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος, καθώς και τα κέντρα συσκευασίας αυγών , έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη.

Τα παραγόμενα και διακινούμενα αυγά επώασης σημαίνονται ατομικά, ενώ τόσο τα επιτραπέζια αυγά, όσο και το κρέας πουλερικών, φέρουν στη συσκευασία τους σήμανση του κέντρου συσκευασίας αυγών ή του σφαγείου αντίστοιχα.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ κέντρων συσκευασίας αυγών και προμηθευτών τους ή πελατών τους, καθώς και μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

ΜΕΡΟΣ Β

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωνοσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2010

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2009

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982 (Α 10), 43/1986 (Α 17), 448/1990 (Α 172), 224/1998 (Α 175) και 211/1992 (Α 100), η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum* στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας. Κατά το έτος 2004 σε σύνολο 205 υαρχόντων σμηνών αναπαραγωγής εξετάστηκαν 151 εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής, βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 6 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν οι ορότυποι *S. Typhimurium* σε 1 σμήνος και *S.Kottbus* στα άλλα 5 σμήνη.

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν 3,97%.

Από 1 Ιανουαρίου 2007, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 , άρχισε η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* της Ελλάδας με την υπ'αριθμ. 258685/7-06-2007 (Β 1011) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 7 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάστηκαν	Αριθ. Θετικών σμηνών	S, Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2001	131	7	5	1	1
2002	191	33	19	0	14
2003	148	14	9	1	4
2004	151	6	0	1	5
2005	309	30	15	1	14
2006	307	2	0	0	2
2007	29	5	2	0	3*
2008					

- Και από τα τρία σμήνη απομονώθηκε Salmonella Hadar.

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1003/2005 της Επιτροπής της 30ης Ιουνίου 2005 , του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2005 της 1^{ης} Αυγούστου 2006 και της απόφασης της Επιτροπής 2006/759/ΕΚ "Περί έγκρισης ορισμένων εθνικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της σαλμονέλλας σε σμήνη αναπαραγωγής του Gallus gallus".

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Virchow, σε ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus αποτελούμενα από τουλάχιστον 250 πτηνά, σε επίπεδο 1% ή λιγότερο.

Ένα σμήνος θεωρείται θετικό στη μόλυνση από σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία κάποιου από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη το έτος 2007, λήξη το έτος 2009). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 83 επιχειρήσεις αναπαραγωγής , οι οποίες διαθέτουν συνολικά 226 σμήνη, εκ των οποίων τα 163 είναι κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης, τα 15 είναι αυγοπαραγωγικής κατεύθυνσης και τα υπόλοιπα 48 είναι μικτής κατεύθυνσης. Οι παραπάνω επιχειρήσεις αποστέλλουν ιωγά προς εκκόλαψη σε 33 εκκολαπτήρια.

Όλα τα πτηνά αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* αποστέλλονται στην Ελλάδα από άλλα Κ-Μ ή εισάγονται σε αυτήν από τρίτες χώρες σαν νεοσσοί μιας ημέρας και διατηρούνται στη φάση φωτοκίας για μία μόνο αναπαραγωγική περίοδο.

Η Ελλάδα δεν διαθέτει σμήνη elite και grand parents του είδους *Gallus gallus* και οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής εφοδιάζονται με νεοσσούς που προέρχονται από επιχειρήσεις αναπαραγωγής άλλων κρατών μελών σε ποσοστό τουλάχιστον 90%.

Η σφαγή των σμηνών αναπαραγωγής που έχουν κρεοπαραγωγική κατεύθυνση πραγματοποιείται σε ηλικία 60-64 εβδομάδων και αυτών που έχουν αυγοπαραγωγική κατεύθυνση σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Όλες οι επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής και τα σμήνη διατηρούνται σε θαλάμους, στο δάπεδο, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε ανοιχτούς χώρους (προαύλια, αυλές, αγροί ακάλυπτοι χώροι) και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής και ανάθρεψης του είδους *Gallus gallus*.

Στον πίνακα 1 αναφέρονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω επιχειρήσεις, καθώς και ο ακριβής αριθμός των επιχειρήσεων, των σμηνών αναπαραγωγής, των πτηνών αναπαραγωγής και των εκκολιπτηρίων, σε καθέναν από αυτούς. Βλ. επίσης και Πίνακα 3.

Τα κυριότερα μέτρα που εφαρμόζονται για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι:

1. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους ορότυπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* σμηνών,
2. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
3. ο προαιρετικός εμβολιασμός με εμβόλια που περιέχουν τους ορότυπους *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

1.1. Λιάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2007		Τελευταίο έτος: 2009	
✓	Έλεγχος	✓	Έλεγχος/Εκρίζωση
	✓ Δοκιμή	✓	Δοκιμή
	✓ Σφαγή θετικών ζώων	✓	Σφαγή θετικών ζώων
	✓ Θανάτωση θετικών ζώων	✓	Θανάτωση θετικών ζώων

✓	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Επεξεργασία ζωικών προϊόντων		
✓	Διάθεση των προϊόντων	✓	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση παρακολούθηση	ή	
✓	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην επιχείρηση αναπαραγωγής.

B. η λήψη μέτρων μέσα στην εκμετάλλευση που αφορούν :

B1 τις υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων αναπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Δ 224/1998 (Α 175).

B2 τα μέτρα βιοασφάλειας

B3 τη διενέργεια προαιρετικού εμβολιασμού.

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην επιχείρηση αναπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- Με την είσοδο στην επιχείρηση νεοσσών μιας ημέρας και πουλερικών αναπαραγωγής που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.
- Με τη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.

B. Μέτρα πρόληψης στην εκμετάλλευση

B1 Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της επιχείρησης αναπαραγωγής

Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), ήτοι : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από άλλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις πουλερικών απόδοσης, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου και 5000 μέτρων τουλάχιστον από επιχειρήσεις επιλογής. Εξαιρούνται τα εκκολαπτήρια, φυραματοποιεία και εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου της ίδιας επιχείρησης, όταν αυτή ασκεί όλες τις δραστηριότητες του αντικειμένου της μέσα στον ίδιο περιφραγμένο χώρο και δεν δέχεται για εκκόλαψη αυγά άλλων επιχειρήσεων.

B2 Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της επιχείρησης.
- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.

- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην επιχείρηση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην επιχείρηση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων αναπαραγωγής και εκτροφής από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση δικτυωτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των οχημάτων που μεταφέρουν ζωοτροφές σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων
- Στην υδροδότηση της επιχείρησης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις επιχειρήσεις αναπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα τμήματα Μικροβιολογίας των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και τα κτηνιατρικά εργαστήρια Ηρακλείου, Ιωαννίνων, Λάρισας και Τρίπολης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων αναπαραγωγής του είδους Gallus gallus.

1. Η αρμόδια κεντρική κτηνιατρική αρχή για τον έλεγχο και τον συντονισμό όλων των αρμόδιων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις επιχειρήσεις αναπαραγωγής και εκτροφής του είδους Gallus gallus σε όλη τη χώρα, είναι το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το τμήμα αυτό είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση του προγράμματος, τη συλλογή των στοιχείων, τη στατιστική επεξεργασία αυτών, την αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της Ε.Ε. σχετικά με το πρόγραμμα.

2. Οι Κτηνιατρικές Αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των απαραίτητων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων όταν απαιτείται και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Ηρακλείου, Ιωαννίνων, Λάρισας και Τρίπολης και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας για τη Σαλμονέλλα είναι υπεύθυνο για:

i) την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα Κρατικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιιεργειες σαλμονιλλών

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας

iii) την κοινοποίηση των στοιχείων και αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Επίσης είναι αρμόδιο για:

iv) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

v) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.

vi) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομή στην κεντρική αρμόδια αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vii) την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

viii) την ενημέρωση, κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

ix) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των επιχειρήσεων, διεξάγεται από τους υπευθύνους των επιχειρήσεων αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, οι οποίοι πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά εργαστήρια, τηρούν τα σχετικά αρχεία, τα οποία είναι στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, καθώς και ειδοποιούν άμεσα την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό εύρημα σαλμονέλλας και αποστέλλουν τα σχετικά απομονώματα στο Εργαστήριο Αναφοράς της Σαλμονέλλας στη Χαλκίδα.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους νομούς που φαίνονται στον πίνακα Ι και στο χάρτη Ι, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις αναπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Α 224/1998 (Α 175) και την Υπουργική Απόφαση 356391/1999 (Β 1457).

Σύμφωνα με την απόφαση 326853/21.03.1995 (ΦΕΚ Β 267) και την απόφαση 258685/07/06/2007 (ΦΕΚ Β 1011) προβλέπεται η τήρηση μητρώου στις επιχειρήσεις σμηνών αναπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο μητρώο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος, οι εμβολιασμοί και οι θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων :
Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη *Gallus gallus*.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης 258685/07/06/2007 (ΦΕΚ Β 1011), η κοινοποίηση της σαλμονέλλας γίνεται ως ακολούθως :

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των επιχειρήσεων εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση αναπαραγωγής ή ανάθρεψης ή από δείγματα στο εκκολαπτήριο, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της επιχείρησης όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να

κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του ελυσίμου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ένας ή και οι δύο από τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium*, τότε θα λαμβάνονται άμεσα τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος:

Στην απόφαση 258685/07/06/2007 (ΦΕΚ Β 1011) προβλέπεται η λήψη των παρακάτω μέτρων σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος:

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της επιχείρησης αναπαραγωγής, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ορνίθων αναπαραγωγής *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* τότε λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

- 1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείπει το εν λόγω κτίριο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέπει προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτην/κή αρχή σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- 2) Τα μη επωασμένα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος είτε να καταστρέφονται, είτε μεταφέρονται, υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.
- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται ή καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά θα χρησιμοποιούνται ή θα διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών οι χώροι θα καθαρίζονται και θα απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής θα γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

- 5) Ο επαναπληθυσμός των επιχειρήσεων θα γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους πέντε (5) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών δεν επιτρέπεται να γίνεται πριν την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σιμνών, αυγών, στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.
- 7) Αν τα προς εκκόλαψη αυγά που προέρχονται από σμήνη όπου διαπιστώθηκε η παρουσία ενός από τους ορότυπους *Salmonella Enteritidis* ή *Typhimurium*, βρίσκονται σε ένα εκκολαπτήριο, τα αυγά θα καταστρέφονται ή θα υπόκεινται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1774/2002.
- 8) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 .
 Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτρέπεται η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών παραγόντων.

4.4.5. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοπαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 258685/07/06/2007 (ΦΕΚ Β 1011) προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σιμνών των ορνίθων αναπαραγωγής:

- Α) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»
- Β) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»
- Γ) σμήνη «αρνητικά για σαλμονέλλα»

Α)«Υποπτα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

- α) όταν κοινοποιούνται από τις επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα
- β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα
- γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

Β)«Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ)«Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους οροτύπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* .

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών αναπαραγωγής και αυγών επώασης του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ, η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α100).
2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών αναπαραγωγής και αυγών επώασης στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις του Π.Δ 224/1998 (Α 175) και τα σμήνη προέλευσης να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους πέντε (5) υρότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος.
3. Τα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, μετά το τέλος της παραγωγικής περιόδου σφάζονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων αναπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δουκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Η απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 258685/07.06/2007 (Φ.Ε.Κ Β 1011) προβλέπει το πλαίσιο δειγματοληψίας σύμφωνα με το οποίο διενεργούνται τόσο οι έλεγχοι που γίνονται με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής επιχείρησης, όσο και οι επίσημοι έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το πλαίσιο δειγματοληψίας απεικονίζεται στον πίνακα 2 και περιλαμβάνει τα παρακάτω :

Α. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της επιχείρησης.

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία στις παρακάτω φάσεις παραγωγής:

Α1. Στα σμήνη ανάθρεψης η δειγματοληψία γίνεται :

- 1) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην επιχείρηση αναπαραγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).
- 2) στα πτηνά 4 εβδομάδων, στην εκμετάλλευση
- 3) στην εκμετάλλευση, 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας, στην εκμετάλλευση.

Στις περιπτώσεις 2) και 3) λαμβάνονται σύνθετα δείγματα περιττωμάτων από διαφορετικά σημεία του θαλάμου και ο τρόπος συλλογής αυτών περιγράφεται στο σημείο Β (συλλογή περιττωμάτων με τη μέθοδο των μάκτρων).

Τα δείγματα επισημαίνονται και καταγράφονται κατάλληλα (ημερομηνία, τύπος δείγματος, κωδικός αριθμός σμήνους).

A2. Στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής δειγματοληψία πραγματοποιείται κάθε δύο εβδομάδες κατά την περίοδο της ωοτοκίας στο εκκολαπτήριο.

Για κάθε σμήνος αναπαραγωγής το δείγμα αποτελείται από τουλάχιστον ένα σύνθετο δείγμα από οριζώς λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης, τα οποία έχουν ληφθεί τυχαία από πέντε διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης ή χώρους στη μηχανή εκκόλαψης, έτσι ώστε να συγκεντρώνεται τουλάχιστον 1m² δείγματος. Εάν τα αυγά επώασης από ένα σμήνος αναπαραγωγής βρίσκονται σε περισσότερες από μία μηχανές επώασης, τότε λαμβάνεται ένα τέτοιο σύνθετο δείγμα από κάθε μηχανή επώασης.

Σε περιπτώσεις που δεν χρησιμοποιούνται εσωτερικές επενδύσεις στους καλάθους εκκόλαψης, λαμβάνονται 10 g θραύσματα κελυφών αυγών από 25 διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης, τα οποία αφού θρυμματιστούν, αναμιγνύονται και να λαμβάνεται υπο-δείγμα 25 g.

Β. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημο κτηνίατρο.

Οι επίσημοι έλεγχοι πραγματοποιούνται στις εξής φάσεις παραγωγής :

- 1) στα ενήλικα πτηνά κάθε 16 εβδομάδες στο εκκολαπτήριο και σε δύο στάδια του κύκλου παραγωγής στην εκμετάλλευση (με τη μέθοδο των μάκτρων), εκ των οποίων το πρώτο λαμβάνεται εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη μετάβαση στη φάση της ωοτοκίας ή στη μονάδα ωοτοκίας, ενώ το δεύτερο στα τέλη της περιόδου ωοτοκίας και εντός των οκτώ εβδομάδων πριν από τη λήξη του κύκλου παραγωγής.
- 2) κάθε φορά που ανιχνεύεται η σχετική σαλμονέλλα στα δείγματα που συλλέχθηκαν στο εκκολαπτήριο (δειγματοληψία επαλήθευσης) καθώς και κάθε φορά που υπάρχει υποψία παρουσίας σαλμονέλλωσης.

Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις είναι το ίδιο με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης.

Όσον αφορά τη δειγματοληψία στην εκμετάλλευση χρησιμοποιούνται πέντε ζεύγη μάκτρων για μπότες και η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο, ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης (για κάθε θάλαμο χρησιμοποιούνται 5 ζεύγη μάκτρων και με κάθε ζεύγος γίνονται 100 βήματα από διάφορα σημεία του θαλάμου).

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, πακετίζονται σε κατάλληλες συσκευασίες στις οποίες αναγράφεται σε επικέτα το είδος του δείγματος, σφραγίζονται και στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο, συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Στην περίπτωση που δεν ανιχνεύεται η παρουσία σαλμονέλλας αλλά η παρουσία αντιμικροβιακών παραγόντων ή παραγόντων ανασταλτικών για την ανάπτυξη

βακτηρίων, επαναλαμβάνεται η δειγματοληψία στο σμήνος για τη σχετική σαλμονέλα και για τον ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης, βακτηρίων, μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή μέχρι να καταστραφεί το σμήνος αναπαραγωγής. Στην τελευταία περίπτωση, το εν λόγω σμήνος αναπαραγωγής χαρακτηρίζεται μολυσμένο για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου.

Τα παραγόμενα αυγά για το παραπάνω χρονικό διάστημα, (δηλαδή μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακός παράγοντας), δεσμεύονται και είτε καταστρέφονται είτε οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Α του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερέο μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε 41.5-1οC για 2X24+_3 ώρες.

Ο προσδιορισμός του ορυτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Ο εμβολιασμός επιτρέπεται σαν πρόσθετο μέτρο με σκοπό την αύξηση της αντοχής των ορνίθων αναπαραγωγής από την έκθεση στην σαλμονέλλωση, τη μείωση της εξάπλωσης της και ταχύτερης επίτευξης του στόχου του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής.

Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου.

4.4.8 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων ορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και καταστροφή των μολυσμένων σμηνών ή σε καταστροφή των μολυσμένων αυγών, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων.

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων, διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5. Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται :

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης :

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων και ζωικών προϊόντων
- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα οδοιπορικά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών αναπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. typhimurium* είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία (κρέας και αυγά) είτε λόγω καταστροφής αυτών (πουλερικά και αυγά).

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη αναπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη διακοπή της κάθετης μετάδοσης της σαλμονέλλας και επομένως τη μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας τόσο στα σμήνη κρεοπαραγωγής (broilers), όσο και στα σμήνη αυγοπαραγωγής και ως εκ τούτου και στα προϊόντα τους (κρέας και αυγά).
2. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο.
3. Μείωση των οικονομικών απωλειών των ιδιοκτητών των επιχειρήσεων αναπαραγωγής, λόγω μείωσης της συχνότητας της σαλμονέλλωσης στα σμήνη αναπαραγωγής και επομένως και του αριθμού των μολυσμένων σμηνών που καταστρέφονται.

Πίνακας 1

Νομοί	Επιχειρήσεις	Σμήνη	Πουλερικά	Εκκολαπτήρια	Κρεο παρ.	Αυγ οπαρ	Μικτά
Αιτωλοακαρναν ία	1	1	3500				
Αν. Αττική	8	18	173315	5	15	3	1
Αρκαδία	2	3	5300	2			3
Άρτα	1	6	36000	4	6		
Βοιωτία	6	10	112400	2	2	8	
ΰτ. Αττική	7	19	19.400	6			19
Εύβοια	3	11	100500	3	11		
Ηράκλειο	2	9	40320	2			9
Θεσ/νίκη	7	20	121400	3	5		15
Ιωάννινα	41	105	601166	3	105		
Κορινθία	1	10	79955	1	6	4	
Πρέβεζα	1	4	24.000	0	4		
Χαλκιδική	2	9	222000	1	9		
Χανιά	1	1	5000	1			1
ΣΥΝΟΛΟ	83	226	1539256	33	163	15	48

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

	Δειγματοληψία στους νεοσσούς μιάς ημέρας	Δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο	Δειγματοληψία στην εκμετάλλευση
Δειγματοληψία αυτοελέγχου. (Υπεύθυνος επιχείρησης)	10-20 νεοσσοί και δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών παράδοσης. Σε κάθε παραλαβή νεοσσών μίας ημέρας	Ενήλικα Πουλερικά 1 σύνθετο δείγμα από λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλαθών εκκολαψής. Κάθε 2 εβδομάδες	Ενήλικα Πουλερικά 5 δείγματα ανά σμήνος
Επίσημη δειγματοληψία (Κτηνίατρος κτηνιατρικής αρχής τον Ν.Α)		1. Σε πτηνά 4 εβδομάδων 2. Σε πτηνά που βρίσκονται 2 εβδομάδες πριν από τη φάση οισοκτίας. Κάθε 16 εβδομάδες	1. Εντός των τεσσάρων πρώτων εβδομάδων από της μετάβασής τους στη φάση οισοκτίας. 2. Όχι περισσότερο από οκτώ εβδομάδες πριν τη λήξη του κύκλου παραγωγής.

Πίνακας 6.1.1. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2004

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2004

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Τύπος Σημάτων	Συνολικός Αριθμός Σημάτων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σημείων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σημείων που υποβλήθηκαν σε δοσολη	Αρ. θετικών σημείων	Αρ. σημείων που παύσε-καταστηκαν	Συνολικός αριθμός που σφραγίστηκαν	Συνολικός αριθμός που καταγράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που καταγράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που λιοθετήθηκαν στην παραγωγή αρτοποιιών ως ή κ.β.
Όλη η χώρα	Σημάτη ανατοπ αγουός	205		205	151	0	1	5	1	α1 α2 α3	α1 α2 α3 α4 α3

α1=S. Enteritidis,

α2= S. Typhimurium,

α3 = S. Kotbus,

α4= S. Enteritidis, ή S. Typhimurium

Έτος : 2007

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2007

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Γεωργική Περιφέρεια	Είδος Σημίσιου	Συνολικός Αριθμός Σημίσιων	Συνολικός αριθμός ορνιθών που επλήρωσαν το πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στη κλάση των προγράμματος	Συνολικός αριθμός ορνιθών που υποβλήθηκαν και της δοκιμή	Αρ. βεβαιωθέν ορνιθών			Αρ. ορνιθών που υποβλήθηκαν	Συνολικός αριθμός ορνιθών που ελεγχθηκαν ή Κουρεστριά ορνιθών	Ποσοτήτες Αρνίων που Κουρεστριάθηκαν (ορνιθός ή Κ.Κ.)	Ειδικότητα Ανεπτυχθέντων ορνιθών (αριθμ. ή Κ.Κ.)
						α1	α2	α3				
Αν. Αττική	Σημίση αναπαρ αγωγής	19	19	128980	3							
Αρκαδία	Σημίση αναπαρ αγωγής	4	4	8370	4							
Βοιωτία	Σημίση αναπαρ αγωγής	8	8	65000	6							
Δυτ. Αττική	Σημίση αναπαρ αγωγής	19	19	19400	0							
Εύβοια	Σημίση αναπαρ αγωγής	14	14	127000	9		2			18000		
Ηλείδα	Σημίση αναπαρ αγωγής	10	10	42600	0							
Ευβοία	Σημίση αναπαρ αγωγής	13	13	86000	1							
Λακωνία	Σημίση αναπαρ αγωγής	152	152	886700	0							
Κυανπίνδα	Σημίση αναπαρ αγωγής	7	7	53194	1							

N	Σύνολο απομαρ αγωγής	4	10000	4	10000	0			
Επίπεδα	Σύνολο απομαρ αγωγής	4	24000	4	24000	4			
Χειμάδα ή	Σύνολο απομαρ αγωγής	5	44680	5	44680	1			
Χειμα	Σύνολο απομαρ αγωγής	16	59500	16	59500				
Σύνολο		275	1555424	275	1555424	20	2	16000	

α1= S. Enteritidis,

α2= S. Typhimurium,

α3 = S. Hadar,

α4= S. Enteritidis, ή S. Typhimurium

Έτος : 2008

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2008

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σημείου	Συνολικός Αριθμός Σημείων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός επιγόνων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων από αδελφό του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σπινών που υποβλήθησαν σε δοκιμή	Αρ. επιγόνων που αφοδεοποιήθηκαν:		Συνολικός αριθμός ζώων που αφοδεοποιήθηκαν ή καταστράφησαν	Ποσοστό Αβγών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσοστό Αβγών που διαχέστηκαν στην περιοχή προέλευσης αβγών(αριθμ. αβγών/Kg)
							α1	α2			
Αιτωλική χερσόνησος	Σημείο αναπαρ. γαργίς	1	3500	1	3500	0	α1	α2	α3	α4	α5
	Σημείο αναπαρ. γαργίς	18	173315	18	173315	18					
	Σημείο αναπαρ. γαργίς	3	5300	3	5300	3					
Άρτα	Σημείο αναπαρ. γαργίς	6	36000	6	36000	6					
	Σημείο αναπαρ. γαργίς	10	112400	10	112400	8					
Ροδόπη	Σημείο αναπαρ. γαργίς	19	19.400	19	19.400	0					
	Σημείο αναπαρ. γαργίς	11	100500	11	100500	11					
Πυρραϊκή	Σημείο αναπαρ. γαργίς	9	40320	9	40320	3		1**	0		
	Σημείο αναπαρ. γαργίς	20	121400	20	121400	20					

Κατάσταση	Σημεία αναφοράς παθής	105	601166	105	601166	20													
Κορινθία	Σημεία αναφοράς παθής	10	79956	10	79956	3													
Παρίβολε	Σημεία αναφοράς παθής	4	24 000	4	24 000	4													
Χαλκίδας ή	Σημεία αναφοράς παθής	9	222000	7	140000	6													
Χίος	Σημεία αναφοράς παθής	1	5000	1	5000	0													
ΣΥΝΟΛΑ		226	1544256	224	1462256	102													
0																			1

01=S.Enteritidis,

02, S.Typhimurium,

03 = S. Seftenberg,

04= S.Enteritidis, ή, S.Typhimurium

*Τα 2 σημεία στα οποία δεν έγινε επίσημη δειγματοληψία ήταν μικρής ηλικίας

** S. Seftenberg.

Πίνακας 6.2.1. Στριωματοποιημένα στοιχεία για την εποπτεία και τις εργαστηριακές δοκιμές

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της *Salmonella* χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του ορατού του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός θετικών δειγμάτων
Αρκαδίας	6	0	0	0
Αρτας	1	0	0	0
Αττικής	8	0	0	0
Βοιωτίας	14	0	0	0
Ευβοίας	20	9	9	9
Θεσσαλονίκης	11	0	0	0
Ιωαννίνων	11	0	0	0
Καρνίου	1	0	0	0
Πρεβέζης	4	3	3	3
ΣΥΝΟΛΟ	76	12	12	12

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η σφινιστάμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αιτωλοακαρνανία	0	0	0	0
Αν. Αττική	68	68	0	0
Αρκαδία	7	7	0	0
Άρτα	14	24	0	0
Βιολιά	21	37	3	3
Δυτ. Αττική	0	0	0	0
Εύβοια	48	48	0	0
Γρεβενά	1	1	1	1
Θεσσαλία	101	26	0	0
Ιεράπετρα	74	139	0	0
Καρδίτσα	16	16	0	0
Κέρκυρα	7	3	0	0
Χαλκιδική	68	54	0	0
Χανιά	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	425	423	4	4

6.3 Στοιχεία για τη μόλυνση

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σμηνών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αρκαδίας	0	
Αρτίας	0	
Αττικής	0	
Βιτοτίας	0	
Ευβοίας	2	16000
Θεσσαλονίκης	0	
Ιωαννίνων	0	
Κορίνθου	0	
Πελοποννήσου	3	18000
ΣΥΝΟΛΟ	5	34000

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σμηνών	Αριθμός μολυσμένων πτηνών
Αιτωλοακαρνανία		
Αν Αττική		
Αρκαδία		
Αρτα		
Βιτοτία**		
Δυτ. Αττική		
Εύβοια		
Ευκάλεσο	1*	22520
Θεσ/νίκη		
Ιωάννινα		
Κορινθία		
Πελοπόννησος		
Χαλκιδική		
Χανιά		
ΣΥΝΟΛΟ	1	22520

*και το σμήνος ήταν θετικά για S. Senftenberg

** Από δείγμα εκκολαπτηρίου του νομού απομονώθηκε S. Typhimurium. Τα αυγά αυτά προερχόταν από σμήνος που βρισκόταν στην Εύβοια . Όταν εξετάσθηκε το σμήνος αυτό για σαλμονέλλα, βρέθηκε αρνητικό.

6.4 Στοιχεία για τα προγράμματα εμβολιασμού

Έτος :2007 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

2. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός πτηνών που προβλεπόταν να εμβολιασθεί	Συνολικός αριθμός πτηνών που προβλεπόταν να εμβολιασθεί	2.1. Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος			
			Ν σπηλιών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν σπηλιών εμβολιασθησών	Ν πτηνών που εμβολιάστηκαν	Ν δόσεων εμβολίου που έδωσαν
Αν. Αττική	19	128980	Προαπρετικός εμβολιασμός	19	128715	337145
Αρκαδία	4	8370	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Βοιωτία	8	65000	Προαπρετικός εμβολιασμός	8	93710	346000
Δυτ. Αττική	19	19400	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Εύβοια	14	127000	Προαπρετικός εμβολιασμός	11	99479	345000
Ηράκλεια	10	42600	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Θεσσαλία	13	66000	Προαπρετικός εμβολιασμός	1	3300	7000
Ιωάννινα	152	886700	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Κορυθία	7	53194	Προαπρετικός εμβολιασμός	7	53194	194000
Ν. Εύβοια	4	10000	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Γιάννινα	4	24000	Προαπρετικός εμβολιασμός	4	24000	72000
Χαλκιδική	5	44680	Προαπρετικός εμβολιασμός	1	41000	123600
Χιόνια	16	59500	Προαπρετικός εμβολιασμός	0		
Σύνολο	275	1555424		51	443598	1327745

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

3. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός αμηνών που θα εμβολιαστούν	Συνολικός αριθμός κτηνών που θα εμβολιαστούν	3.1. Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος			
			Ν αμηνών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν αμηνών εμβολιασθηκαν	Ν κτηνών που εμβολιασθηκαν	Ν δόσεων εμβολίου που έδωσαν
Αιτωλοακαρνανία	1	3500	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Αν. Αττική	18	173315	Προαιρετικός εμβολιασμός	16	165815	363.000
Αρκαδία	3	5300	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Άρτα	6	36000	Προαιρετικός εμβολιασμός	6	36000	72000
Βοιωτία	10	112400	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	68940	152.000
Δυτ. Αττική	19	19.400	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	
Εύβοια	11	100500	Προαιρετικός εμβολιασμός	11	100500	210.000
Γρεβενά	9	40320	Προαιρετικός εμβολιασμός	9	40320	142.000
Θεσπίακη	20	121400	Προαιρετικός εμβολιασμός	20	121400	
Ιοάννινα	105	601166	Προαιρετικός εμβολιασμός	105	601166	
Κορινθία	10	79965	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	79965	105.000
Μεσσηνία	4	24.000	Προαιρετικός εμβολιασμός	4	24000	72000
Χαλκιδική	9	222000	Προαιρετικός εμβολιασμός	0	0	447.000
Νοτία	1	5000	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	5000	15000
Σύνολο	226	1544256		192	1243096	

Πίνακας 7.1.1. Στόχοι των διαγνωστικών δοκιμασιών

Ασθένεια : *Salmonella* spp. Ζωικό είδος : Σμήνη αναπαραγωγής *Gallus gallus*
Έτος :2010

Περιγραφή	Είδος άσκισης		Παθητικότητα- Στόχος Ευάλωτο σμήνη ανταρραγής ή/και <i>Gallus gallus</i>	Είδος δείγματος		Στόχος : Έλεγχος για σμήνη αναπαραγωγής <i>Gallus gallus</i>	Αριθμός πρωτομαρτυρούμενων Δοκιμών (USO)
	Τροποποιημένη ISO 6579	Οριστικοποίηση Στα θετικά		Κόσμητο 5 Σμήνη μέτρησης σμήνος	Δείγματα από εγκατακτήρι α : 1 σπινθήρα δείγμα ζώητος		
Αποδοτικότητα	✓		1	✓	✓		10
Αν-Διηγή	✓		18	✓	✓	✓	100
Διακρίση	✓		3	✓	✓	✓	30
Άρτη	✓		8	✓	✓	✓	60
Ροήση	✓		10	✓	✓	✓	100
Δοτ-Διηγή	✓		19	✓	✓	✓	190
Εύθραση	✓		9	✓	✓	✓	90
Ηρό-άλλο	✓		9	✓	✓	✓	90
Θεσ-νήση	✓		20	✓	✓	✓	200
Κοκκινισή	✓		105	✓	✓	✓	1050
Κορυφή	✓		10	✓	✓	✓	100
Γρήβωξη	✓		4	✓	✓	✓	40
Χαλκισμένη	✓		7	✓	✓	✓	70
Χιτώνη	✓		1	✓	✓	✓	10
ΣΥΝΟΛΟ			222				2220
						Από το σκανδακίριο 3 φορές σμήνος 21 ζωί δείγματα ζώητος	666

Πίνακας 7.1.2. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά την επίσημη δειγματοληψία)

Έτος : 2010

Κατάσταση στις : 31/12/2010

Ζωικό είδος : όρνιθες αναπαραγωγής Gallus gallus Ασθένεια : Salmonella spp

Παραγωγή	Έδαφος απόβραση γυαλις	Συνολικός αριθμός σμήνων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμήνων από κάθενο του πρωτογενή Νάσιος	Συνολικός αριθμός ζώων από κάθενο των πρωτογενή Νάσιος	Ασθενή μικροβί- οί/σμήνη που θα πράξει να ελεγχθούν	Αριθμός σμήνων που απομένουν για επική έπιση	Αριθμός σμήνων που παραμένουν να ελεγχθούν ο ίδιος	Συνολικός αριθμός ζώων από ελεγχθέντα σμήνη	Αναμειγνύμε- νη ποσότητα σμήνων που θα καταναλω- θούν αριθμός ή Κg	Αναμειγνύμε- νη ποσότητα σμήνων που ελεγχθούν αριθμός ή Κg
		α1	α2	α3	α4	α5	α6	α7	α8	α9	α3
Αιτωλόακαρη	Αυτοαπορροή	1	3500	1	3500	1					
Αν Αττική	✓	18	173315	18	173315	18					
Αρκαδία	✓	3	5300	3	5300	3					
Αχαΐα	✓	6	36000	6	36000	6					
Βοιωτία	✓	10	112400	10	112400	10					
Αυτ Αττική	✓	19	19.400	19	19.400	19					
Εύβοια	✓	11	100500	9	100500	9					
Ηπείρος	✓	9	40320	9	40320	9					
Θεσσαλία	✓	20	121400	20	121400	20					
Ιοάννινα	✓	105	601166	105	601166	105					
Κορινθία	✓	10	79955	10	79955	10					
Μαγνησία	✓	4	24.000	4	24.000	4					
Χιμάρα	✓	9	222000	7	140000	7					
Χιόνια	✓	1	5000	1	5000	1					
ΣΥΝΟΛΟ		226	1544258	222	1462254	222	1	7	13616	3826480 ¹	

1 επιπολασμός S. Enteritidis/S. Typhimurium (1%) x πλήθος εξεταζόμενων σμήνων (222) = 2,22 δηλαδή 2 σμήνη
 2 επιπολασμός άλλων σπορίων σαλμονέλλας (1%) x πλήθος εξεταζόμενων σμήνων (222) = 2,22 δηλαδή 2 σμήνη
 3 μέση μέγεθος σμήνους (1.544.256/ 226= 6833) x αριθμός θανάτων στην S. Enteritidis/Typhimurium σμήνων (2) =13.666
 4 Αριθμός πολλαπλασίων που θα θανατωθούν (13.666) x μέση παραγωγή αυγών ανά πολλαπλασίο (280)=3826480

7.2.1 Στόχοι του εμβολιασμού

Έτος :2010 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S.Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

4. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός ορνιθών στο πρόγραμμα εμβολιασμού	Συνολικός αριθμός κτηνών στο πρόγραμμα εμβολιασμού	4.1. Ν ορνιθών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος		
				Ν ορνιθών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν κτηνών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν δόσεων εμβολίου που αναμένεται να χορηγηθούν*
Αιτωλοακαρνανία	1	3500	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	3500	7
Αν. Αττική	18	173315	Προαιρετικός εμβολιασμός	18	173315	347
Αρκαδία	3	5300	Προαιρετικός εμβολιασμός	3	5300	11
Άρτα	6	36000	Προαιρετικός εμβολιασμός	6	36000	72
Βοιωτία	10	112400	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	112400	225
Δυτ. Αττική	19	19.400	Προαιρετικός εμβολιασμός	19	19.400	39
Εύβοια	11	100500	Προαιρετικός εμβολιασμός	11	100500	201
Ευρυτανία	9	40320	Προαιρετικός εμβολιασμός	9	40320	81
Θεσ/νίκη	20	121400	Προαιρετικός εμβολιασμός	20	121400	243
Ιωάννινα	105	601166	Προαιρετικός εμβολιασμός	105	601166	1203
Κορινθία	10	79955	Προαιρετικός εμβολιασμός	10	79955	160
Μεσσηνία	4	24.000	Προαιρετικός εμβολιασμός	4	24.000	48
Χαλκιδική	9	222000	Προαιρετικός εμβολιασμός	9	222000	444
Κινη	1	5000	Προαιρετικός εμβολιασμός	1	5000	10
Σύνολο	226	1544256		226	1544256	3091 φιαλίδια των 1000 δόσεων

. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με τα κεί:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινωνική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : ISO 6579	2886 ⁵	20	57.720 ⁶	ναι
	Δοκιμή : Οροτυποποίηση	29 ⁷	30	870 ⁸	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση	2220 ⁹	7,5	16.650 ¹⁰	ναι
	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από το εκκολαπτήριο	666 ¹¹	1	666 ¹²	ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας	40	9	360	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία	Αδρανικοποιημένο εμβόλιο κατά τον S.entertidis/typhimurium	3091 φιαλίδια των 1000 δόσεων ¹³	96,55	298436	ναι
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

⁵ αριθμός σμηνών (222) x συχνότητα επίσημων ελέγχων στην εκμετάλλευση (2) x πλήθος λαμβανόμενων σύνθετων δειγμάτων (5) + αριθμός σμηνών (222) x συχνότητα επίσημων ελέγχων στο εκκολαπτήριο (3) x πλήθος λαμβανόμενων σύνθετων δειγμάτων (1)=2886

⁶ αριθμός μονάδων δοκιμών (2886) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) =57720 ευρώ

⁷ αριθμός μονάδων βακτηριολογικών δοκιμών (2886) x σημερινό επιπολασμό (1%)=29

⁸ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (29 x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 870 ευρώ.

⁹ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση (5) x συχνότητα δειγματοληψιών ανά σμήνος στην εκμετάλλευση (2) x πλήθος σμηνών (222) = 2220

¹⁰ σύνολο σετ για δειγματοληψία από την εκμετάλλευση (2220) x τιμή μονάδας (7.5 ευρώ) = 16650 ευρώ

¹¹ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στο εκκολαπτήριο (1) x συχνότητα δειγματοληψιών ανά σμήνος στο εκκολαπτήριο (3) x πλήθος σμηνών (222) = 666

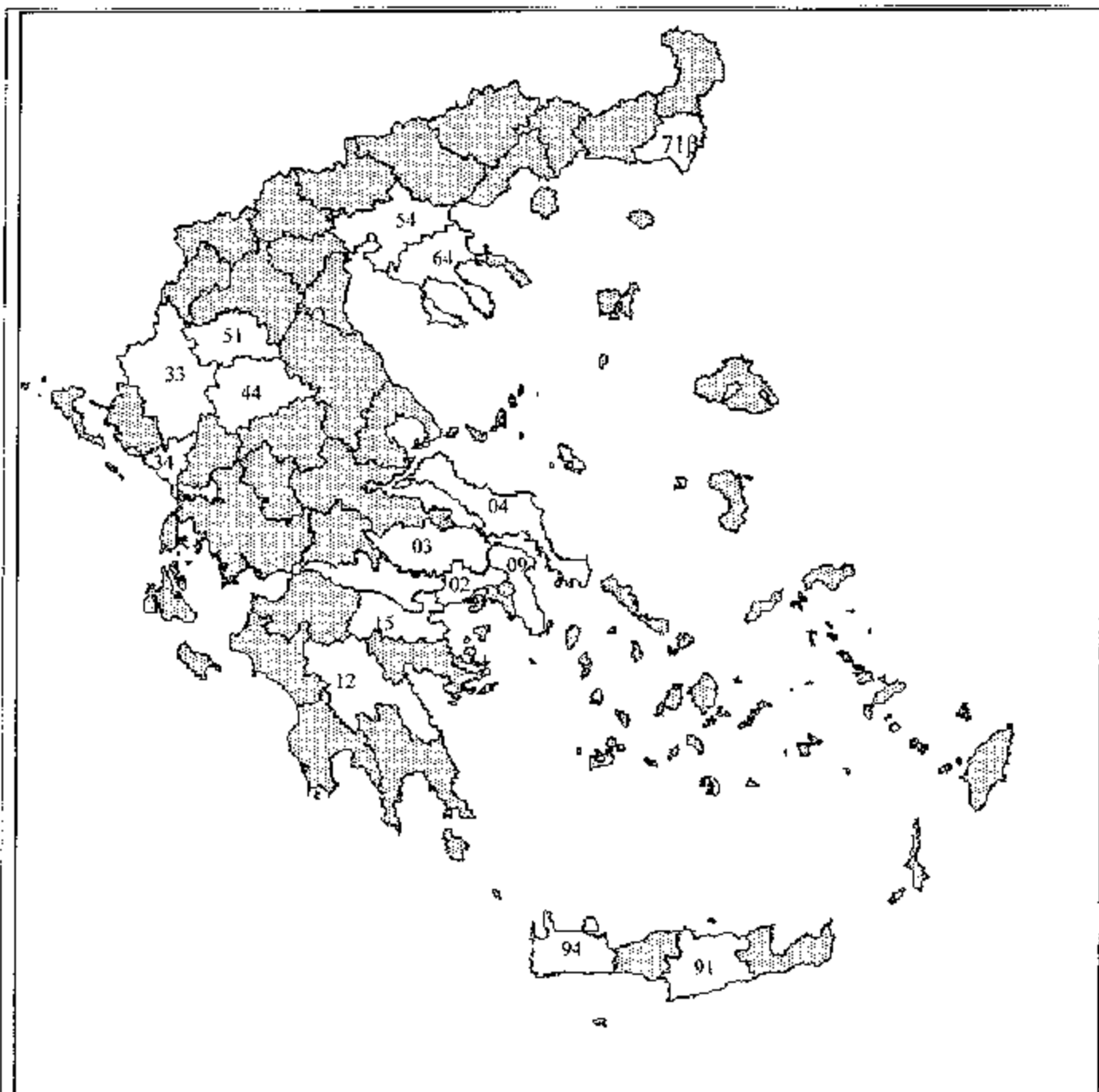
¹² σύνολο σετ για δειγματοληψία (666) x τιμή μονάδας (1 ευρώ) = 666 ευρώ.

¹³ 1 φιαλίδιο των 1000 δόσεων καλύπτει τον πλήρη εμβολιασμό 500 πτηνών. Επομένως, αν εμβολιαστεί το σύνολο των ορνίθων αναπαραγωγής, δηλαδή 1.544.266 όρνιθες, χρειαζόμαστε 3.091 φιαλίδια των 1000 δόσεων.

Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος (συνέχεια)

Δαπάνες που συνδέονται με τα εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σταθμίο	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
2.3 Δαπάνες χρήστησης					
2.4 Δαπάνες κώλυση					
3 Σφραγή και καταστροφή					
3.1 Αποζημίωση για ζημία	Πτήρια που θα θανατωθούν	13.666	6	81996	ναι
3.2 Δαπάνες μεταφοράς					
3.3 Δαπάνες καταστροφής					
3.4 Ζημία σε περίπτωση σπινθήκων					ναι
3.5 Δαπάνες μεταποίησης προϊόντων (αβγά , υβγά επίσκεψης ...)	Αυγά που θα καταστραφούν	3826480	0,066	252.548	ναι
4 Καθαρισμός και απολύμανση					
5 Μισθία (πριμοδοτικό που προσλαμβάνεται μόνο για το πρόγραμμα)					
6 Ανυπόθεμα και ειδικός εξοπλισμός.					
7 Άλλες δαπάνες					
				≈709.246	ναι
		5.	ΣΥΝΟΛΟ		

ΧΑΡΤΗΣ 1

ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	09	ΕΥΒΟΙΑ	04	Ν. ΕΒΡΟΣ	71B
ΑΡΚΑΔΙΑ	12	ΗΠΑΡΚΑΛΙΟ	91	ΙΠΕΡΕΥΞΑ	34
ΒΟΙΩΤΙΑ	03	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ	54	ΤΡΙΚΑΛΑ	44
ΙΠΕΡΕΥΞΑ	51	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33	ΧΑΚΙΑΚΗ	64
ΑΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	02	ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15	ΧΑΝΙΑ	94

SALMONELLA CONTROL PROGRAMMES

DECLARATION

The General Veterinary Directorate of the Greek Ministry of Rural Development and Food confirms that provisions of bellow-mentioned legislation will be followed/implemented in 2010:

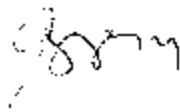
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 1003/2005 or CR 213/2009 in case of breeding flocks of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1,2 (frequency of sampling) 4(results and reporting) (particularly provisions on exceptional cases) of Annex of CR (EC) No 1168/2006 in case of laying hens of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on exceptional cases) of Annex of Commission Regulation (EC) No 646/2007/EC in case of Broilers of *Gallus gallus* and

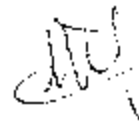
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 584/2008/EC in case of turkeys.

Ioanna Angeli

Director of Animal Health Directorate

Myrsini Tzani

Veterinary officer
Animal Health Directorate
Department of Zoonosis

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF RURAL DEVELOPMENT
AND FOOD
GENERAL VETERINARY DIRECTORATE
DIRECTORATE OF ANIMAL HEALTH
DEPT. OF ZOOSES
Resp.:M.Tzani
ADRS: 2, Acharon str.,10176 Athens, GREECE
Tel.:0030-210- 2125727 Fax: 0030-1- 8252614
e-mail: ka6u04t@minagric.gr

Athens, 28 April 2009

Prot.No: 261146
TO: European Commission
Health & Consumer Protection
Directorate - General
ATTN: Mrs. Sarolta Idoi
European Commission-DG SANCO
Unit Veterinary control programmes
1049 Belgium-Rue Belliard 232 8/63
Brussels

SUBJECT: Submission of 2010 Salmonella Control co-financed Programme in Flocks of Laying hens Gallus gallus. Greece.

Please find attached the Greek Salmonella Control Co-financed Programme in Flocks of Laying hens Gallus gallus.

H. Papadopoulos

Acting as

GENERAL DIRECTOR

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, σε ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους Callus gallus αποτελούμενα από τουλάχιστον 1000 πτηνά σε επίπεδο τουλάχιστον 15,68% κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του προγράμματος, 12,58% κατά το δεύτερο έτος εφαρμογής του και 10,07% κατά το τρίτο έτος εφαρμογής αυτού.

Ο πρώτος στόχος πρέπει να έχει επιτευχθεί το 2008, βάσει της παρακολούθησης που θα ξεκινήσει στις αρχές του εν λόγω έτους.

Όσον αφορά το στόχο του 2008, τα αποτελέσματα της βασικής μελέτης που είχε διενεργηθεί σύμφωνα με το άρθρο I της απόφασης 2004/665/ΕΚ, θα χρησιμοποιηθούν ως σημείο αναφοράς.

Β) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ωοτόκες όρνιθες

-Σμήνη εκτροφής -νεοσσοί μιας ημέρας

-δύο εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας

Ωοτόκα σμήνη - κάθε 15 εβδομάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα 1 της υπ' αριθμ. 260973/04-02-2009 (B 243) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (η οποία κατήγγειλε την με αριθμ. 258525/17-01-2008 (B 124) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*»), με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας, οι εκμεταλλεύσεις ορνίθων ωοπαραγωγής, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η εκμετάλλευση ωοπαραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της εκμετάλλευσης και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοέλεγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Σύμφωνα με το σημείο 5 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 260973/04-02-2009 (B 243) απόφασης μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας, όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S.*

Typhimurium αποτελέσματα η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) Χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέπει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή τα ζώα μετά από θερμική επεξεργασία , σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την εκμετάλλευση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέπει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει είτε τη σφαγή και την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την καταστροφή του σμήνους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 . Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης..

δ) είτε τη σφαγή και θερμική επεξεργασία όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την θερμική επεξεργασία του σμήνους. Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης..

Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων

ε) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το θετικό σμήνος :

i) θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β , σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 589/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών κυτανάλωσης.

ii) φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008, η οποία είναι ένας κύκλος ελάχιστης διαμέτρου 12mm στο εσωτερικό του οποίου αναγράφεται το κεφαλαίο γράμμα Β με ελάχιστο ύψος 5 mm ή μια ευκρινής χρωματική κηλίδα ελάχιστης διαμέτρου 5 mm, προτού αυτά διατεθούν στην αγορά για περαιτέρω επεξεργασία..

iii) απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας , εκτός εάν η αρμόδια αρχή ικανοποιείται με τα μέτρα για την πρόληψη ενδεχόμενης διασταυρούμενης μόλυνσης από αυγά που προέρχονται από άλλα σμήνη.

iv) -είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

- είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ)Προβαίνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας .

ζ)Επιβάλλει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών.

η)Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών, αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

1. Γενικά

1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis/Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Κατά το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», εξετάστηκαν 245 από τα 353 υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 97 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη. Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν 55,42% και ο επιπολασμός των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium* ήταν 22,4%.

Το 2008 με την υπ' αριθμ. 258525/17-01-2008 (Β 124) απόφαση μας «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας τα τελευταία 5 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάστηκαν	Αριθ. Θετικών σμηνών	S. Enteritidis	S. Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2005	219	105	25	8	72*
2006	81	3	3	0	0
2007					
2008	112	31	16	0	14**

* 7 *S. infantis*, 2 *S. madaka*, 2 *S. salamae*, 2 *S. rissen*, 2 *S. albanic*, 1 *S. hadar*, 1 *S. ikeja*, 1 *S. orantenberg*, 1 *S. idikan*, 1 *S. kubana*, 1 *S. veneziana*, 1 *S. blockley*, 1 *S. umbilow*, 5 *S. virchow*, 2 *S. agona*, 1 *S. lille*, 5 *S. livingstone*, 4 *S. mishmarhaemek*, 1 *S. djugu*, 1 *S. westhington*, 1 *S. heidelberg*, 5 *S. bredney*, 1 *S. poona*, 1 *S. havana*, 1 *S. cerro*, 1 *S. newport*, 7 *S. breinderup*, 1 *S. enteritidis enterica*, 4 untypable

** 7 *S. infantis*, 2 *S. hadar*, 8 *S. salamae*, 3 *S. virchow*, 1 *S. bredney*, 8 *S. corvalis*, 3 *S. tompson*, 2 *S. abgeni*, 1 *S. carno*, 2 *S. regent*

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του Προγράμματος είναι :

1) Οι εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής, τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής, καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους

αυτοελέγχους σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα I της απόφασης 260973/04-02-2009 (B 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

2) Τα κέντρα συσκευασίας αυγών, τα οποία υποχρεούνται να παραλαμβάνουν αυγά μόνο από εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων αυγοπαραγωγής που διενεργούν τους αυτοελέγχους του παρατήματος I της παραπάνω απόφασης και προέρχονται από σμήνη τα οποία είναι επιβεβαιωμένα αρνητικά για *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

3) Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους επισήμους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα II της παραπάνω απόφασης. Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητες τους είναι οι ακόλουθες :

3α) Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

i) τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella* spp σε όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, σε όλη τη χώρα.

ii) τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii) την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv) τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος ελέγχου, την αξιολόγηση αυτών καθώς και για την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

3β) Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή των επισήμων ελέγχων.

3γ)Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νυσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

- i) την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας
- ii) την τριμηνιαία υποβολή των στατιστικών στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και
- iii)την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .
- iv)την υποχρέωση συμμετοχής σε μία τουλάχιστον ετήσια συγκριτική δοκιμή που οργανώνει το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών.

3δ)Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

- i)τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλα καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- ii)την παραλαβή των αποστελλομένων επισήμων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii)τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

iv)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα..

v)την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi)την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii)την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii)τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα . Για το σκοπό αυτό:

-Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.

-Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα , καθώς και από το ίδιο.

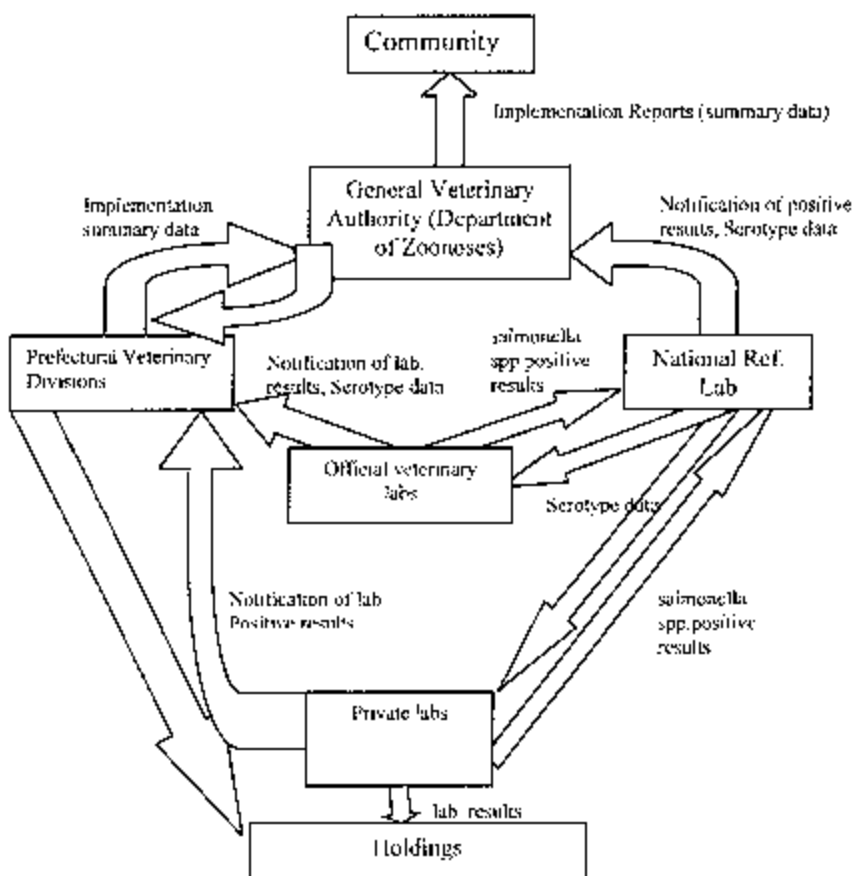
-Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).

-Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.

-Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.

-Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα .

Η ροή των πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα φαίνεται και στο ακόλουθο σχηματογράφημα :

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ισοπαραγωγής, πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Τροφίμων :

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται, βάσει του άρθρου 5 της απόφασης 260973/04-02-2009 (Β 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ποοπαγωγής του είδους *Gallus gallus*», να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δίνοσης Κτηνιατρικής.

Αυτή τη στιγμή τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων των αυτοελέγχων δεν είναι απαραίτητα διαπιστευμένα.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Billhooven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τη χρήση Εναλλακτικών μεθόδων :

Για δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και

προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Σε επίπεδο σμήνους , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσω στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής :

- α. Σε ένα σμήνος ανά έτος και ανά εκμετάλλευση που περιλαμβάνει τουλάχιστον 1000 πτηνά.
- β. Σε ηλικία 24+ 2 εβδομάδων σε σμήνη ωοπαραγωγής που στεγάζονται σε κτίρια στα οποία ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- γ. Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- δ. Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* , σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- ε. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο.

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα, ολοκληρώνεται σύντομα η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να

προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α) Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα :

ΑΙ. Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 5 του άρθρου 7 της με αριθμ. 260973/4-2-2009 (Β 243) απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής στη χώρα μας , όταν κοινοποιούνται:

α) από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για *salmonella spp.* αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *salmonella spp.* αποτελέσματα κατά τον επίσημο έλεγχο,

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και διενεργεί επίσημο έλεγχο για τις περιπτώσεις α, β και γ, στα πλαίσια του οποίου:

i) για τις περιπτώσεις α) και β) λαμβάνει τα κατά την κρίση της κατάλληλα επίσημα δείγματα, τα οποία αποστέλλει προς τα αρμόδια κτηνιατρικά εργαστήρια , για τη διενέργεια των απαραίτητων εξετάσεων απομόνωσης και οροτυποποίησης των σαλμονελλών.

ii) για την περίπτωση γ) επαναλαμβάνει, εφόσον εξακριβώνεται ότι η παρουσία αντιμικροβιακών ουσιών ή ανασταλτικών παραγόντων της ανάπτυξης των βακτηρίων οφείλεται σε θεραπεία που χορηγήθηκε , τη δειγματοληψία στο σμήνος,

μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον κανένας ανασταλτικός παράγοντας, ή σαλμονέλλα ή μέχρι να καταστραφεί το σιμήνος ωοπαραγωγής.

Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι να αποκλειστεί ή να επιβεβαιωθεί η παρουσία σαλμονέλλας και μέχρι να μην ανιχνεύεται πλέον αντιμικροβιακή ουσία ή παράγοντας, τα παραγόμενα αυγά διατηρούνται, με ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, ξεχωριστά από άλλα αυγά. Στην περίπτωση κατά την οποία στην αμέσως επόμενη επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται το πολύ εντός τριών εργασίμων ημερών από την έκδοση του προηγούμενου αποτελέσματος, ανιχνευθεί εκ νέου ο ανασταλτικός παράγοντας ή η αντιμικροβιακή ουσία, τα αποθηκευμένα αυγά με απόφαση της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καταστρέφονται ή οδηγούνται για θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σιμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) Χαρακτηρίζει το σιμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

- i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να σφαγεί για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή τα ζώα μετά από θερμική επεξεργασία , σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα III, τμήμα II), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.
- ii. στρωμνής και κόπρου από την εκμετάλλευση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει είτε τη σφαγή και την καταστροφή όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την καταστροφή του σμήνους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 . Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης..

δ) είτε τη σφαγή και θερμική επεξεργασία όλων των πουλερικών του σμήνους, εφόσον ο πτηνοτρόφος με γραπτή δήλωσή του προς αυτήν , δηλώσει ότι επιθυμεί την θερμική επεξεργασία του σμήνους. Η παραπάνω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή, το πολύ μέσα σε 24 ώρες από την κοινοποίηση του θετικού αποτελέσματος στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης..

Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων .Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων

ε) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το θετικό σμήνος :

i) θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β , σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 589/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών κατανάλωσης.

ii) φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008,η οποία είναι ένας κύκλος ελάχιστης διαμέτρου 12mm στο εσωτερικό του οποίου αναγράφεται το κεφαλαίο γράμμα Β με ελάχιστο ύψος 5 mm ή μια ευκρινής χρωματική κηλίδα ελάχιστης διαμέτρου 5 mm, προτού αυτά διατεθούν στην αγορά για περαιτέρω επεξεργασία..

iii) απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας , εκτός εάν η αρμόδια αρχή ικανοποιείται με τα μέτρα για την πρόληψη ενδεχόμενης διασταυρούμενης μόλυνσης από αυγά που προέρχονται από άλλα σμήνη.

iv) -είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας.

- είτε διατίθενται υπό έλεγχο, προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική

επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

στ)Προβάνει σε επιζωοτιολογική διερεύνηση και έλεγχο, για την εξακρίβωση της πηγής της μόλυνσης της προσβληθείσας εκμετάλλευσης ή του αναθρεπτηρίου.. Σε ειδική έκθεση καταγράφονται λεπτομερώς τα ευρήματα της τήρησης των μέτρων βιοασφάλειας που περιγράφονται στο παράρτημα Ι.

ζ)Επιβάλλει τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών.

η)Επιτρέπει τον επαναπληθυσμό των επιχειρήσεων με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα. Ο επαναπληθυσμός επιτρέπεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών. αυγών, στρωμνής και οτιδήποτε άλλου μπορεί να μεταδώσει τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης ,μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Λ2. Όσον αφορά την επεξεργασία-μεταποίηση των αυγών των προερχόμενων από σμήνη θετικά για σαλμονέλλα, αυτά θα κατευθύνονται στις εγκαταστάσεις παραγωγής αυγοπροϊόντων στο βαθμό που υπάρχει εμπορικό ενδιαφέρον και σύμφωνα με τις προβλέψεις του εθνικού προγράμματος και του υπό ψήφιση Κανονισμού της Επιτροπής.

Επίσημοι έλεγχοι προβλέπονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 882/2004 και 854/2004, για τα κέντρα συσκευασίας αυγών και τις εγκαταστάσεις παραγωγής αυγοπροϊόντων. Οι έλεγχοι επεκτείνονται σε όλο το μήκος της τροφικής αλυσίδας.

Β)Όσον αφορά τον εμφολιασμό των σμηνών ορνίθων αυτοπαραγωγής ισχύουν τα ακόλουθα:

Τα σμήνη πουλερικών ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* εμβολιάζονται υποχρεωτικά με εγκεκριμένα εμβόλια κατά της *Salmonella Enteritidis*, τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής, ως προληπτικό μέτρο εφαρμογής και επίτευξης του στόχου του παρόντος προγράμματος.

Μετά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό εμβολιασμό κατά της *Salmonella Enteritidis* και μετά από υποβολή σχετικού αιτήματος του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, εάν:

α) στην αίτησή του ο ενδιαφερόμενος επισυνάπτει αντίγραφο του αρχείου της εκμετάλλευσης το οποίο αποδεικνύει την ορθή εφαρμογή των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και επικυρωμένα αντίγραφα όλων των εργαστηριακών εξετάσεων, τα οποία αποδεικνύουν ότι η εκμετάλλευση είναι ελεύθερη σαλμονέλλας τους τελευταίους 12 μήνες πριν την άφιξη των νεοσσών μιας ημέρας.

β) διαπιστώσει, με επιτόπια επίσκεψη στην εκμετάλλευση, την επαρκή και ορθή εφαρμογή των μέτρων βιοασφάλειας σε αυτήν

γ) διαπιστώσει, βασισμένη στα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων, την απουσία της *Salmonella Enteritidis* στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής ή ανάθρεψης κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των επισήμων ελέγχων που διενεργούν, εξακριβώνουν εάν τα χορηγούμενα εμβόλια είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

- Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 260973/04-02-2009 (Β 243) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*» (η οποία κατήγγιλε την με αριθμ. 258525/17-01-2008 (Β 124) απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του

είδους *Gallus gallus*»). Με την απόφαση αυτή τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής.

- Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.
- Το Π.Α 211/1992 (Α 100), με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 90/539/ΕΟΚ του Συμβουλίου τη 15^η Οκτωβρίου 1990, σχετικά με τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές για τις εισαγωγές πουλερικών και αυγών για επώαση από τρίτες χώρες.
- Το Π.Δ 41/2006 (Α 44) με το οποίο εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 για την παρακολούθηση των ζωνόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων, για την τροποποίηση της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

1.Στους ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής στους οποίους επιβάλλονται τα μέτρα θανάτωσης και καταστροφής , καταβάλλεται οικονομική αποζημίωση, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του "προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας.

2. Για την αγορά εμβολίων κατά των σαλμονελλών *Enteritidis* ,*Typhimurium* καταβάλλονται οικονομικές ενισχύσεις, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του " προγράμματος οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων για την εξυγίανση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου της χώρας.

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Όλα τα πτηνά ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδας σαν νεοσσοί μιας ημέρας , διατηρούνται στη φάση ωοτοκίας για 12 μήνες και σφάζονται σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Οι παραπάνω νεοσσοί μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδος.

Οι εκκολαπτόμενοι νεοσσοί αυγοπαραγωγής, διατίθενται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στο ελεύθερο εμπόριο. Στην περίπτωση του ελεύθερου εμπορίου, οι νεοσσοί μπορεί :

-είτε να οδηγούνται απευθείας σε εκμεταλλεύσεις ορνίθων αυγοπαραγωγής που διαθέτουν δικά τους αναθρεπτήρια. Στην περίπτωση αυτή μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις αυγοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

-είτε να οδηγούνται σε αναθρεπτήρια που διαθέτουν κάποιες επιχειρήσεις ορνίθων αναπαραγωγής, οι οποίες αναλαμβάνουν την ανάθρεψή τους για λογαριασμό των πελατών τους. Και στην περίπτωση αυτή, μετά το τέλος της ανάθρεψης μεταφέρονται σε εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, όπου και διατηρούνται μέχρι το τέλος της παραγωγικής τους ζωής και στη συνέχεια σφάζονται.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής , τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, σε κλωβοστοιχίες και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Υπάρχει εντούτοις και ένα μικρό ποσοστό επιδαπέδιων εκτροφών, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ελεύθερας βοσκής ή αχυρώνα.

Οι εκμεταλλεύσεις ορνίθων ποτραγωγής φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σμήνη	Πουλερικά
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500
2	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	15	18	256158
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	1	6	548697
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	6	9	46200
5	Β. ΕΒΡΟΣ	1	3	38280
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	13	57	1425164
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	180	235	1.440826
8	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	7	11	99200
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	3	65000
10	ΗΛΕΙΑ	1	1	3700
11	ΗΜΑΘΙΑ	4	11	33.450
12	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	7	137078
13	ΘΕΣΣΚΗ	30	32	257690
14	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	19	268.600
15	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000
16	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500
17	ΚΙΛΙΚΙΑ	4	4	77050
18	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	28.000
19	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	9	40	912.800
20	ΛΑΚΩΝΙΑ	3	3	16130
21	ΛΑΡΙΣΑ	9	9	51500
22	ΛΕΣΒΟΣ	1	1	
23	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	24550
24	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	3	221500
25	ΞΑΝΘΗΣ	1	3	66639
26	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	3	5100
27	ΠΕΛΛΑ	8	8	5290
28	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	3	35200
29	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	5	51100
30	ΡΟΔΟΠΗ	2	2	7000

31	ΣΕΡΡΕΣ	30	31	118800
32	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	1.000
33	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	3	21880
34	ΦΩΚΙΔΑ	4	4	15.300
35	ΧΑΝΙΑ	2	2	26000
36	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	1	3	102500
37	ΧΙΟΣ	3	3	20000
	Σύνολο	370	554	6436382

2.2 Λιάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα , είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου , κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών .

2.3. Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα I της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 260973/4-2-2009 (Β 243), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπααραγωγής, εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ορνίθων ωοπααραγωγής, και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων), και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων από και προς την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα “all in all out”.
3. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.

4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομικρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαγθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
13. Η υδροδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.

- 15.** Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι, τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των αυγών.

1. Η στρωμή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα.
2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες.
4. Τα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό, χωρίς παρουσία σκόνης, που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
5. Τα αυγά μεταφέρονται στα ωοσκοπικά κέντρα μέσα σε καθαρές θήκες οι οποίες είτε είναι μιας χρήσεως είτε απολυμαίνονται είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

A.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1. Οι χειριστές των αυγών στην εκμετάλλευση πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων αυγών.
2. Το όχημα μεταφοράς των αυγών στα ωοσκοπικά κέντρα πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας αυγών.

A.4 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μίσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

Επίσης, προκειμένου να γίνει **αδειοδότηση** των εκμεταλλεύσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραμιτοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού

2.4. Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επίσημους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5. Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις ωοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 (Α 181) .

Με την Υπουργική Απόφαση 260973/4.2.2009 (Β 243) προβλέπεται η τήρηση αρχείου και μηχανογραφημένου συστήματος στις εκμεταλλεύσεις σμηγών ωοπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι εμβολιασμοί και οι πιθανές θεραπείες.

2.6. Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις

Σύμφωνα με την εθνική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 258525/17-01-2008(Β 124) (η οποία αντικαταστάθηκε με την υπ' αριθ. 260973/4.2.2009 (Β 243) απόφαση), με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπααραγωγής ,οι εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπααραγωγής , καθώς και τα αναθρεπτήρια, τηρούν υποχρεωτικά αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του προγράμματος, : ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά και τις ζωοτροφές , τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών ωοπαριγωγής, στρωμνής (σε επιδαπέδιες εκτροφές και στα αναθρεπτήρια) με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές .Επίσης, τις αποστολές των επιτραπέζιων αυγών στα υωσκοπικά κέντρα, , ορνίθων προς σφαγή, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες .

2.7. Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικούς διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώα πουλερικά συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Οι όρνιθες ωοπααραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενες είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

2.8. Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 «περί στοιχειωδών απαιτήσεων για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων» το οποίο εναρμονίζει την Οδηγία 2002/4 ΕΚ και συγκεκριμένα το άρθρο 7, παράγραφος 3 ,στις εγκεκριμένες μονάδες ωοπαραγωγών ορνίθων χορηγείται διακριτικός αριθμός με τον οποίο προσδιορίζεται πρώτα ο τύπος της εκτροφής, κατόπιν η χώρα και ο νομός και ακολουθεί ο αύξων αριθμός της μονάδας π.χ IGR94001 που σημαίνει ότι αυτή η μονάδα είναι ελεύθερας βοσκής στην Ελλάδα στο νομό Χανίων και η πρώτη που εγκρίθηκε.

Αυτός ο διακριτικός αριθμός πρέπει να αναγράφεται και στα αυγά. Έτσι μέσω των αυγών εντοπίζεται η μονάδα εκτροφής από την οποία προήλθαν.

ΜΕΡΟΣ Β

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : μόλυνση των ζώων από ζωνοσογόνο salmonella spp

Ζωικός πληθυσμός που καλύπτεται από το πρόγραμμα : Ορνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus

Έτος εφαρμογής: 2010

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058@minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2009

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ζωνοσογόνου σαλμονέλλωσης που καθορίζεται στο σημείο 1 :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει πρόγραμμα παρακολούθησης των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Α 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis/Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Κατά το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», εξετάστηκαν 245 από τα 353 υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 97 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη. Ο επιπολασμός της *Salmonella spp* στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν 55,42% και ο επιπολασμός των *S. Enteritidis/S. Typhimurium* ήταν 22,4%.

Από 1 Ιανουαρίου 2008, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, αρχίζει η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* της Ελλάδας.

Το 2008 από τα 112 σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής που εξετάσθηκαν, βρέθηκαν θετικά στη *Salmonella spp* 31 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 0 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 17 σμήνη.

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Σκοπός και διάρκεια του προγράμματος

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1168/2006 της Επιτροπής της 31ης Ιουλίου 2006, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1237/2007 της Επιτροπής της 23ης Οκτωβρίου 2007 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας : *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*, σε ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους *Callus gallus* αποτελούμενα από τουλάχιστον 1000 πτηνά σε επίπεδο τουλάχιστον 10% στις 31 Δεκεμβρίου του 2010.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη το έτος 2008, λήξη το έτος 2010). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

3. Πληθυσμός στόχος και γεωγραφική περιοχή εφαρμογής αυτού.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 370 εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά 554 σμήνη.

Όλα τα πτηνά ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδας σαν νεοσσοί μιας ημέρας, διατηρούνται στη φάση ωοτοκίας για 12 μήνες και σφάζονται σε ηλικία 68-70 εβδομάδων.

Οι παραπάνω νεοσσοί μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής της Ελλάδος.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων σμηνών ωοπαραγωγής είναι εντατικής εκτροφής, τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, σε κλωβοστοιχίες και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Υπάρχει εντούτοις και ένα μικρό ποσοστό επιδαπέδιων εκτροφών, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ελευθέρως βοσκής ή αχυρώνα.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus.

Στον πίνακα 1 απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις, καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών ωοπαραγωγής και των πτηνών ωοπαραγωγής σε καθέναν από αυτούς.

Τα κυριότερα μέτρα που θα εφαρμοστούν για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

1. ο έλεγχος και η θανάτωση ή σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους ορότυπους *S. Enteritidis* /*S. Typhimurium* σμηνών,
2. η καταστροφή ή θερμική επεξεργασία των παραγόμενων αυγών των παραπάνω σμηνών και
3. ο υποχρεωτικός εμβολιασμός με εμβόλια που περιέχουν τον ορότυπο *S. Enteritidis*.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Λιάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2008

Τελευταίο έτος: 2010

√	Έλεγχος	Έλεγχος/Εκκρίση
√	Δοκιμή	√ Δοκιμή
√	Σφαγή θετικών ζώων	√ Σφαγή θετικών ζώων
√	Θανάτωση θετικών ζώων	√ Θανάτωση θετικών ζώων
√	Εμβολιασμός	Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία	
√	Διάθεση των προϊόντων	√ Λιάθηση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή	

	παρακολούθηση		
✓	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής.

B. η λήψη μέτρων μέσα στην εκμετάλλευση που αφορούν :

B1 τις υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης των επιχειρήσεων ωοπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Α (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

B2 τα μέτρα βιοασφάλειας

B3 τη διενέργεια υποχρεωτικού εμβολιασμού.

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην επιχείρηση ωοπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- Με την είσοδο στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.
- Με τη χρήση ζωοτροφών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2005 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών.

B. Μέτρα πρόληψης στην εκμετάλλευση

B1 Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της εκμετάλλευσης ωοπαραγωγής

Προκειμένου να γίνει αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Α 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου

B2 Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της εκμετάλλευσης.
- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην τοποθέτηση λεκανών υπολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυακτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση όλων των εισερχόμενων οχημάτων με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην υδροδότηση της επιχείρησης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.

B3. Εμβολιασμός των σιγνών ωοπαραγωγής

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ.1177/2006 της Επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επιπολασμός είναι ανώτερος του 10%, προγράμματα εμβολιασμού κατά της *Salmonella Enteritidis* που μειώνουν την εξάπλωση και τη μόλυνση των αυγών εφαρμόζονται τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής σε όλες τις φωτόκες όρνιθες από την 1^η Ιανουαρίου 2008.

Η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από την εν λόγω διάταξη εάν :

- Είναι ικανοποιημένη με τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκμετάλλευση εκτροφής και στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και
- Έχει αποδειχθεί η απουσία *Salmonella enteritidis* στην εκμετάλλευση εκτροφής και παραγωγής κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται αν ο κατασκευαστής δεν παρέχει κατάλληλη μέθοδο για το βακτηριολογικό διαχωρισμό των στελεχών σαλμονέλλας άγριου τύπου από τα στελέχη του εμβολίου.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ελέγχου στις ωστόσο αρνίθες κατά την ωοπαραγωγή, εκτός εάν έχει καταδειχθεί η ασφάλεια της χρήσης και τα εμβόλια είναι εγκεκριμένα για τέτοιο σκοπό σύμφωνα με την οδηγία 2001/82ΕΚ.

Το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο θα είναι εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων) και θα χορηγείται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης του κατασκευαστή.

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου).

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
 2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
 3. τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και το Κρατικό Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
 4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
 5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.
 6. Τα κέντρα συσκευασίας αυγών
-
1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
- καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμοδίων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
- παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
- συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις οιοπαραγωγής. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών της Χαλκίδας είναι αρμόδιο για :

- την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κρατικά και ιδιωτικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του υποστέλλουν τις καλλιιεργειες σαλμονελλών.

- ii) την παραλαβή των αποσταλλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
- iii) την παροχή επιστημονικής στήριξης στην αρμόδια κεντρική αρχή, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την κοινοποίηση των στοιχείων και των αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- iv) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.
- v) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.
- vi) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στην αρμόδια κεντρική αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.
- vii) την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.
- viii) την ενημέρωση, κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.
- vi) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που καθορίζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:
 - Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
 - Λιαιτηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
 - Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
 - Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus, οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις

δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου, καθώς και να ειδοποιούν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό εύρημα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

6. Τα κέντρα συσκευασίας αυγών υποχρεούνται να παραλαμβάνουν αυγά μόνο από εκμεταλλεύσεις ορνίθων ωοπαραγωγής που διενεργούν τους αυτοελέγχους και προέρχονται από σμήνη τα οποία είναι επιβεβαιωμένα αρνητικά για *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους 37 νομούς που φαίνονται στον πίνακα 1 και στο χάρτη 1, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις ωοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 (Α 181).

Στην απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243) προβλέπεται η τήρηση αρχείου και μηχανογραφημένου συστήματος στις εκμεταλλεύσεις σμηνών ωοπαραγωγής, όπου καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος , οι εμβολιασμοί και οι θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων :

Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη *Gallus gallus*.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

Όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας, σύμφωνα με το άρθρο 5 της εθνικής απόφασης 260973/4-2-2009, ισχύουν τα ακόλουθα :

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος επιχείρησης όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας .

Για τα θετικά αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων στη *S. Enteritidis* και στη *S. Typhimurium* ενημερώνονται τα εωσσκοπικά κέντρα, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αυγών και η βιομηχανία τροφίμων.

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243) προβλέπεται η λήψη των παρακάτω μέτρων σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Αν ύστερα από την εξέταση που διενεργείται τόσο κατά τους ελέγχους με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και κατά τους επίσημους ελέγχους, επιβεβαιωθεί η παρουσία σε ένα σμήνος ορνίθων ωοπαραγωγής κάποιου από τους δύο (2) ορότυπους που περιλαμβάνει το πρόγραμμα, τότε :

- 1) Κανένα πτηνό του σμήνους δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει τον εν λόγω θάλαμο, εκτός αν η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή το επιτρέψει, προκειμένου να θανατωθεί και να καταστραφεί υπό έλεγχο ή προκειμένου να θανατωθεί σε σφαιγείο που ορίζεται από τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.
- 2) Τα παραγόμενα αυγά που προέρχονται από το εν λόγω σμήνος θεωρούνται αυγά κατηγορίας Β, φέρουν την ένδειξη Β του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 589/2008 και απαγορεύεται να εισέρχονται στα κέντρα συσκευασίας αυγών.

Τα αυγά αυτά στη συνέχεια :

- είτε μεταφέρονται υπό έλεγχο προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

- είτε μεταφέρονται υπό έλεγχο προς εγκατάσταση εγκεκριμένη για την επεξεργασία προϊόντων αυγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004, προκειμένου να υποστούν θερμική επεξεργασία η οποία να εγγυάται την εξάλειψη της σαλμονέλλας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

- 3) Όλα τα πουλερικά του σμήνους σφάζονται ή καταστρέφονται έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πτηνά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση, μετά από θερμική επεξεργασία, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή

των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό των υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για την κατανάλωση από τον άνθρωπο.

- 4) Μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηγνών οι θάλαμοι καθαρίζονται και απολυμαίνονται αποτελεσματικά. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου).
- 5) Η επανπληθυσμός των επιχειρήσεων γίνεται με πουλερικά που έχουν ελεγχθεί για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος με αρνητικά αποτελέσματα.
- 6) Η επανεισαγωγή πουλερικών γίνεται μετά την παρέλευση 21 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηγνών, αυγών ,στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο και την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.
- 7) Στα μολυσμένα σμήνη απαγορεύεται η εφαρμογή οποιουδήποτε θεραπευτικού σχήματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006.

Σε περίπτωση που πρόκειται να δοθεί στο σμήνος αντιβιοτική θεραπεία για οποιοδήποτε άλλο μικροβιακό παράγοντα πέραν της σαλμονέλλας, πριν τη χορήγηση της θεραπείας ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή για τους λόγους που απαιτείται η θεραπεία στο συγκεκριμένο σμήνος, καθώς και για τη διάρκειά της και το θεραπευτικό σχήμα, ώστε μετά από έγκριση της αρμόδιας τοπικής κτηνιατρικής αρχής να επιτραπεί η χρήση από τον υπεύθυνο της επιχείρησης των συγκεκριμένων αντιμικροβιακών.

4.4.5. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοπαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243), προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σμηγνών των ορνίθων ωοπαραγωγής :

- A) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»
- B) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»

Γ) σμήνη “αρνητικά για σαλμονέλλα”

Α) «Υποπτία» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) όταν κοινοποιούνται από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωοπαραγωγής και τα αναθρεπτήρια ορνίθων ωοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

Β) «Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ) «Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επίσημου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* .

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α 100)) , με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.
2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών ωοπαραγωγής στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος.

3. Τα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus, μετά το τέλος της παραγωγικής περιόδου σφάζονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων ωοπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα που εφαρμόζονται για τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Η απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 260973/4-2-2009 (B243) προβλέπει το πλαίσιο δειγματοληψίας σύμφωνα με το οποίο διενεργούνται τόσο οι έλεγχοι που γίνονται με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όσο και οι επίσημοι έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Το παραπάνω πλαίσιο δειγματοληψίας απεικονίζεται στον πίνακα 2 και περιλαμβάνει :

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπεύθυνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία στις παρακάτω φάσεις :

A1. Στα σμήνη εκτροφής η δειγματοληψία πρέπει να γίνεται :

1) στιους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).

2) 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας, στην εκμετάλλευση.

Στην περίπτωση 2) λαμβάνονται δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή «καλτσών», χωρίς να αλλάξουν τα καλύμματα μποτών που φοριούνται κάτω από τα μάκτρα για μπότες. Με κάθε ζεύγος θα γίνονται 100 βήματα από διάφορα σημεία του θαλάμου και η περιδιάβαση των χώρων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο, ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

Τα δείγματα πρέπει να επισημαίνονται και να καταγράφονται κατάλληλα (ημερομηνία, τύπος δείγματος, κωδικός αριθμός σμήνους).

Α2. Στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής δειγματοληψία πρέπει να γίνεται κάθε 15 εβδομάδες κατά την περίοδο της ωοτοκίας **στην εκμετάλλευση**. Η πρώτη δειγματοληψία διενεργείται σε ηλικία 24 ± 2 εβδομάδων και το πρωτόκολλο δειγματοληψίας είναι το ίδιο με αυτό της επίσημης αρχής που αναφέρεται στα σημεία Γ1 και Γ2.

Από τις παραπάνω υποχρεώσεις εξαιρούνται μόνο εκείνες οι εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο 3 του καν. (ΕΚ) 2160/2003 :

α. προορίζουν τα προϊόντα τους για ιδιωτική ή οικιακή χρήση.

β. τα προϊόντα που παράγουν καταλήγουν στον απευθείας εφοδιασμό του τελικού καταναλωτή ή των τοπικών καταστημάτων λιανικής που προμηθεύουν απ' ευθείας τον τελικό καταναλωτή, με μικρές ποσότητες πρωτογενών προϊόντων.

Β. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται τουλάχιστον :

- α. Σε ένα σμήνος ανά έτος και ανά εκμετάλλευση που περιλαμβάνει τουλάχιστον 1000 πτηνά.
- β. Σε ηλικία 24 ± 2 εβδομάδων σε σμήνη ωοπαραγωγής που στεγάζονται σε κτίρια στα οποία ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- γ. Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιογενών εστιών σύμφωνα

με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

- δ. Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- ε. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Γ. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Το πρωτόκολλο δειγματοληψίας για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις είναι το ίδιο με αυτό που πραγματοποιείται και από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και είναι το παρακάτω :

1. Σε σμήνη που εκτρέφονται σε κλωβούς, λαμβάνονται 2x150 γραμμάρια φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων από όλους τους ιμάντες ή ξύστες στον ορνιθώνα, αφού τεθεί σε λειτουργία το σύστημα αφαίρεσης της κοπριάς. Ωστόσο, σε περίπτωση ορνιθώνων με πυραμιδοειδείς κλωβοστοιχίες χωρίς ξύστες ή ιμάντες, πρέπει να συλλέγονται 2x150 γραμμάρια αναμειγμένων νοπών περιττωμάτων από 60 διαφορετικά σημεία κάτω από τους κλωβούς στις τάφρους απομάκρυνσης κοπριάς.

2. Σε αχυρώνες ή ορνιθώνες ελεύθερης βοσκής, λαμβάνονται δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή «καλτσών», χωρίς να αλλάξθούν τα καλύμματα μποτών που φοριούνται κάτω από τα μάκτρα για μπότες. Με κάθε ζεύγος θα γίνονται 100 βήματα από διάφορα σημεία του θαλάμου και η περιδιάβαση των χώρων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο, ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκαλληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

3. Σε περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια κτηνιατρική αρχή, συλλέγονται - από σημεία όπου υπάρχει μεγάλη ποσότητα σκόνης σε όλο τον ορνιθώνα - 250 ml που περιέχουν τουλάχιστον

100 γραμμάρια σκόνης. Εάν δεν υπάρχει αρκετή ποσότητα σκόνης, λαμβάνεται επιπλέον δείγμα 150 γραμμαρίων φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων ή συμπληρωματικό ζεύγος μάκτρων για μπότες ή «καλτσών».

Στην περίπτωση δειγματοληψίας που αναφέρεται στο σημείο Β στοιχεία β,γ,δ, η επίσημη αρχή βεβαιώνεται διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα πτηνά δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella Enteritidis* και *Salmonella Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος ωοπαραγωγής θεωρείται μολυσμένο για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία. Θα πρέπει να πακετίζονται σε κατάλληλες ασφαλείς συσκευασίες στις οποίες να αναγράφεται σε ετικέτα η ημερομηνία, το είδος και ο κωδικός του δείγματος, και να στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Υποπτες περιπτώσεις

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να υποπτεύεται λανθασμένα αρνητικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία στην πτηνοτροφική εκμετάλλευση, μπορεί να διεξαχθεί δευτερεύουσα επίσημη δειγματοληψία επαλήθευσης, η οποία να αποτελείται από περιττώματα ή πτηνά (για την ανίχνευση σαλμονέλλας στα όργανα).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει λόγους να υποπτεύεται λανθασμένη θετική δειγματοληψία η οποία έχει διεξαχθεί με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης στις εγκαταστάσεις του, μπορεί να διεξαχθεί μια δεύτερη επίσημη δειγματοληψία.

Μέχρι να επαληθευτεί το αποτέλεσμα και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, το σμήνος θεωρείται θετικό.

Διενέργεια επιβεβαιωτικής δοκιμής

Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος της επιχείρησης υποπτεύεται ψευδώς θετικά αποτελέσματα κατά την πρώτη επίσημη δειγματοληψία μπορεί, μετά την υποβολή ένστασης στην αρμόδια επίσημη αρχή, να ζητήσει την προσωρινή αναστολή των μέτρων της παραγράφου 4.4.4 και τη διενέργεια από αυτήν επαναληπτικής δειγματοληψίας (διενέργεια επιβεβαιωτικής δοκιμής). Στην παραπάνω ένσταση, η οποία θα συνοδεύεται με αναλυτική έκθεση και αντίγραφο του αρχείου της εκμετάλλευσης, όπου θα φαίνονται οι διενεργούμενοι αυτοέλεγχοι και τα αποτελέσματα αυτών, οι διενεργούμενοι εμβολιασμοί για τη σαλμονέλλα και τα εφαρμκζόμενα μέτρα βιοασφάλειας (μυοκτονίες, απεντομώσεις, απολυμάνσεις,.....) ο υπεύθυνος της επιχείρησης θα εξηγεί τους λόγους για τους οποίους υποπτεύεται ότι το θετικό αποτέλεσμα της εξέτασης είναι «ψευδώς θετικό».

Η επίσημη αρχή :

1^ο αφού επιβεβαιώσει ότι το συγκεκριμένο σμήνος δεν αποτελεί την πηγή τροφιμογινούς λοίμωξης και

2ον αφού μελετήσει την ένσταση και την επισυναπτόμενη σε αυτήν τεκμηριωμένη έκθεση της εκμετάλλευσης και αποφασίσει ότι ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης έχει βάσιμους λόγους να επιθυμεί την πραγματοποίηση της επιβεβαιωτικής δοκιμής,

υποχρεούται να προβεί:

α) στην προσωρινή αναστολή της εφαρμογής των μέτρων της παραγράφου 4.4.4

β) στην έκδοση απόφασης επί υποψίας και

γ) στην άμεση διενέργεια επαναληπτικής δειγματοληψίας μέσα σε τρεις το πολύ εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης, χρησιμοποιώντας ένα από τα πρωτόκολλο δειγματοληψίας του σημείου 4 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1237/2007..

Για το χρονικό διάστημα, από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης μέχρι την απάντηση της αρμόδιας επίσημης αρχής ή μέχρι την κοινοποίηση του αποτελέσματος της επιβεβαιωτικής δοκιμής, τα παραγόμενα αυγά και υπό την ευθύνη του υπευθύνου της εκμετάλλευσης, διατηρούνται ξεχωριστά από άλλα αυγά.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Billthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η

μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής. Σε αυτή τη μέθοδο χρησιμοποιείται ημιστερεό μέσο (τροποποιημένο ημιστερεό μέσο Rappaport-Vassiliadis (MSR V), ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Γίνεται προσδιορισμός του οροτύπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Όσον αφορά την αποθήκευση των στελεχών, τουλάχιστον τα στελέχη που απομονώνονται στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων αποθηκεύονται για μελλοντική βακτηριοφαγική τυπολόγηση και δοκιμή της ευαισθησίας σε αντιμικροβιακούς παράγοντες, χρησιμοποιώντας τις συνήθεις μεθόδους συλλογής καλλιέργειών, οι οποίες πρέπει να διασφαλίζουν την ακεραιότητα των στελεχών για ελάχιστη περίοδο 2 ετών.

Όσον αφορά τον εμβολιασμό, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ.1177/2006 της Επιτροπής και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επιπολασμός είναι ανώτερος του 10%, προγράμματα εμβολιασμού κατά της *Salmonella enteritidis* που μειώνουν την εξάπλωση και τη μόλυνση των αυγών εφαρμόζονται τουλάχιστον κατά την περίοδο εκτροφής σε όλες τις φωτόκες όρνιθες από την 1^η Ιανουαρίου 2008.

Η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί να χορηγεί σε μία εκμετάλλευση παρέκκλιση από την εν λόγω διάταξη εάν :

- Είναι ικανοποιημένη με τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται στην εκμετάλλευση εκτροφής και στην εκμετάλλευση ωοπαραγωγής και
- Έχει αποδειχθεί η απουσία *Salmonella Enteritidis* στην εκμετάλλευση εκτροφής και παραγωγής κατά την περίοδο 12 μηνών πριν την άφιξη των ζώων.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται αν ο κατασκευαστής δεν παρέχει κατάλληλη μέθοδο για το βακτηριολογικό διαχωρισμό των στελεχών σαλμονέλλας άγριου τύπου από τα στελέχη του εμβολίου.

Τα ζώντα εμβόλια σαλμονέλλας δεν χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ελέγχου στις ποτόκες όρνιθες κατά την ωοπαραγωγή ,εκτός εάν έχει καταδειχθεί η ασφάλεια της χρήσης και τα εμβόλια είναι εγκεκριμένα για τέτοιο σκοπό σύμφωνα με την οδηγία 2001/82ΕΚ.

Το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο πρέπει να είναι εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων) και να χορηγείται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης του κατασκευαστή.

Στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων που αποστέλλονται στα κτηνιατρικά εργαστήρια, αναφέρεται υποχρεωτικά αν τα δείγματα προέρχονται από εμβολιασμένα ή μη σμήνη και αναγράφεται ο τύπος του εμβολίου).

4.4.8 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων ορνίθων ωοπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεούνται να προβούν σε σφαγή και καταστροφή των μολυσμένων σμηνών ή σε καταστροφή των μολυσμένων αυγών, αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση περί οικονομικών ενισχύσεων .

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων , διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5. Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται :

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης :

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων και ζωικών προϊόντων(αυγών)
- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα αγοράς και χορήγησης του εμβολίου
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα οδοιπορικά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών ωοπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους 2 ορότυπους είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία (κρέας και αυγά) είτε λόγω καταστροφής αυτών (πουλερικά και αυγά).

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

1. Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαραγωγής, έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο λόγω της κατανάλωσης μολυσμένων με σαλμονέλλα αυγών.
2. Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατοωρών...).

Πίνακας 1 Πληθυσμιακά Στοιχεία

Α/Α	Νομοί	Γκρεταλλίσιας	Σμύνη	Προβλεπικά
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500
2	ΑΝ ΑΤΤΙΚΗ	15	18	256158
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	1	6	508697
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	6	9	46200
5	Β. ΕΒΡΟΥ	1	3	38280
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	13	57	1423164
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	180	235	1440826
8	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	7	11	99200
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	3	65000
10	ΕΒΕΙΑ	1	1	3700
11	ΗΜΑΘΙΑ	4	11	33.450
12	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	7	137078
13	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	30	32	257690
14	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	19	268.600
15	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000
16	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500
17	ΚΙΛΙΚΙΑ	4	4	77050
18	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	28.000
19	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	9	40	912.800
20	ΛΑΚΩΝΙΑ	3	3	16130
21	ΛΑΡΙΣΣΑ	9	9	51500
22	ΛΕΣΒΟΣ	1	1	
23	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	24550
24	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	3	221500
25	ΕΑΝΘΗΣ	1	3	66639
26	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	3	5100
27	ΠΕΛΛΑ	8	8	5290
28	ΠΙΠΡΙΑΣ	2	3	35200
29	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	5	53100
30	ΡΟΔΩΤΗ	2	2	7000
31	ΣΕΡΡΕΣ	30	31	18800
32	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	1.000
33	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	3	21880
34	ΦΟΚΙΔΑ	4	4	13.300
35	ΧΑΝΙΑ	2	2	26000
36	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	1	3	102500
37	ΧΙΟΣ	1	3	20000
	Σύνολο	370	554	6436382

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

A. Δειγματοληψία ρουτίνας. (Διενεργείται από τον Υπεύθυνο της επιχείρησης)

A.1. Δειγματοληψία στους νεοσσούς μιάς ημέρας.

Διενεργείται σε κάθε παραλαβή νεοσσών και περιλαμβάνει 10-20 νεοσσούς καθώς και δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών παράδοσης.

A.2. Δειγματοληψία σε Πουλερικά Ανάθρεψης

Διενεργείται σε πτηνά που βρίσκονται 2 εβδομάδες πριν από τη φάση ωοτοκίας και περιλαμβάνει 2 ζεύγη μάκτρων ανά σμήνος.

A.3. Δειγματοληψία σε Ενήλικα Πτηνά.

Διενεργείται κάθε 15 εβδομάδες, ξεκινώντας από την ηλικία των 24± 2 εβδομάδων και περιλαμβάνει

- Στην περίπτωση εκτροφής σε κλωβοστοιχίες: 2 x 150 gr. φυσικώς ομαδοποιημένων περιττωμάτων από τους μιάντες ή τις ξύστρες.
- Στην περίπτωση εκτροφής ελευθέρως βοσκής: 2 ζεύγη μάκτρων.

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας (συνέχεια)

Επίσημη Δειγματοληψία. (Διενεργείται από τον Κτηνίατρο της οικείας Κτηνιατρικής Αρχής)

B.1. Ασιγματοληψία σε Ενήλικα Πτηνά.

B.1.1. Διενεργείται:

- Ανά έτος, σε ένα σμήνος ανά εκμετάλλευση. (Αφορά εκμεταλλεύσεις με τουλάχιστον 1000 πτηνά).
- Σε σμήνη ωοπαραγωγής ηλικίας 24 + 2 εβδομάδων, που στεγάζονται σε θαλάμους στους οποίους ανιχνεύθηκε σαλμονέλλα στο προηγούμενο σμήνος.
- Σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Σε όλα τα σμήνη ωοπαραγωγής στην εκμετάλλευση σε περίπτωση που ανιχνευθεί *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, σε ένα από τα σμήνη ωοπαραγωγής της εκμετάλλευσης.
- Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή το κρίνει απαραίτητο

Και περιλαμβάνει

- Στην περίπτωση εκτροφής σε κλωβοστοιχίες: 2 x 150 gr.φυσικός ομαδοποιημένων περιττωμάτων από τους ιμάντες ή τις ξύστρες.
- Στην περίπτωση εκτροφής ελεύθερας βοσκής: 2 ζεύγη μάκτρων.
- Σε κάθε περίπτωση: 250 ml υλικών από το εσωτερικό περιβάλλον της εκμετάλλευσης (που περιέχουν σκόνη βάρους τουλάχιστον 100 gr)

Πίνακός 3 Στοιχεία που αφορούν την γεωγραφική κατανομή των σιτηρών ωσπαραγωγής

Α/Α	Νομοί	Εκμεταλλεύσεις	Σμήνη	Πουλερικά	Παραγόμενος αριθμός αυγών
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	1	500	
2	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	15	18	256158	
3	ΑΡΓΟΛΙΔΑ	1	6	548697	
4	ΑΡΚΑΔΙΑ	6	9	46200	
5	Β. ΕΒΡΟΣ	1	3	38280	
6	ΒΟΙΩΤΙΑ	13	57	1425164	
7	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	180	235	1 440826	
8	ΔΟΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	7	11	99200	
9	ΕΥΒΟΙΑ	2	3	65000	
10	ΗΛΕΙΑ	1	1	3700	
11	ΗΜΑΘΙΑ	4	11	33.450	
12	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	7	137078	
13	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	30	32	257690	
14	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	7	19	268.600	
15	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	1	5000	
16	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.500	
17	ΚΙΛΙΚΙΑ	4	4	77050	
18	ΚΟΖΑΝΗ	3	3	28.000	
19	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	9	40	912.800	
20	ΛΑΚΩΝΙΑ	3	3	16130	
21	ΛΑΡΙΣΣΑ	9	9	51500	
22	ΛΕΣΒΟΣ	1	1		
23	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	5	24550	
24	Ν. ΕΒΡΟΣ	1	3	221500	
25	ΞΑΝΘΗΣ	1	3	66639	
26	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	3	5100	
27	ΠΕΛΛΑ	8	8	5290	
28	ΠΙΕΡΙΑΣ	2	3	35200	
29	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	3	5	51100	
30	ΡΟΔΟΠΗ	2	2	7000	
31	ΣΕΡΡΕΣ	30	31	118800	
32	ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1	1.000	
33	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	3	21880	
34	ΦΩΚΙΔΑ	4	4	15.300	
35	ΧΑΝΙΑ	2	2	28000	
36	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	1	3	102500	
37	ΧΙΟΣ	3	3	20000	
	Σύνολο	370	554	6436382	1.802.186.960(1)

(1) αριθμός πουλερικών(6436382) X μέση παραγωγή αυγών/όρνιθα (280) =1.802.186.960

Πίνακας 6.1.1. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2004

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2005

Ζωικό είδος : Όρνιθες *Gallus gallus*

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σηττών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός όρνιθων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός όρνιθων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. θηκών όρνιθων	Αρ. όρνιθων που απαδεύτηκαν	Συνολικός αριθμός που αφοχλήκαν ή Καταστρέφθηκαν	Ποσότητα Αβγών που Καταστρέφθηκαν (αριθμός Kg)	Ποσότητα Αβγών που Διαχέυτηκαν στην παραγωγή τρωανών αβγών(αριθμός Kg)
Όλη η χώρα	Σμήνη βοοειδών αγελάς	358		245	245	48	10	38	01 02 03 04	03 04 05

01 = S. Enteritidis,

02, S. Typhimurium,

03 = S. Koflabus,

04=S. Enteritidis ή S. Typhimurium

Έτος : 2008

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2008

Ζωικό είδος : Όρνιθες Gallus gallus

Ασθένεια : Salmonella spp.

Περιοχή	Είδος Σημείου	Συνολικός Αριθμός Σημείων	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός ορνιθών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ορνιθών που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. Βηθικών ορνιθών	Αρ. ορνιθών που σφραγίστηκαν	Συνολικός αριθμός ορνιθών που σφραγίστηκαν	Ποσότητα Αβγών που καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα Αβγών που παραβλήθηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα αβγών που διαχειρίστηκαν στην παραγωγή προϊόντων σφραγισμένων (αριθμός ή Kg)
							α1	α2	α3	α4	α5	α6
ΑΙΤΩΛΟ												
ΑΚΑΡΝ	Ψαροαγωγής	1	500	0		0						
ΑΝΙΑ												
ΑΝ	Ψαροαγωγής	18	255158	15		12	1	1	1	9100		63000
ΑΤΤΙΚΗ	Ψαροαγωγής	6	548697	1		1						
ΑΡΓΟΛΙ	Ψαροαγωγής	9	46200	6		9	3	2	3	29428	300	154380
ΔΑ	Ψαροαγωγής	3	38280	1		1	1	1	1	27000		
ΑΡΚΑΔΙ	Ψαροαγωγής	57	1425164	13		5	1	1	1	28000		216000
Α	Ψαροαγωγής	235	1.440826	180		0						

Πίνακας 6.2.1. Στραματοποιημένα στοιχεία για την εποπτεία και τις εργαστηριακές δοκιμές

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Ορνίθες Gallus gallus

Κατηγορία : Ορνίθες Ωοπαραγωγής

Περιγραφή των μικροβιολογικών δοκιμών που διενεργήθηκαν: Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Α του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιττώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής»

Περιγραφή των άλλων δοκιμών που διενεργήθηκαν: Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Νομός	Δοκιμές ISO 6579		Δοκιμές οροτυποποίησης	
	Αριθμός δειγμάτων που υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αριθμός ISO	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Αριθμός οροτυποποιήσεων
Αργολίδα	3	2	1	1
Αρκαδία	60	22	5	5
Αν. Αττική	46	29	2	2
Βοιωτία	14	14	3	3
Δωδεκάνησα				
Τ. Έβρος	6	6	1	1
Β. Έβρος				
Εύβοια	9	9	2	2
Ηλεία	3	3	2	2
Πελοπόννησος	32	32	24	24
Θεσ/νίκη	90	68	14	14
Καρδίτσα	3	3	0	0
Κιλκίς	40	38	3	3
Κορινθία	47	31	9	9
Μαγνησία	4	4	0	0
Εάνθη	27	8	2	2

Πειραιάς				
Πιερία	13	13	2	2
Ρέθυμνο	8	4	2	2
Σέρρες	19	9	5	5
Χαλκιδική	12	7	2	2
ΣΥΝΟΛΟ	437	303	79	79

6.3 Στοιχεία για τη μόλυνση

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος: Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωσπαραγωγής

Νομός	Αριθμός μολυσμένων σημνών	Αριθμός μολυσμένων κτηνών
Αργολίδα		
Αρκαδία	4	29428
Αν. Αττική	2	29100
Βοιωτία	1	28000
Δωδεκάνησα	1	6500
Έβρος	0	0
Β. Έβρος	1	27000
Εύβοια	1	4700
Ηλεία	1	3700
Ημαθία	5	17041
Θεσ/νίκη	6	70240
Καρδίτσα	0	0
Κιλκίς	0	0
Κορινθία	1	13000
Μαγνησία	0	0
Ξάνθη	1	21000
Πειραιάς	0	0
Πιερία	1	8500
Ρέθυμνο	1	3000
Σέρρες	3	17400
Χαλκιδική	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		

6.4 Στοιχεία για τα προγράμματα εμβολιασμού

Έτος :2008 Ασθένεια :Salmonella spp. Ζωικό είδος:Όρνιθες Gallus gallus

Κατηγορία :Όρνιθες Ωοπαραγωγής

Περιγραφή του εμβολιασμού : Χρησιμοποιούνται ζωντανά ή νεκρά εμβόλια για τη πρόληψη των *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια θα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή (Ελληνικός Οργανισμός Φαρμάκων).

Ο εμβολιασμός κατά της *S. Enteritidis* είναι υποχρεωτικός, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2006

Περιοχή	Συνολικός αριθ. Σημείων	Συνολικός αριθ. Γεφυρών	Αριθ. Σημείων σε πρόγραμμα εμβολιασμού	Αριθ. Εμβολιασθέντων σημείων*	Αριθ. Εμβολιασθέντων ζώων	Αριθ. Χορηγηθεισών δόσεων εμβολίου**
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	500	1	0		
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	18	256158	18	8	196000	477.000
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	6	648697	6	6	548697	1.146.000
ΑΡΚΑΔΙΑ	9	46200	9	3	13600	
Β. ΕΒΡΟΣ	3	38280	3	0	0	
ΒΟΙΩΤΙΑ	57	1425164	57	42	839276	1.654.000
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	235	1.440826	235			1.373.000
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	11	99200	11	10	94200	
ΕΥΒΟΙΑ	3	65000	3	0	0	
ΗΛΕΙΑ	1	3700	1	0	0	
ΗΜΑΘΙΑ	11	33.450	11	3	10650	10.450
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7	137078	7	4	67700	81.000
ΘΕΣ/ΚΗ	32	257690	32	8	90090	
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	19	268.600	19	19	268600	166.000
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	5000	1	0	0	
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3.500	1	0	0	
ΚΙΑΚΙΣ	4	77050	4	3	53050	
ΚΟΖΑΝΗ	3	28.000	3	3	28000	
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	40	912.800	40	15	452300	60.000
ΛΑΚΩΝΙΑ	3	16130	3			
ΛΑΡΙΣΑ	9	51500	9	9	51500	
ΛΕΣΒΟΣ	1		1			
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	24550	5	0	0	
Ν. ΕΒΡΟΣ	3	221600	3	3	221500	520.560
ΞΑΝΘΗΣ	3	66639	3	3	66639	90.000

ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	5100	3	1	2500	
ΠΕΛΛΑ	8	5290	8	8	5290	2850
ΠΕΡΙΣΣ	3	36200	3	0	0	
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	5	51100	5	1	8000	
ΡΟΔΟΠΗ	2	7000	2	2	7000	
ΣΕΡΡΕΣ	31	118800	31	14	82300	16.000
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1.000	1	0	0	
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	21880	3	1	10660	8000
ΦΩΚΙΔΑ	4	15.300	4	3	15300	
ΧΑΝΙΑ	2	26000	2			
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	3	102500	3	3	102500	170.000
ΧΙΟΣ	3	20000	3	3	20000	
Σύνολο	554	6436382	554	176	3.255.283	

* Δεν εμβολιάσθηκε το σύνολο των αιτητών γιατί πολλά από τα υπάρχοντα αιτήθη το 2008 είχαν υποβληθεί το 2007, που ο εμβολιασμός δεν ήταν υποχρεωτικός.

**Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει αντιστοιχία στον αριθμό των εμβολιασμένων αιτητών και τον αριθμό των εμβολιαστικών δόσεων, συνήθως αυτό οφείλεται στο ότι ο συγκεκριμένος νομός παίρνει τα ποσολογικά ήδη εμβολιασμένα από άλλο νομό.

Πίνακας 7.1.1.1. Στόχοι που σχετίζονται με τις δοκιμασίες

Ασθένεια : Salmonella spp.

Ζωικό είδος : Σμήνη ωοπαράγωγής Gallus gallus

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός- Στόχος : Ενήλικα σμήνη ωοπαράγω- γής Gallus gallus	Είδος δείγματος		Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαράγωγη ς Gallus gallus	Αριθμός Προγραμματιζόμε- νων δοκιμών Αριθμός σμηνών - στόχο x δύο συνθετα δείγματα ανά εκμετάλλευση (ελάχιστος αριθμός προγραμματιζόμε- νων δοκιμών)
	Τροποποιη- μένη ISO 6579	Οροτυπο- ποίηση - Στα θετικά		Κόπρανα : 2 ζεύγη μάκρων/ σμήνος ή 2Χ150 γρ. Φυσικώς ομοδοπο- ιημένων περιττωμα- τίων	Σκόνη από περιβάλλον : 1 δείγμα 1σμήνος		
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑ- ΝΙΑ	✓	✓	0	✓	✓	✓	0
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	15	✓	✓	✓	30
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	✓	6	✓	✓	✓	12
Β. ΕΒΡΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	✓	13	✓	✓	✓	26
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	180	✓	✓	✓	360
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	✓	✓	7	✓	✓	✓	14
ΕΥΒΟΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΗΛΕΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΗΜΑΘΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	✓	8
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓	✓	30	✓	✓	✓	60
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	✓	7	✓	✓	✓	14
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΚΙΛΙΚΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	✓	8
ΚΟΖΑΝΗ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	✓	✓	9	✓	✓	✓	18
ΛΑΚΟΝΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΛΑΡΙΣΑ	✓	✓	9	✓	✓	✓	18
ΛΕΣΒΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	✓	✓	4	✓	✓	✓	8
Ν. ΕΒΡΟΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΞΑΝΘΗΣ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΠΕΛΛΑ	✓	✓	0	✓	✓	✓	0
ΠΙΕΡΙΑΣ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΡΟΔΟΠΗ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	30	✓	✓	✓	60
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	✓	0	✓	✓	✓	0

ΦΘΙΩΤΙΔΑ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΦΩΚΙΔΑ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
ΧΑΝΙΑ	✓	✓	2	✓	✓	✓	4
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	✓	1	✓	✓	✓	2
ΧΙΟΣ	✓	✓	3	✓	✓	✓	6
Σύνολο	✓	✓	357	✓	✓	✓	714

Ο πληθυσμός-στόχος που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα αφορά τα σμήνη στα οποία πρέπει να γίνει επίσημη δειγματοληψία.

Όσον αφορά τον αυτοέλεγχο που γίνεται από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων ορνίθων ωοπαραγωγής, αυτός αφορά και τα 554 σμήνη ορνίθων ωοπαραγωγής.

Πίνακας 7.1.2. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Έτος : 2010

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2010

Ζωικό είδος : όρνιθες ωοπαραγωγής Gallus gallus Ασθένεια : Salmonella spp

Περιοχή	Είδος σμήνου	Συνολικός αριθμός σμηνών	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών που θα πρέπει να ελεγχθούν	Αριθμός σμηνών που αναμένεται να ελεγχθούν			Αριθμός σμηνών που αναμένεται να αποδεκατιστούν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδεκατιστούν	Αναμενόμενη ποσότητα σμηνών που θα καταστραφούν (αριθμός ή Kg)	Αναμενόμενη ποσότητα σμηνών που θα καταστραφούν (αριθμός ή Kg)
							σ1	σ2	σ3				
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	✓	1	500	1	500	0							
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	✓	18	256158	18	256158	15							
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	✓	6	548697	6	548697	1							
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	9	46200	9	46200	6							
Β. ΕΒΡΟΣ	✓	3	38280	3	38280	1							
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	57	1425164	57	1425164	13							
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	✓	235	1.440826	235	1.440826	180							
ΘΩΔΕΚΑΝΗΣΙΟΥ	✓	11	99200	11	99200	7							
ΕΥΒΟΙΑ	✓	3	65000	3	65000	2							

Περιοχή	Είδος σημείου ζ. Στο παρ α Πωλής	Συνολικός αριθμός σημείων	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σημείων στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στα πλαίσια του προγράμματος	Αναμενόμενος αριθμός σημείων που αναμένεται να είναι θετικά	Αριθμός σημείων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν				Αναμενόμενος αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν	Αναμενόμενος αριθμός ζώων που αναμένεται να αποδοκιμαστούν
							01	02	03	04			
ΗΛΕΙΑ	✓	1	3700	1	3700	1							
ΗΜΑΘΙΑ	✓	11	33.450	11	33.450	4							
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	7	137078	7	137078	2							
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓	32	257690	32	257690	30							
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	19	268.600	19	268.600	7							
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	✓	1	5000	1	5000	1							
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	✓	1	3.500	1	3.500	1							
ΚΙΛΙΚΙΑ	✓	4	77050	4	77050	4							
ΚΟΖΑΝΗ	✓	3	28.000	3	28.000	3							
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	✓	40	912.800	40	912.800	9							
ΛΑΚΩΝΙΑ	✓	3	16130	3	16130	2							
ΛΑΡΙΣΑ	✓	9	51500	9	51500	9							
ΛΕΣΒΟΣ	✓	1		1		1							
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	✓	5	24560	5	24560	4							
Ν. ΕΒΡΟΣ	✓	3	221500	3	221500	1							
ΞΑΝΘΗΣ	✓	3	66639	3	66639	1							
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	✓	3	5100	3	5100	3							
ΠΕΛΛΑ	✓	8	5290	8	5290	0							
ΠΙΕΡΙΑΣ	✓	3	35200	3	35200	2							

Περιοχή	Είδος σμήνου Σ: Σοπαρ α Γωνής	Συνολικός αριθμός σμηνών ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός ζώων στο πλαίσιο του προγράμματος	Αναμενόμενος αριθμός σμηνών του Φακάρου νο	Αριθμός σμηνών που αναμένεται να είναι θετικό			Αριθμός σμηνών που αναμένεται να επεδείκσει Στάυν	Συνολικός αριθμός ζώων που αναμένεται να σφραγιστούν ή να καταστραφούν	Αναμενόμενα ποσότητα σβγών που διαχειρεύτηκα στην παραγωγή προϊόντων σβγών (αριθμός ή Kg)
						α1	α2	α3			
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	✓	5	51100	5	51100	3					
ΡΟΔΟΠΗ	✓	2	7000	2	7000	2					
ΣΕΡΡΕΣ	✓	31	118800	31	118800	30					
ΤΡΙΚΑΛΑ	✓	1	1.000	1	1.000	0					
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	✓	3	21880	3	21880	3					
ΦΘΚΙΔΑ	✓	4	15.300	4	15.300	3					
ΧΑΝΙΑ	✓	2	26000	2	26000	2					
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	✓	3	102500	3	102500	1					
ΧΙΟΣ	✓	3	20000	3	20000	3					
		554	6436382	554	6436382	357					
							35 ¹	28 ²	35 ¹	406630 ³	325304 ⁵

¹ Αριθμός σμηνών (357) x επιπολασμός Salmonella Enteritidis (10%)=35

² Αριθμός σμηνών (357) x επιπολασμός Salmonella Typhimurium (0%)=0

³ Αριθμός σμηνών (357) x επιπολασμός σπόγγων σφραγισμένων (8%) 28

⁴ Αριθμός σμηνών (357) x επιπολασμός S. enteritidis:typhimurium (10%)=35

⁵ Αριθμός σμηνών θετικών σε S. enteritidis ή S. typhimurium (3,5) x μέσο μέγεθος σμηνούς (6.436.382/554=11.618) = 406.630

⁶ Αριθμός σμηνών θετικών σε S. enteritidis ή S. typhimurium (406.630 x μέση περιεχόμενη ανγέν ανά όρνιθα την ημέρα(80%) x 10 ημέρες (μέγιστος χρόνος που μπορεί να μείνουν απεθρεωμένα στην εκμετάλλευση) =3.253.040

7.2.1. Στόχοι του εμβολιασμού

Ζωικό είδος: Όρνιας βοσποραγωγής έτος 2010

1. ΠΕΡΙΟΧΗ	Συνολικός αριθμός σπηλιών που θα εμβολιαστούν	Συνολικός αριθμός σπηλιών που θα εμβολιαστούν	2. Στόχοι εμβολιαστικού προγράμματος					
			Ν σπηλιών στο εμβολιαστικό πρόγραμμα	Ν σπηλιών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν σπηλιών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν δόσεων εμβολίου που θα γίνουν *	Ν ηλικιακών σπηλιών που αναμένεται να εμβολιαστούν	Ν σπηλιών που αναμένεται να εμβολιαστούν **
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	1	500	1	1	500	1	0	500
ΑΝ ΑΤΤΙΚΗ	18	256158	18	18	256158	513	0	256158
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	6	648697	6	6	648697	1898	0	648697
ΑΡΚΑΔΙΑ	9	46200	9	9	46200	93	0	46200
Β. ΕΒΡΟΣ	3	38280	3	3	38280	77	0	38280
ΒΟΙΩΤΙΑ	57	1425164	57	57	1425164	2851	0	1425164
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	235	1.440828	235	235	1.440828	2882	0	1.440828
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	11	99200	11	11	99200	199	0	99200
ΕΥΒΟΙΑ	3	65000	3	3	65000	130	0	65000
ΗΛΕΙΑ	1	3700	1	1	3700	8	0	3700
ΗΜΑΘΙΑ	11	33.450	11	11	33.450	67	0	33.450
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	7	137078	7	7	137078	275	0	137078
ΘΕΣΣΚΗ	32	257690	32	32	257690	516	0	257690
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	19	268.600	19	19	268.600	538	0	268.600
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	1	5000	1	1	5000	10	0	5000
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	3.500	1	1	3.500	7	0	3.500
ΚΙΛΙΚΙΑ	4	77050	4	4	77050	155	0	77050
ΚΟΖΑΝΗ	3	28.000	3	3	28.000	56	0	28.000
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	40	912.800	40	40	912.500	1826	0	912.800
ΛΑΚΩΝΙΑ	3	16130	3	3	16130	35	0	16130
ΛΑΡΙΣΑ	9	51500	9	9	51500	103	0	51500
ΛΕΣΒΟΣ	1		1	1		0	0	
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5	24550	5	5	24550	50	0	24550
Ν. ΕΒΡΟΣ	3	221500	3	3	221500	443	0	221500
ΞΑΝΘΗΣ	3	66639	3	3	66639	134	0	66639
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	3	5100	3	3	5100	11	0	5100
ΠΕΛΛΑ	8	5290	8	8	5290	11	0	5290
ΠΙΕΡΙΑΣ	3	35200	3	3	35200	71	0	35200
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	5	51100	5	5	51100	103	0	51100
ΡΟΔΩΠΗ	2	7000	2	2	7000	14	0	7000
ΣΕΡΡΕΣ	31	118800	31	31	118600	238	0	118800
ΤΡΙΚΑΛΑ	1	1.000	1	1	1.000	2	0	1.000
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	3	21880	3	3	21880	44	0	21880
ΦΩΚΙΔΑ	4	15.300	4	4	15.300	31	0	15.300
ΧΑΝΙΑ	2	26000	2	2	26000	52	0	26000
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	3	102500	3	3	102500	205	0	102500
ΧΙΟΣ	3	20000	3	3	20000	40	0	20000
Σύνολο	664	6436382	664	664	6436382	12887 φιαλίδια των 1000 δόσεων	0	6436382

*Ένα φιαλίδιο των 1000 δόσεων καλύπτει τον εμβολιασμό 500 σπηλιών

**η τελευταία εμβολιαστική δόση χορηγείται στην ηλικία περίπου των 18 εβδομάδων

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος επίσημων δειγματοληψιών

Δαπάνες που συνδέονται με τα εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή : ISO 6579	785 ⁷	20	15700 ⁸	ναι
	Δοκιμή : Οροτυποποίηση	63 ⁹	30	1890 ¹⁰	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση	714 ¹¹	7,5	5355 ¹²	ναι
	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από το περιβάλλον	357 ¹³	1	357 ¹⁴	ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας	63	9	567	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας	Αδραναιοποιημένο εμβόλιο κατά των <i>S. enteritidis/typhimurium</i>	12887 φιαλίδια των 1000 δόσεων ¹⁵	96,55	1244240	ναι
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

⁷ Αριθμός προγραμματιζόμενων ελάχιστων επίσημων δοκιμών (714) + πιθανές επιπλέον των ελάχιστων επίσημες δειγματοληψίες (714 x 10%)=785

⁸ αριθμός μονάδων δοκιμών (785) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) =15700 ευρώ

⁹ αριθμός σημνών θετικών σε *S. enteritidis/typhimurium* (35) + αριθμός σημνών θετικών σε άλλους ορότυπους σαλμονέλλας (28)=63

¹⁰ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (63) x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 1890 ευρώ.

¹¹ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση (2) x συχνότητα δειγματοληψιών ανά σημνος στην εκμετάλλευση (κατ'ελάχιστον 1) x πλήθος εξεταζόμενων προγραμματιζόμενων σημνών (357) = 714

¹² σύνολο σετ για δειγματοληψία από την εκμετάλλευση (714 x τιμή μονάδας (7,5 ευρώ) = 5355 ευρώ

¹³ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στο περιβάλλον (1) x συχνότητα δειγματοληψιών ανά σημνος στο περιβάλλον (κατ'ελάχιστον 1) x πλήθος εξεταζόμενων σημνών (357) = 357

¹⁴ σύνολο σετ για δειγματοληψία (357) x τιμή μονάδας (1 ευρώ) = 357 ευρώ.

¹⁵ 1 φιαλίδιο 1000 δόσεων καλύπτει τον πλήρη εμβολιασμό 500 πτηνών.

Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος (συνέχεια)

Δαπάνες που συνδέονται με τα εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κανονική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
2.3 Δαπάνες χαρήγησης					
2.4 Δαπάνες ελέγχου					
3. Σφαγή και καταστροφή					
3.1 Απαζημίωση για ζώα	Πτηνά που θα θανατωθούν	406.300	3.2	1.300.160	Ναι
3.2 Δαπάνες μεταφοράς					
3.3 Δαπάνες καταστροφής					
3.4 Ζημία σε περίπτωση σφαγής					Ναι
3.5 Δαπάνες μεταποίησης προϊόντων (αβγά , αβγά επώασης ...)	Δαπάνη σε περίπτωση καταστροφής των αυγών	3.253.040	0,066	21470 ¹⁶	Ναι
	Δαπάνη σε περίπτωση θερμικής επεξεργασίας αυγών	3.253.040	0,036 ¹⁶	117109	Ναι
4. Καθαρισμός και απόλυμηση					
5. Μισθοί (προσωπικό που προσλαμβάνεται μόνο για το πρόγραμμα)					
6. Αναλώσιμα και ειδικός εξοπλισμός					

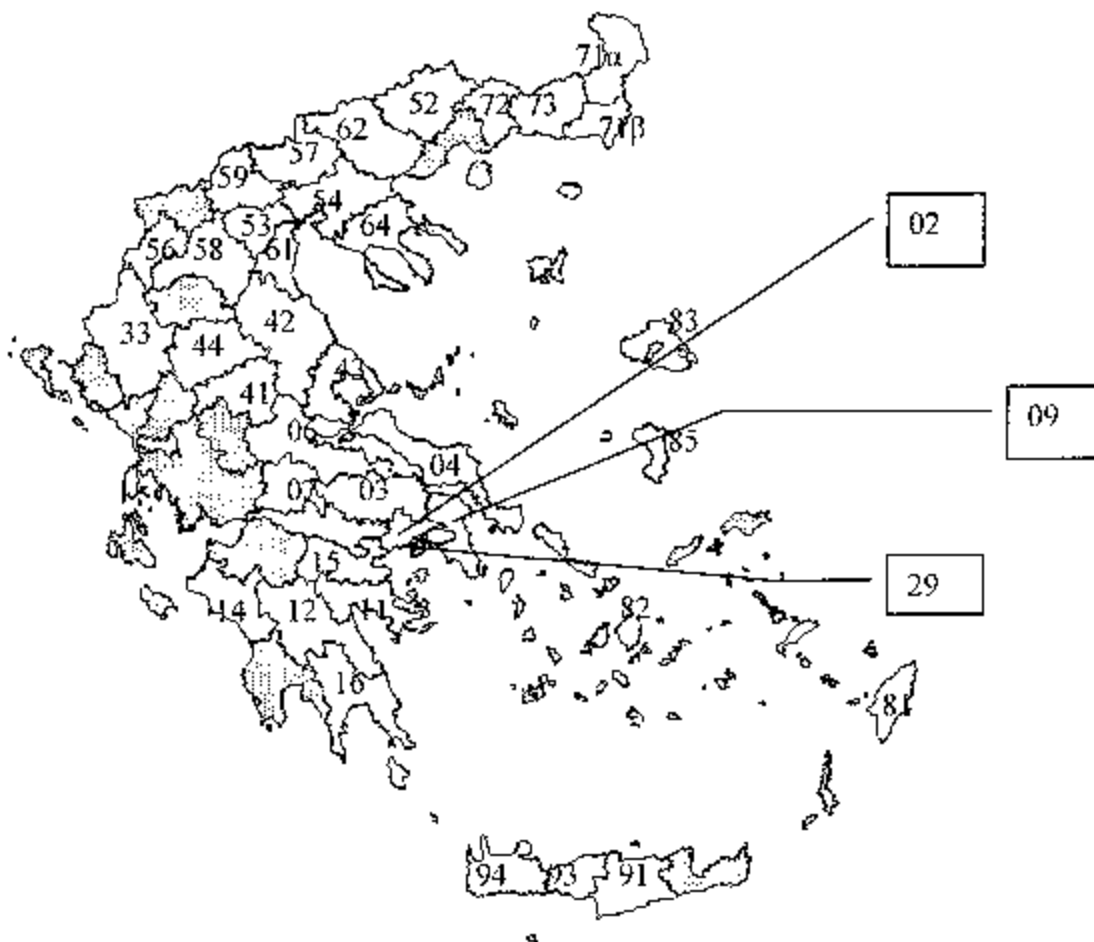
¹⁶ μέση τιμή επιτραπέζιων αυγών σε ευρώ(0,066) –μέση τιμή θερμικώς επεξεργασμένων αυγών (0,03)= 0.036

7. Άλλες δαπάνες					

2. ΣΥΝΟΛΟ

>2.782.970 (σε
περίπτωση
καταστροφής
των μολυσμένων
αυγών) ή
>2.685.378 (σε
περίπτωση
θερμικής
επεξεργασίας
των μολυσμένων
αυγών)

ΧΑΡΤΗΣ 1

ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	09	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	54	ΞΑΝΘΗ	72
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	11	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	29
ΑΡΚΑΔΙΑ	12	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	41	ΠΕΛΛΑ	59
Β' ΕΒΡΟΣ	71α	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	56	ΠΙΕΡΙΑ	61
ΒΟΙΩΤΙΑ	03	ΧΙΛΚΙΣ	57	ΡΕΘΥΜΝΟ	93
ΔΡΑΜΑ	52	ΚΟΖΑΝΗ	58	ΡΟΔΟΠΗ	73
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	02	ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15	ΣΕΡΡΕΣ	62
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	81	ΚΥΚΛΑΔΕΣ	82	ΤΡΙΚΑΛΑ	44
ΕΥΒΟΙΑ	04	ΛΑΚΩΝΙΑ	16	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	06
ΗΛΕΙΑ	14	ΛΑΡΙΣΑ	42	ΦΩΚΙΔΑ	07
ΗΜΑΘΙΑ	53	ΛΕΣΒΟΣ	83	ΧΑΝΙΑ	04
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	91	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	43	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	64
		Ν. ΕΒΡΟΣ	71β	ΧΙΟΣ	85

SALMONELLA CONTROL PROGRAMMES

DECLARATION

The General Veterinary Directorate of the Greek Ministry of Rural Development and Food confirms that provisions of bellow-mentioned legislation will be followed/implemented in 2010:

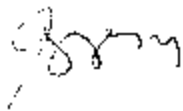
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 1003/2005 or CR 213/2009 in case of breeding flocks of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1,2 (frequency of sampling) 4(results and reporting) (particularly provisions on exceptional cases) of Annex of CR (EC) No 1168/2006 in case of laying hens of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on exceptional cases) of Annex of Commission Regulation (EC) No 646/2007/EC in case of Broilers of *Gallus gallus* and

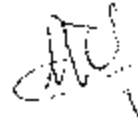
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 584/2008/EC in case of turkeys.

Ioanna Angeli

Director of Animal Health Directorate

Myrsini Tzani

Veterinary officer
Animal Health Directorate
Department of Zoonosis

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF RURAL DEVELOPMENT
AND FOOD
GENERAL VETERINARY DIRECTORATE
DIRECTORATE OF ANIMAL HEALTH
Protection
DEPT. OF ZOOSES
Resp.: M. Tzani
ADRS: 2, Acharnon str., 10176 Athens, GREECE
Tel.: 0030-210- 2125727 Fax: 0030-1- 8252614
e-mail: ka6u041@minagric.gr

Athens, 28 April 2009

Prot.No: 261147
TO: European Commission
Health & Consumer

Directorate - General
ATTN: Mrs. Sarolta Idei
European Commission-DG SANCO
Unit Veterinary control programmes
1049 Belgium-Rue Belliard 232 8/63
Brussels

SUBJECT: Submission of 2010 Salmonella Control co-financed Programme in Flocks of Broilers, Greece.

Please find attached the Greek Salmonella Control Co-financed Programme in Flocks of Broilers.

H. Papadopoulos
Acting as

GENERAL DIRECTOR

Πρόγραμμα για τον έλεγχο της Σαλμονέλλωσης στα σμήνη κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*

ΜΕΡΟΣ Α

Α) Αναφορά του σκοπού του προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

Η μείωση αυτή είναι σημαντική ενόψει των αυστηρών μέτρων που θα εφαρμοστούν από τις 12 Δεκεμβρίου 2010 στο νωπό κρέας από μολυσμένα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Συγκεκριμένα, το νωπό κρέας πουλερικών, συμπεριλαμβανομένων των κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, διατίθεται στην αγορά για κατανάλωση από τον άνθρωπο, μόνο εάν δεν υπάρχει σαλμονέλλα σε 25 γραμμάρια του κρέατος.

Β) Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις δειγματοληψίας οι οποίες προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αναφορά του σχετικού ζωικού πληθυσμού και των φάσεων παραγωγής που πρέπει να καλύψει η δειγματοληψία.

Ορνίθια κρεατοπαραγωγής- Πουλερικά πριν την μεταφορά τους στο σφαγείο

Σύμφωνα με το σημείο 1 του άρθρου 3 και το παράρτημα Ι της υπ' αριθμ. 261069/23-03-2009 (Β 575) εθνική απόφασης «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής στη χώρα μας, οι εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους στις φάσεις παραγωγής που προβλέπονται στο μέρος Β του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Τα στοιχεία των παραπάνω αυτοελέγχων καταγράφονται στο αρχείο που πρέπει υποχρεωτικά να τηρεί η εκμετάλλευση κρεατοπαραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω απόφασης.

Κατά τη διάρκεια του επίσημου ελέγχου, ο επίσημος κτηνίατρος ελέγχει το αρχείο της εκμετάλλευσης και επομένως διαπιστώνει εάν έχουν εφαρμοσθεί οι προβλεπόμενοι αυτοελέγχοι. Τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου καταγράφονται σε έκθεση που καταρτίζει ο κτηνίατρος που διενεργεί τον έλεγχο.

Γ)Υποβολή στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόγραμμα συμμορφώνεται με τις ειδικές απαιτήσεις που προβλέπονται στα μέρη Γ, Δ, και Ε του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003.

Οι απαιτήσεις του παραρτήματος Ε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 για το κρέας των ορνιθίων κρεατοπαραγωγής θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα τέλη του 2010.

Δ) Διευκρίνιση των ακόλουθων σημείων:

1. Γενικά

- 1.1. Σύντομη περίληψη αναφερόμενη στην εμφάνιση της σαλμονέλλωσης (ζωονοσογόνος σαλμονέλλα) στο κράτος μέλος, με ειδική αναφορά στα αποτελέσματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, υπογραμμίζοντας ιδίως τις τιμές επιπολασμού των οροτύπων σαλμονέλλας που αποτελούν στόχο των προγραμμάτων καταπολέμησης της σαλμονέλλας

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis*/*Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στη λήψη δειγμάτων από τα σμήνη αναπαραγωγής και στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis*/*Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **205** υπάρχοντα σμήνη αναπαραγωγής εξετάστηκαν **151** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **6** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* **1** σμήνος και στη *S. Kottbus* άλλα **5** σμήνη .
Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν **3,97%** .

Το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/EK «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες όρνιθες ωοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **353** υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής εξετάστηκαν **245** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **97** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* **10** σμήνη και στη *S. Enteritidis* **48** σμήνη .

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν **55,42%** και ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν **22,4%** .

Το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2005/636/EK «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στα εκτρεφόμενα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη

συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 375 σμήνη κρεατοπαραγωγής που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν 300 και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 109 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη S. Enteritidis/Typhimurium 22 σμήνη και 87 σμήνη σε άλλους ορότυπους. Ο επιπολασμός των S. enteritidis/typhimurium ήταν 3,2% .

Το 2009, με την υπ' αριθμ. 261069/23-03-2009 (B 575) εθνική απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ασθένειας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής τα τελευταία 5 έτη στη χώρα μας, διαθέτουμε τα στοιχεία που φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα :

Έτος	Αριθ. Σμηνών που εξετάστηκαν	%Αριθ. Θετικών σμηνών	S, Enteritidis	S, Typhimurium	Άλλοι ορότυποι
2004	582	14,6	0,5	0,9	
2005	-	-	-	-	
2006	262	6,5	0,8	0	
2007	104	3,8	0	0	

1.2 Δομή και οργάνωση των σχετικών αρμόδιων αρχών. Να γίνει αναφορά στη ροή πληροφοριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προγράμματος.

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του προγράμματος είναι :

1)Οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* καθώς και τα ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια που υποχρεούνται να διενεργούν τους αυτοελέγχους, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της απόφασης με αριθ.261069/23-03-2009 (Β 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».

2)Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές, οι οποίες διενεργούν τους επισήμους ελέγχους που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ της παραπάνω απόφασης. Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητές τους είναι οι ακόλουθες :

2α)Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο είναι αρμόδιο για:

i)τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου των κινητών στελεχών της *Salmonella spp* σε πουλερικά κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*, σε όλη τη χώρα.

ii)τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του προγράμματος και του καθορισμού των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος.

iii)την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του Προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.

iv)τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, την αξιολόγηση αυτών καθώς και την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2β)Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

Είναι αρμόδιες :

- i) για τον ορισμό του υπεύθυνου εφαρμογής και παρακολούθησης του προγράμματος.
- ii) για τη διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων, σύμφωνα με το Παράρτημα II της παρούσας.
- iii) για την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος σε επίπεδο νομού.
- iv) για την αποστολή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων του προγράμματος στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/νσης Υγείας των Ζώων και
- v) για την εποπτεία της κατάρτισης των υπευθύνων της πτηνοτροφικής μονάδας, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου δειγματοληψίας.
- vi) για τη συνεργασία με τον επίσημο κτηνίατρο του σφαγείου, ο οποίος υποχρεούται να διαβιβάζει κάθε μήνα τα προβλεπόμενα στοιχεία του σημείου 5 του άρθρου 8 της παρούσας απόφασης.
- vii) για τη συνεργασία και την ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών και φορέων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος.

2γ) Τα Τμήματα Παθολογίας Πτηνών των Ινστιτούτων Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων των Κέντρων Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Είναι αρμόδια για:

- i) την παραλαβή των αποστελλομένων επίσημων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο Πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές των Ν.Α της περιοχής δικαιοδοσίας τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας
- ii) την τριμηνιαία υποβολή των στατιστικών στοιχείων και αποτελεσμάτων στην Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

iii) την αποστολή των θετικών για την σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών .

2δ) Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών)

Είναι αρμόδιο για:

i) τον προσδιορισμό του οροτύπου των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα κτηνιατρικά εργαστήρια και για την τριμηνιαία αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων (ΔΥΖ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων επίσημων δειγμάτων από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα Κτηνιατρικές αρχές της περιοχής δικαιοδοσίας του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων, για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.

iii) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

iv) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

v) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της ΔΥΖ για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

vi) την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

vii) την ενημέρωση του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

viii) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

- Προγραμματίζει την προμήθεια των απαραίτητων αναλωσίμων υλικών διάγνωσης για την κάλυψη των αναγκών των εργαστηρίων της παραγράφου 2γ που ασχολούνται με την απομόνωση της σαλμονέλλας.
- Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα κτηνιατρικά εργαστήρια της παραγράφου 2γ, καθώς και από το ίδιο.
- Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα.

1.3 Εγκεκριμένα εργαστήρια στα οποία αναλύονται τα δείγματα που συλλέγονται στο πρόγραμμα.

Η ανάλυση των επίσημων δειγμάτων που συλλέγονται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής , πραγματοποιείται στα παρακάτω κρατικά κτηνιατρικά εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων:

Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών, Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης, Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας. Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Τα δείγματα των αυτοελέγχων εξετάζονται σε ιδιωτικά εργαστήρια, τα οποία υπόκεινται στην επίβλεψη του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Χαλκίδας (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών), και συμμετέχουν στις συγκριτικές δοκιμές που αυτό διοργανώνει.

Στην περίπτωση απομόνωσης *Salmonella* spp., τα παραπάνω εργαστήρια υποχρεούνται, βάσει του άρθρου 5 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (Β 575), να κοινοποιούν τα αποτελέσματα αυτά στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής.

Αυτή τη στιγμή τα ιδιωτικά εργαστήρια που πραγματοποιούν τις αναλύσεις των δειγμάτων των αυτοελέγχων δεν είναι απαραίτητα διαπιστευμένα.

1.4 Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εξέταση των δειγμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος.

Για την ανίχνευση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η μέθοδος που συνιστάται από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Bilthoven (Κάτω Χώρες). Αυτή η μέθοδος περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002), για την ανίχνευση ειδών *Salmonella* σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ορότυπου, γίνεται προσδιορισμός του ορότυπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα, σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του ορότυπου, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

1.5 Επίσημοι έλεγχοι (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δειγματοληψίας) σε ζωοτροφές, σμήνη ή /και αγέλες)

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των σμηνών , πραγματοποιούνται οι παρακάτω επίσημοι έλεγχοι, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη αρνίθων κρεατοπαραγωγής :

A. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που εκτρέφουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.

B. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 του Π.Δ 41/2006 (Α 175).

B2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella Enteritidis* ή *Salmonella Typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επίσημους ελέγχους στο σφαγείο.

Γ. σε όλα τα σμήνη τουλάχιστον ενός κύκλου μιας εκμετάλλευσης, που ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης θέλει να κάνει χρήση της παρέκκλισης του σημείου 1γ, του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1168/2006.

Όσον αφορά τον επίσημο έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα ισχύουν τα ακόλουθα :

Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005 σχετικά με τον καθορισμό των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών προβλέπεται η θέσπιση μικροβιολογικών κριτηρίων με βάση τα επιστημονικά κριτήρια κινδύνου. Ως εκ τούτου, σχετικά με τον έλεγχο των ζωοτροφών για τη σαλμονέλλα,

ολοκληρώνεται σύντομα η έκδοση νομοθεσίας από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

1.6 Μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ιδίως προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία και οιαδήποτε προληπτικά μέτρα λαμβάνονται, όπως ο εμβολιασμός.

Α)Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τα ζώα ή τα προϊόντα τους στα οποία έχει ανιχνευθεί παρουσία σαλμονέλλας, ισχύουν τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 2 του άρθρου 7 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (Β 575) όταν κοινοποιούνται:

α) από τις εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα ή

β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή

γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella spp.* αποτελέσματα στα πλαίσια της επίσημης δειγματοληψίας

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και :

i) για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης. Εφόσον απομονωθούν οι ορότυποι *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 2 της παραγράφου 1.6.

ii) για την περίπτωση γ) του σημείου 1 της παραγράφου 1.6 διενεργείται επίσημη δειγματοληψία για τη σαλμονέλλα.

2. Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιμογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα" .

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα II, τμήμα III), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει η σφαγή να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο σφαγείο, στο τέλος της παραγωγικής διαδικασίας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα , ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από το θετικό σμήνος υποβάλλονται σε επίσημη δειγματοληψία για σαλμονέλλα, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα δειγματοληψίας : για τη λήψη δειγμάτων στο σφαγείο από τα σφάγια των θετικών σμηνών ,λαμβάνονται τυχαία δείγματα από 15 σφάγια τουλάχιστον και μετά την ψύξη. Πρέπει να λαμβάνεται τεμάχιο περίπου 10 g από το δέρμα του λαιμού για κάθε σφάγιο. Πριν από την εξέταση πρέπει να ομαδοποιούνται τα δείγματα από το δέρμα του λαιμού τριών σφαγίων, προκειμένου να σχηματισθούν 5X25 g τελικά δείγματα.

Εφόσον τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα είναι θετικά για *S. Enteritidis*/*S. Typhimurium*, τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πουλερικά ,μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά

χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ) Συστήνει τη βελτίωση και την αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.

ε) Η επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων γίνεται με πουλερικά που προέρχονται από σμήνη αναπαραγωγής στα οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης που προβλέπεται στην με αριθμό 258685/7.06.2007 (ΦΕΚ 1011, τεύχος Β) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τα οποία βρέθηκαν αρνητικά για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος.

στ) Ο επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων με πουλερικά γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών και της μολυσμένης στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο, την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης, μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Β) Δεν εφαρμόζεται εμβολιασμός για τη σαλμονέλλα στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

1.7 Εθνική νομοθεσία σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων οιασδήποτε εθνικών διατάξεων σχετικά με τις δραστηριότητες που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

1. Εθνική απόφαση 261069/23-03-2009 (Β 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής στη χώρα μας

2. Π.Δ 41/2006 (Α 44) “ Παρακολούθηση των ζωνοδόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.”
3. Π.Δ 224/1998 (Α 175) που αφορά υγειονομικά και λοιπά μέτρα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης των πουλερικών.

1.8 Οιαδήποτε οικονομική βοήθεια η οποία παρέχεται στις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών στο πλαίσιο του προγράμματος.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, δεν καταβάλλεται καμία οικονομική βοήθεια στους ιδιοκτήτες εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

2.Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών που καλύπτονται από το πρόγραμμα

2.1 Διάρθρωση της παραγωγής των εκάστοτε ειδών και προϊόντων τους

Στην Ελλάδα, εκτρέφονται οι παρακάτω κατηγορίες κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής:

- a) τα συμβατικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 42-45 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται .
- b) τα βιολογικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 81 ημέρες και άνω και στη συνέχεια σφάζονται .
- c) τα ελευθέρως/περιορισμένης/απεριοριστής βοσκής, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται για 81 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται.

Τα τελευταία δύο χρόνια λόγω της γρίπης των πτηνών μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός των βιολογικών εκτροφών και των εκτροφών ελευθέρως βοσκής.

Οι παραπάνω νεοσσοί σε όλες τις κατηγορίες εκμεταλλεύσεων μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής της Ελλάδος.

Οι νεοσσοί κρεοπαραγωγής κατευθύνονται κυρίως για τις ανάγκες της ίδιας της επιχείρησης και σε μικρότερο βαθμό διατίθενται στην ελεύθερη αγορά. Μετά την εκκόλαψη οδηγούνται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, όπου και εκτρέφονται μέχρι τη σφαγή τους.

Τα σφαγεία ανήκουν κατά κανόνα σε μεγάλες καθετοποιημένες επιχειρήσεις του κρεοπαραγωγικού κλάδου. Αυτά σφάζουν κοτόπουλα από τα δικά τους πτηνοτροφεία, καθώς και από πτηνοτροφεία τρίτων.

Τα σμήνη κρεοπαραγωγής διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, στο δάπεδο και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 1242 εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεοπαραγωγής, οι οποίες διαθέτουν συνολικά 2196 σμήνη. Η κατανομή των παραπάνω εκμεταλλεύσεων και σμηνών ανά νομό φαίνεται στον πίνακα 1.

2.2 Διάρθρωση της παραγωγής ζωοτροφών

Η παραγωγή ζωοτροφών για πτηνά πραγματοποιείται:

- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές αποκλειστικά για πτηνά είτε για ιδιοκατανάλωση είτε για πώληση σε συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους.
- Σε παρασκευαστήρια που παράγουν ζωοτροφές για εμπορία που προορίζονται για πτηνά αλλά και για άλλου είδους ζώα, π.χ. μηρυκαστικά.

Ειδικότερα, οι ζωοτροφές παρασκευάζονται σε βιομηχανίες ζωοτροφών από πρώτες ύλες που είναι είτε ιδιοπαραγόμενες στην Ελλάδα (δημητριακά, παραπροϊόντα δημητριακών) ή που προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή Τρίτες χώρες (δημητριακά, σόγια).

Τα προσθετικά ζωοτροφών μπορούν επίσης είτε να είναι ιδιοπαραγόμενα, είτε να προέρχονται από άλλα Κ-Μ ή τρίτες χώρες.

Οι βιομηχανίες ζωοτροφών, κατά κανόνα, ανήκουν σε μεγάλες επιχειρήσεις του πτηνοτροφικού κλάδου, κυρίως αυτού της κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης.

Στον αυγοπαραγωγικό κλάδο, το μέγεθος των εν λόγω εργοστασίων είναι πολύ μικρότερο και το συνηθέστερο είναι η κάθε εκμετάλλευση αυγοπαραγωγής να διαθέτει το δικό της παρασκευαστήριο ζωοτροφών.

2.3 Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για ορθές κτηνοτροφικές πρακτικές ή άλλες κατευθυντήριες γραμμές (υποχρεωτικές ή εθελοντικές) για μέτρα βιοασφάλειας, οι οποίες καθορίζουν τουλάχιστον :

- Υγιεινή διαχείρισης στις εκμεταλλεύσεις
- Μέτρα για την αποφυγή εισερχομένων μολύνσεων που μεταδίδονται από ζώα ,ζωοτροφές, πόσιμο νερό ή από άτομα που εργάζονται στις εκμεταλλεύσεις και
- Υγιεινή κατά τη μεταφορά ζώων προς και από τις εκμεταλλεύσεις

Στο παράρτημα I της απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το εθνικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων αναπαραγωγής, εμπεριέχονται οδηγίες σχετικά με τα βασικότερα μέτρα βιοασφάλειας που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά από τον ιδιοκτήτη της εκμετάλλευσης ορνίθων αναπαραγωγής και του εκκολαπτηρίου και τα οποία αφορούν στη διαχείριση υγιεινής στην εκμετάλλευση, στα μέτρα για την πρόληψη εισόδου της μόλυνσης στην εκμετάλλευση (μέσω άλλων ζώων –φορέων, μολυσμένων ζωοτροφών, πόσιμου νερού και των εργαζόμενων),και στη τήρηση των κανόνων υγιεινής κατά τη μεταφορά ζώων στο σφαγείο.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα μέτρα βιοασφάλειας :

A) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".

3. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην εκμετάλλευση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση

πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Τα οχήματα που μεταφέρουν τις ζωοτροφές θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και στη συνέχεια οι ζωοτροφές θα πρέπει να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.

13. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
15. Πρέπει να τοποθετούνται **λεκάνες απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης** για τα οχήματα και για τα υποδήματα απόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα
16. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

Β. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά τους χειρισμούς κατά τη σύλληψη , φόρτωση και μεταφορά των πουλερικών .

1. Το προσωπικό που ασχολείται με τη σύλληψη και τη φόρτωση των πουλερικών πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό, να πλένει τα χέρια του με σαπούνι και νερό και να αλλάζει ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσει την εργασία του ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες πουλερικών.

2. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και μεταφορά των πουλερικών πρέπει να είναι καθαρός και να διατηρείται μακριά από τον βρόμικο εξοπλισμό.
3. Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πουλερικών θα πρέπει να έχουν άδεια σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ή να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας πουλερικών) και οι οδηγοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τους βασικούς κανόνες προσωπικής υγιεινής και για το ρόλο που μπορεί να παίξουν στην διασπορά των μολύνσεων (πχ. μέσω των βρόμικων χεριών,...).
4. Τα μολυσμένα με σαλμονέλλα σμήνη θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να φορτώνονται τελευταία.

Γ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

2.4 Συνήθης κτηνιατρική επίβλεψη των εκμεταλλεύσεων.

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις επιβλέπονται από ιδιώτες κτηνιάτρους και ελέγχονται από τους επίσημους κτηνιάτρους των τοπικών κτηνιατρικών αρχών.

2.5 Καταχώρηση των εκμεταλλεύσεων.

Όλες οι επιχειρήσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

2.6 Τήρηση μητρώων στις εκμεταλλεύσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της εθνικής απόφασης με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* τηρούν αρχεία ή μηχανογραφημένο σύστημα, στο οποίο τηρούνται ή καταγράφονται όλα τα στοιχεία που αφορούν:

α) τους αυτοελέγχους που διενεργούν στα πλαίσια του προγράμματος: ημερομηνίες δειγματοληψίας, είδος και αριθμός δειγμάτων που λαμβάνονται από τα πουλερικά και τις ζωοτροφές, τα κτηνιατρικά εργαστήρια στα οποία αποστέλλονται τα δείγματα, απαντήσεις των κτηνιατρικών εργαστηρίων, φαρμακευτικές αγωγές, εμβόλια και σκευάσματα που χρησιμοποιούνται με τις αντίστοιχες ημερομηνίες, πρόγραμμα απολυμάνσεων, μυοκτονιών και απεντομώσεων με τα αντίστοιχα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται.

β) την προμήθεια ζωοτροφών, νεοσσών μιας ημέρας, στρωμνής με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους προμηθευτές. Επίσης, τις αποστολές πουλερικών κρεατοπαραγωγής προς σφαγή, κόπρου και νεκρών πτηνών προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας με αναφορά στις αντίστοιχες ημερομηνίες, τις ποσότητες και τους παραλήπτες.

γ) τη δειγματοληψία για τη διερεύνηση της παρουσίας σαλμονέλλας μετά την εφαρμογή των διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

2.7 Έγγραφα που συνοδεύουν τα ζώα κατά την αποστολή

Τα ενδοκοινοτικώς διακινούμενα ή τα εισαγόμενα ζώα πουλερικά συνοδεύονται με τα πιστοποιητικά της οδηγίας 90/539/ΕΚ.

Τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, καθώς και οι όρνιθες αναπαραγωγής και ωοπαραγωγής που περατώνουν τον παραγωγικό τους κύκλο, διακινούνται προς τα σφαγεία συνοδευόμενα είτε με υπεύθυνη δήλωση του πτηνοτρόφου που περιέχει και τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα, είτε με υγειονομική βεβαίωση που χορηγείται από τον επίσημο κτηνίατρο και περιέχει επίσης τις πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη σαλμονέλλα. Τα παραπάνω δύο συνοδευτικά έγγραφα βασίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004.

2.8 Άλλα σχετικά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ζώων.

Σε όλους τους τύπους των πιστοποιητικών που χρησιμοποιούνται στη διακίνηση ,αναφέρονται οι ιδιοκτήτες των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής.

Τα σφαγεία και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρέατος , έχουν κωδικοποιηθεί με εθνική διάταξη και το κρέας πουλερικών, φέρει στη συσκευασία του σήμανση του σφαγείου.

Για τις εσωτερικές διακινήσεις μεταξύ σφαγείων και προμηθευτών τους ή πελατών τους, κρατούνται στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των παραπάνω εγκαταστάσεων.

1. Ταυτότητα του προγράμματος

Κράτος μέλος: Ελλάδα

Ασθένεια : Σαλμονέλλωση (ζωνοσογόνος σαλμονέλλα και οι παθογόνοι παράγοντές της)

Έτος εφαρμογής: 2010

Στοιχεία αναφοράς του παρόντος εγγράφου:

Αρμόδιος επικοινωνίας : Τζανή Μυρσίνη

Τηλέφωνο : +302102125727

Φαξ : +302108252614

e-mail : ka6u058 @ minagric. gr

Ημερομηνία αποστολής στην Επιτροπή: Αθήνα, Απριλίου 2009

2. Ιστορικά στοιχεία για την επιδημιολογική εξέλιξη της ασθένειας :

Με τα Π.Δ 83/1982, 43/1986, 448/1990, 224/1998 και 211/1992, η Ελλάδα εφαρμόζει στα σμήνη αναπαραγωγής, πρόγραμμα για τον έλεγχο και την καταπολέμηση των σαλμονελλών και λήψης μέτρων στην περίπτωση *S. Pullorum*, *S. Gallinarum*.

Από το 1994 με βάση το Π.Δ 402/1994 (Α224) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/117/ ΕΟΚ του Συμβουλίου εφαρμόζεται πρόγραμμα ελέγχου των *S. Enteritidis/Typhimurium* στα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στη λήψη δειγμάτων από τα σμήνη αναπαραγωγής και στην εφαρμογή δοκιμών για την ανίχνευση των θετικών στη *Salmonella* spp σμηνών και τη θανάτωση των θετικών στη *S. Enteritidis/Typhimurium* σμηνών. Τα δείγματα αποστέλλονται στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια και τα θετικά εξ αυτών για ταυτοποίηση στο Κτηνιατρικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας.

Το 2004 ζητήθηκε από την Κοινότητα να αποτυπωθούν σε πίνακες τα στοιχεία του παραπάνω προγράμματος, προκειμένου να διενεργηθεί στατιστική επεξεργασία με σκοπό τον καθορισμό του κοινοτικού στόχου μείωσης του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **205** υπάρχοντα σμήνη αναπαραγωγής εξετάστηκαν **151** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **6** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 1 σμήνος και στη *S. Kottbus* άλλα 5 σμήνη .

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής ήταν **3,97%** .

Το 2004 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2004/665/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη ωοπαραγωγής του *Gallus gallus*», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στις εκτρεφόμενες όρνιθες ωοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα **353** υπάρχοντα σμήνη ωοπαραγωγής εξετάστηκαν **245** εξ αυτών, τα οποία ήταν σε φάση παραγωγής και βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα **97** σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Typhimurium* 10 σμήνη και στη *S. Enteritidis* 48 σμήνη .

Ο επιπολασμός της *Salmonella* spp στα ενήλικα σμήνη ωοπαραγωγής ήταν **55,42%** και ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν **22,4%** .

Το 2005 σε εφαρμογή της κοινοτικής απόφασης 2005/636/ΕΚ «Σχετικά με μια βασική μελέτη για τον επιπολασμό της *Salmonella* σε σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής», αποφασίστηκε να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιζωοτιολογικής διερεύνησης της σαλμονέλλωσης στα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής της χώρας μας. Ο λόγος εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος ήταν η ανάγκη προσδιορισμού του επιπολασμού της νόσου στα εκτρεφόμενα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής όλων των Κ-Μ. Ο προσδιορισμός αυτός έδωσε στη συνέχεια τη δυνατότητα καθορισμού του επιδιωκόμενου κοινοτικού στόχου για τη σαλμονέλλα.

Τα στοιχεία που προέκυψαν από το παραπάνω πρόγραμμα της Ελλάδας ήταν τα εξής :

Από τα 375 σμήνη κρεατοπαραγωγής που έπρεπε να εξεταστούν, τελικά εξετάστηκαν 300 και εξ αυτών βρέθηκαν θετικά στη σαλμονέλλα 109 σμήνη. Κατά την ταυτοποίηση των θετικών δειγμάτων ανευρέθηκαν θετικά στη *S. Enteritidis/Typhimurium* 22 σμήνη και 87 σμήνη σε άλλους ορότυπους. Ο επιπολασμός των *S. enteritidis/typhimurium* ήταν 3,2% .

Το 2009, με την υπ' αριθμ. 261069/23-03-2009 (B 575) εθνική απόφαση «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εφαρμόζεται στην Ελλάδα το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα σμήνη ορνίθων κρεατοπαραγωγής.

3. Περιγραφή του προγράμματος που υποβλήθηκε :

Το παρόν πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής υποβάλλεται στο πλαίσιο του άρθρου 5 του κανονισμού (Ε.Κ.) 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003", του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 646/2007 της Επιτροπής της 12ης Ιουνίου 2007 και του κανονισμού (ΕΚ) 1177/2006 της Επιτροπής της 1^{ης} Αυγούστου 2006.

Σκοπός του προγράμματος είναι η μείωση του μέγιστου ποσοστού σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής που εξακολουθούν να είναι θετικά στη *Salmonella Enteritidis* και στη *Salmonella Typhimurium* σε 1% ή και λιγότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

Ένα σμήνος θεωρείται ότι είναι θετικό στη σαλμονέλλα, σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η παρουσία ενός από τους παραπάνω οροτύπους σαλμονέλλας, τουλάχιστον σε ένα από τα δείγματα που έχουν ληφθεί.

Η διάρκεια του προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος είναι τριετής (έναρξη την 1/1/2009 , λήξη την 31/12 / 2011). Το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις κοινοτικές απαιτήσεις.

Ο πληθυσμός στόχος είναι όλα τα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή υπάρχουν 1242 εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής , οι οποίες διαθέτουν συνολικά 2196 σμήνη.

Στην Ελλάδα, εκτρέφονται οι παρακάτω κατηγορίες κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής:

- d) τα συμβατικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 42-45 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται .
- e) τα βιολογικά, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται σε δάπεδο για 81 ημέρες και άνω και στη συνέχεια σφάζονται .
- f) τα ελευθέρως/περιορισμένης/απεριοριστής βοσκής, τα οποία εισέρχονται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σαν νεοσσοί μιας ημέρας , εκτρέφονται για 81 ημέρες και στη συνέχεια σφάζονται.

Τα τελευταία δύο χρόνια λόγω της γρίπης των πτηνών μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός των βιολογικών εκτροφών και των εκτροφών ελευθέρως βοσκής.

Οι παραπάνω νεοσσοί σε όλες τις κατηγορίες εκμεταλλεύσεων μπορεί να προέρχονται :

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από ελληνικά πατρογονικά σμήνη.

Είτε από ελληνικά εκκολαπτήρια και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Είτε από εκκολαπτήρια του εξωτερικού και από πατρογονικά σμήνη του εξωτερικού.

Η τελευταία περίπτωση αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό των νεοσσών μιας ημέρας που τοποθετούνται στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής της Ελλάδος.

Τα σμήνη διατηρούνται συνήθως σε κλειστούς θαλάμους, στο δάπεδο και εφαρμόζεται αυστηρός διαχωρισμός των διαφορετικών ηλικιακών μονάδων.

Η γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος είναι όλοι οι νομοί της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται εκμεταλλεύσεις σμηνών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Στον πίνακα 1 απεικονίζονται οι νομοί της Ελλάδας στους οποίους υπάρχουν οι παραπάνω εκμεταλλεύσεις, καθώς και ο ακριβής αριθμός των εκμεταλλεύσεων, των σμηνών κρεατοπαραγωγής και των πτηνών κρεατοπαραγωγής σε καθέναν από αυτούς.

Το κυριότερο μέτρο που θα εφαρμοστεί για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

1. Η αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση των μέτρων αυτοελέγχων και βιοασφάλειας που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της εθνικής απόφασης με αριθ. 261069/23-03-2009 (Β 575) «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*», από τους υπεύθυνους των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής

2. ο επίσημος έλεγχος των παραπάνω εκμεταλλεύσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και

3. η σφαγή και περαιτέρω θερμική επεξεργασία των θετικών στους οροτύπους *S. Enteritidis* / *S. Typhimurium* σμηνών.

4. Μέτρα του προγράμματος που υποβλήθηκε

4.1. Περίληψη των μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος

Διάρκεια του προγράμματος: 3 έτη

Πρώτο έτος: 2009		Τελευταίο έτος: 2011	
√	Έλεγχος	√	Έλεγχος/Εκρίζωση
	√ Δοκιμή	√	Δοκιμή
	√ Σφαγή θετικών ζώων	√	Σφαγή θετικών ζώων
	Θανάτωση θετικών ζώων		Θανάτωση θετικών ζώων
	Εμβολιασμός		Εκτεταμένη σφαγή ή θανάτωση
	Θεραπεία		
	√ Διάθεση των προϊόντων	√	Διάθεση των προϊόντων
	Επιτήρηση ή παρακολούθηση		
√	Άλλα Μέτρα		

Άλλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του προγράμματος είναι :

A. η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

B. η τήρηση των υγειονομικών προϋποθέσεων ίδρυσης των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σε συμμόρφωση με το Π.Δ (224/1998 (Α 175).), όσον αφορά τις απαιτούμενες αποστάσεις των εκμεταλλεύσεων αυτών από τις επιχειρήσεις αναπαραγωγής.

Γ. η τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας

A. Η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εισόδου της σαλμονέλλας μέσα στην εκμετάλλευση κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής επιτυγχάνεται :

- **Με την εισαγωγή στην εκμετάλλευση νεοσσών μιας ημέρας που είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένοι σαλμονέλλωσης και συνοδεύονται από τα απαραίτητα υγειονομικά πιστοποιητικά.**

B. Υγειονομικές προϋποθέσεις ίδρυσης της εκμετάλλευσης κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

Πρακτικώς να γίνει αδειοδότηση των εκμεταλλεύσεων, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Π.Δ 224/1998 (Α 175), δηλαδή αυτές πρέπει : να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 300 μέτρων από επιχειρήσεις πουλερικών αναπαραγωγής, εκκολαπτήρια και φυραματοποιεία, τουλάχιστον 1000 μέτρων από σφαγεία, εγκαταστάσεις επεξεργασίας κόπρου και αποβλήτων χαμηλού ή υψηλού κινδύνου, καθώς και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Γ. Τα μέτρα βιοασφάλειας συνίστανται :

- Στην κατά προτίμηση εφαρμογή συστήματος **all in all out**
- Στη χρησιμοποίηση συστήματος κοινής παροχής νερού και τροφής, οι οποίες ελέγχονται τακτικά
- Στη χρήση **ζωοτροφών** που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1831/2003 σχετικά με την υγιεινή των ζωοτροφών
- Στην **υδροδότηση της εκμετάλλευσης με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης**. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
- **Στον επαρκή διαχωρισμό των θαλάμων της εκμετάλλευσης.**

- Στη χρησιμοποίηση διαφορετικού εργατικού προσωπικού για κάθε θάλαμο ή του ίδιου αν δεν επαρκεί ο αριθμός τους, αλλά με τη δέσμευση να χρησιμοποιούν διαφορετικά ενδύματα και να αλλάζουν ποδονάρια από θάλαμο σε θάλαμο.
- Στην αποτροπή εισόδου μέσα στην εκμετάλλευση άλλων ειδών ζώων.
- Στην αποτροπή εισόδου στην εκμετάλλευση επισκεπτών που δεν έχουν κάποιο ειδικό λόγο να παρευρίσκονται στην εκμετάλλευση.
- Στην τοποθέτηση λεκανών απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα.
- Στην προστασία των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων κρεατοπαραγωγής από την εισβολή τρωκτικών, αγρίων πτηνών, και εντόμων με την τοποθέτηση σιτών στα παράθυρα των θαλάμων, τη διενέργεια μυοκτονιών και απεντομώσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των οχημάτων που μεταφέρουν ζωοτροφές πτηνά σε τακτά χρονικά διαστήματα, με τη χρήση κατάλληλων προϊόντων.
- Στην απολύμανση των θαλάμων μετά τον αποπληθυσμό των σμηνών.

4.2. Ορισμός της κεντρικής αρχής η οποία θα εποπτεύει και θα συντονίζει τις αρμόδιες για την εφαρμογή του προγράμματος υπηρεσίες :

Αρμόδιοι Φορείς για την εφαρμογή του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής είναι :

1. το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων,
3. τα Κτηνιατρικά Εργαστήρια Χαλκίδας και Ιωαννίνων και τα 2 Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης .
4. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο της Χαλκίδας που είναι το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα.
5. Οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

1. Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων , της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
 - είναι η αρμόδια αρχή σε κεντρικό επίπεδο για τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής του προγράμματος και τον συντονισμό όλων των αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του , σε όλη τη χώρα.
 - καθορίζει τις αρμοδιότητες των αρμόδιων αρχών και των φορέων εφαρμογής του προγράμματος.
 - παρέχει κατάλληλες οδηγίες και διευκρινίσεις προς τις υπηρεσίες και φορείς εφαρμογής του προγράμματος με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους.
 - συλλέγει στοιχεία και αξιολογεί τα αποτελέσματα του προγράμματος , ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας της παραπάνω Επιτροπής.

2. Οι Κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι επιφορτισμένες με την διενέργεια των επίσημων ελέγχων στις εκμεταλλεύσεις κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής. Οι επίσημοι έλεγχοι περιλαμβάνουν τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής του προγράμματος από τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων, τη διενέργεια των επίσημων δειγματοληψιών, τη λήψη των απαραίτητων μέτρων στην περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής.

3. Το Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων και τα Κέντρα Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης είναι αρμόδια για τη παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς τους και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της σαλμονέλλας. Επίσης είναι αρμόδια για την αποστολή των θετικών στη σαλμονέλλωση καλλιεργειών στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών στη Χαλκίδα.

4. Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας για τη Σαλμονέλλα είναι υπεύθυνο για:

i) την οροτυποποίηση των θετικών για τη σαλμονέλλωση καλλιεργειών που του αποστέλλονται από τα άλλα Κρατικά Κτηνιατρικά Εργαστήρια και την άμεση αποστολή των αποτελεσμάτων οροτυποποίησης στους φορείς που του αποστέλλουν τις καλλιέργειες σαλμονελλών

ii) την παραλαβή των αποστελλομένων δειγμάτων από τις κτηνιατρικές αρχές γεωγραφικής αρμοδιότητάς του και τη διενέργεια σε αυτά των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση και οροτυποποίηση της σαλμονέλλας

iii) την κοινοποίηση των στοιχείων και αποτελεσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Επίσης είναι αρμόδιο για:

iv) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα.

ν)τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη σαλμονέλλα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων και στα εργαστήρια διάγνωσης σαλμονελλών.

νι)την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομή στην κεντρική αρμόδια αρχή για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων ελέγχου της Σαλμονέλλας.

νii)την παρακολούθηση από κοντά των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της σαλμονέλλας.

νiii)την ενημέρωση ,κατά περίπτωση, του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς για θέματα σχετικά με τα στελέχη του εμβολίου σαλμονέλλας και άλλες ειδικές μεθόδους ελέγχου.

ix)τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται σε κάθε εργαστήριο διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα. Για το σκοπό αυτό:

- Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
- Διατηρεί απομονώματα των σαλμονελλών για 2 έτη και είναι αρμόδιο για την προαιρετική διενέργεια φαγοτυπίας και δοκιμής αντιμικροβιακής ευαισθησίας στα θετικά δείγματα.
- Συνεργάζεται με τα άλλα εθνικά εργαστήρια της χώρας που ασχολούνται με την απομόνωση των σαλμονελλών που προσβάλλουν τον άνθρωπο.
- Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της σαλμονέλλας στη χώρα μας.

5. Το μέρος του προγράμματος που αφορά τις δειγματοληψίες με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, διεξάγεται από τους υπευθύνους των εκμεταλλεύσεων κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus gallus, οι οποίοι είναι αρμόδιοι να πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες και τους εργαστηριακούς ελέγχους σε ιδιωτικά κτηνιατρικά εργαστήρια, να τηρούν τα αρχεία των αποτελεσμάτων τα οποία υποχρεούνται να έχουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών ελέγχου. Οι εν λόγω υπεύθυνοι υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε κάθε θετικό για σαλμονέλλα αποτέλεσμα, καθώς

και για κάθε θετικό αποτέλεσμα που αφορά τους δύο (2) ορότυπους της Σαλμονέλλας του προγράμματος.

4.3. Περιγραφή και οριοθέτηση των γεωγραφικών και διοικητικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί το πρόγραμμα :

Η Ελλάδα διαιρείται σε 54 διοικητικές περιοχές (νομοί). Το πρόγραμμα για τον έλεγχο της σαλμονέλλωσης στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής θα εφαρμοστεί στους 36 νομούς που φαίνονται στον πίνακα 1 και στο χάρτη 1, στους οποίους και υπάρχουν τέτοια σμήνη.

4.4. Μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος

4.4.1. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την καταχώριση των εκμεταλλεύσεων:

Όλες οι επιχειρήσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 2000/1995 του Υπουργείου Υγείας .

Οι εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής υποχρεούνται να τηρούν αρχείο και μηχανογραφημένο σύστημα, όπου θα καταγράφονται όλες οι πληροφορίες υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στο παραπάνω αρχείο επιβάλλεται να καταγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία του παρόντος προγράμματος και οι πιθανές θεραπείες.

4.4.2. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την αναγνώριση των ζώων:

Δεν εφαρμόζεται σήμανση στα είδη Gallus gallus.

4.4.3. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά την κοινοποίηση της ασθένειας:

1. Στην περίπτωση της δειγματοληψίας με πρωτοβουλία του υπευθύνου των εκμεταλλεύσεων, εάν απομονωθεί σαλμονέλλα από δείγματα κοπράνων στην εκμετάλλευση, τόσο ο ίδιος ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης, όσο και ο υπεύθυνος του εργαστηρίου είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν το θετικό αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
2. Στην περίπτωση του επίσημου ελέγχου και εφόσον το αποτέλεσμα του εργαστηρίου είναι θετικό στη σαλμονέλλα, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή.

Στην περίπτωση κατά την οποία απομονωθούν ο ένας ή οι δύο (2) ορότυποι που καλύπτονται από το πρόγραμμα, τότε θα λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 4.4.4.

Η κοινοποίηση των θετικών κρουσμάτων στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων θα γίνεται τόσο από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσο και από το Εργαστήριο Αναφοράς της Χαλκίδας .

4.4.4. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος :

Σύμφωνα με τα σημεία 1 και 2 του άρθρου 7 της εθνικής απόφασης 261069/23-03-2009 (Β 575) όταν κοινοποιούνται:

- α) από τις εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής, στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα ή
- β) όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα, ή
- γ) όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα, ή

δ) όταν κοινοποιούνται θετικά για *Salmonella spp.* αποτελέσματα στα πλαίσια της επίσημης δειγματοληψίας

η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με απόφασή της χαρακτηρίζει τα σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα» και :

i) για τις περιπτώσεις α, β και δ δεν επιτρέπει τη μετακίνηση των πουλερικών προς το σφαγείο, πριν την έκδοση του αποτελέσματος της οροτυποποίησης. Εφόσον απομονωθούν οι ορότυποι *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 2 της παραγράφου 4.4.4.

ii) για την περίπτωση γ) του σημείου 1 της παραγράφου 4.4.4 διενεργείται επίσημη δειγματοληψία για τη σαλμονέλλα.

2. Όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα ή όταν το εξεταζόμενο σμήνος ταυτοποιηθεί ως η πηγή μιας συγκεκριμένης εστίας τροφιμογενούς λοίμωξης, η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κοινοποιεί άμεσα το εργαστηριακό αποτέλεσμα στον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης και με απόφασή της λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα :

α) χαρακτηρίζει το σμήνος "θετικό για σαλμονέλλα".

β) Απαγορεύει τη μετακίνηση:

i. πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση εκτός αν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να σφαγεί σε καθορισμένο σφαγείο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (κανονισμός 853/2004, παράρτημα II, τμήμα III), για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων.

ii. στρωμνής και κόπρου από την επιχείρηση εκτός εάν η ίδια με άδειά της το επιτρέψει, προκειμένου να υποστούν επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Επιβάλλει η σφαγή να πραγματοποιηθεί σε καθορισμένο σφαγείο, στο τέλος της παραγωγικής διαδικασίας, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος της εξάπλωσης της σαλμονέλλας. Η σφαγή διεξάγεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Τα σφάγια των πουλερικών που προέρχονται από το θετικό σμήνος υποβάλλονται σε επίσημη δειγματοληψία για σαλμονέλλα, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα δειγματοληψίας : για τη λήψη δειγμάτων στο σφαγείο από τα

σφάγια των θετικών σμηνών λαμβάνονται τυχαία δείγματα από 15 σφάγια τουλάχιστον και μετά την ψύξη. Πρέπει να λαμβάνεται τεμάχιο περίπου 10 g από το δέρμα του λαιμού για κάθε σφάγιο. Πριν από την εξέταση πρέπει να ομαδοποιούνται τα δείγματα από το δέρμα του λαιμού τριών σφαγίων, προκειμένου να σχηματισθούν 5Χ25 g τελικά δείγματα.

Εφόσον τα αποτελέσματα για σαλμονέλλα είναι θετικά για *S. Enteritidis/S. Typhimurium*, τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα πουλερικά μπορούν να διατίθενται στην αγορά προς ανθρώπινη κατανάλωση μετά από θερμική επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων. Εάν δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται ή διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

δ) Συστήνει τη βελτίωση και την αυστηρότερη τήρηση των μέτρων βιοασφάλειας, καθώς και τον καθαρισμό και την αποτελεσματική απολύμανση των χώρων μετά την απομάκρυνση των μολυσμένων σμηνών. Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.

ε) Η επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων γίνεται με πουλερικά που προέρχονται από σμήνη αναπαραγωγής στα οποία εφαρμόζεται το πρόγραμμα ελέγχου της σαλμονέλλωσης που προβλέπεται στην με αριθμό 258685/7.06.2007 (ΦΕΚ 1011, τεύχος Β) απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τα οποία βρέθηκαν αρνητικά για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του προγράμματος.

στ) Ο επαναπληθυσμός των εκμεταλλεύσεων με πουλερικά γίνεται μετά την παρέλευση 15 ημερών από τη διαδικασία απομάκρυνσης των μολυσμένων σμηνών και της μολυσμένης στρωμνής και οποιονδήποτε άλλων προϊόντων μπορούν να μεταδώσουν τη νόσο, την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών και τελικών διαδικασιών καθαρισμού και απολύμανσης.

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης, μπορεί να γίνει εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

4.4.5 Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τους διάφορους χαρακτηρισμούς ζώων και κοππαδιών:

Στην απόφαση των εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) ,προβλέπονται οι παρακάτω χαρακτηρισμοί των σμηνών των ορνιθίων κρεατοπαραγωγής:

A) σμήνη «ύποπτα για σαλμονέλλα»

B) σμήνη «θετικά για σαλμονέλλα»

Γ) σμήνη «αρνητικά για σαλμονέλλα»

A)«Ύποπτα» χαρακτηρίζονται τα σμήνη στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) όταν κοινοποιούνται από τις εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνιθίων κρεατοπαραγωγής ,στα πλαίσια των αυτοελέγχων τους, θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα

β)όταν δεν αποκλείεται υποψία προσβολής από σαλμονέλλα

γ)όταν κοινοποιούνται θετικά για την ανίχνευση αντιμικροβιακών ουσιών αποτελέσματα.

B)«Θετικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν κοινοποιούνται θετικά για *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* αποτελέσματα .

Γ)«Αρνητικά» χαρακτηρίζονται τα σμήνη όταν τα αποτελέσματα του επισήμου ελέγχου σε σμήνη ύποπτα για σαλμονέλλα είναι αρνητικά για τους οροτύπους *S. Enteritidis* ή *S. Typhimurium* .

4.4.6. Διαδικασίες ελέγχου και ειδικότερα κανόνες για τη μετακίνηση ζώων που μπορούν να πληγούν ή να μολυνθούν από την εν λόγω ασθένεια και τακτική επιθεώρηση των εκάστοτε εκμεταλλεύσεων ή περιοχών:

1. Κατά την εισαγωγή πουλερικών κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* από τρίτες χώρες ή στα πλαίσια του ενδοκοινοτικού εμπορίου ,πρέπει να πληρούνται οι υγειονομικές απαιτήσεις που καθορίζονται με την Οδηγία 90/539/ΕΟΚ (η οποία έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με το Π.Δ 211/1992 (Α

100)) , με την απόφαση 2006/696/ΕΚ καθώς με τα άρθρα 9 και 10 του καν. (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και να συνοδεύονται τα πουλερικά από τα προβλεπόμενα υγειονομικά πιστοποιητικά.

2. Κατά τις περιπτώσεις διακίνησης πουλερικών κρεατοπαραγωγής στο εσωτερικό της χώρας, πρέπει τα σμήνη αναπαραγωγής προέλευσής τους να έχουν ελεγχθεί με αρνητικά αποτελέσματα για τους δύο (2) ορότυπους σαλμονέλλας του παρόντος προγράμματος και να συνοδεύονται από την προβλεπόμενη στο ΠΔ 224/98 άδεια διακίνησης, εφόσον πρόκειται για νεοσσούς ημέρας ή από το προβλεπόμενο στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004 της Επιτροπής πιστοποιητικό, εφόσον πρόκειται για πουλερικά που διακινούνται προς σφαγή.

Η τακτική επιθεώρηση των επιχειρήσεων πουλερικών κρεατοπαραγωγής γίνεται από τους επίσημους κτηνιάτρους των Κτηνιατρικών Αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων , όπου αυτές ανήκουν με τη συχνότητα και τον τρόπο που περιγράφονται στο σημείο 4.4.7.

4.4.7. Μέτρα και εφαρμοζόμενη νομοθεσία όσον αφορά τον έλεγχο (δοκιμή, εμβολιασμός, ...) της ασθένειας:

Κάθε σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, που εμπίπτει στο πεδίο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003, υπόκειται, σύμφωνα με την απόφαση εφαρμοστικών μέτρων, στους παρακάτω ελέγχους από τους αντίστοιχους φορείς:

A) Έλεγχοι που διενεργούνται με την ευθύνη και υποχρέωση του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

B) Επίσημοι έλεγχοι που διενεργούνται από τις επίσημες κτηνιατρικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Το πρόγραμμα όλων των παραπάνω δειγματοληψιών απεικονίζεται στον πίνακα 2.

Για τη συχνότητα των ελέγχων κατά φορέα, το είδος των δειγμάτων, τα πρωτόκολλα δειγματοληψίας και όλα τα σχετικά θέματα θα ισχύουν τα ακόλουθα:

A. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται κατά την δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία :

A1. Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης.

A2. Δύναται η δυνατότητα στους υπευθύνους των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων να προβαίνουν στη δειγματοληψία τουλάχιστον ενός σμήνους κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ανά αγέλη σε εκμεταλλεύσεις με πολλά σμήνη εάν:

1.χρησιμοποιείται σύστημα βάση του οποίου δεν μπορεί να εισαχθεί νέα παρτίδα, εάν δεν εξαχθεί ολόκληρη η προηγούμενη (all in, all out).

2. εφαρμόζεται η ίδια διαχείριση σε όλα τα σμήνη.

3. η παροχή τροφής και νερού είναι κοινή για όλα τα σμήνη.

4. κατά την διάρκεια ενός έτους και σε τουλάχιστον έξι σμήνη, έγιναν δοκιμές για τη *Salmonella spp.* σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που προβλέπεται στο σημείο A1 σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης και η αρμόδια αρχή έλαβε δείγματα όλων των σμηνών τουλάχιστον μιας αγέλης και

5. είναι αρνητικά όλα τα αποτελέσματα από τις δοκιμές για *S.Enteritidis* /*Typhimurium*.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

B. Αριθμός και τύπος δειγμάτων που λαμβάνονται από τον επίσημη αρχή.

Η δειγματοληψία από την αρμόδια αρχή πραγματοποιείται :

A. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.

Β. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

B2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επίσημους ελέγχους στο σφαγείο.

Γ. Στην περίπτωση που ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης θέλει να κάνει χρήση της παρέκκλισης του σημείου Α2.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των δειγμάτων, αυτά λαμβάνονται με τα κατάλληλα αποστειρωμένα εργαλεία, πακετάρονται σε κατάλληλες συσκευασίες στις οποίες αναγράφεται σε ετικέτα το είδος του δείγματος, σφραγίζονται και στέλνονται στο αρμόδιο εργαστήριο , συνοδευόμενα από τα κατάλληλα έντυπα.

Στην περίπτωση δειγματοληψίας από την αρμόδια αρχή για υπόνοια μόλυνσης από σαλμονέλλα και σε κάθε άλλη περίπτωση που κρίνεται απαραίτητο, η αρμόδια αρχή βεβαιώνεται (διενεργώντας περαιτέρω δοκιμές υποχρεωτικής δειγματοληψίας στα σφάγια για σαλμονέλλα και χρήση αντιμικροβιακών ουσιών), όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για σαλμονέλλα στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής δεν έχουν επηρεαστεί από τη χρήση αντιμικροβιακών παραγόντων στα σμήνη.

Σε περίπτωση που δεν ανιχνευθεί η παρουσία των *Salmonella Enteritidis* και *Salmonella Typhimurium*, αλλά ανιχνευθούν αντιμικροβιακοί παράγοντες ή παράγοντες ανασταλτικοί για την ανάπτυξη βακτηρίων, το σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής θεωρείται **μολυσμένο** για τους σκοπούς του κοινοτικού στόχου και εφαρμόζονται τα μέτρα του σημείου 4.4.4.

Για την ανίχνευση και απομόνωση της σαλμονέλλας χρησιμοποιείται η συνιστώμενη από το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς μέθοδος, η οποία περιγράφεται στην τρέχουσα έκδοση του σχεδίου του παραρτήματος Δ του προτύπου ISO 6579 (2002) «Ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας σε περιπτώματα ζώων και σε δείγματα του σταδίου της πρωτογενούς παραγωγής». Κατά τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιείται ένα ημιστερεό μέσο (MSRV) ως το μοναδικό μέσο επιλεκτικού εμπλουτισμού το οποίο επωάζεται σε $41.5 \pm 1\text{oC}$ για $2 \times 24 \pm 3$ ώρες.

Ο προσδιορισμός του οροτύπου του απομονωθέντος στελέχους γίνεται σύμφωνα με το σύστημα Kaufmann-White.

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με το πρότυπο EN/ISO 16140/2003.

Δεν πραγματοποιείται εμβολιασμός των κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής.

4.4.8 Μέτρα που προβλέπονται για την αποζημίωση των ιδιοκτητών των ζώων που σφάχθηκαν ή θανατώθηκαν:

Στην απόφαση εφαρμοστικών μέτρων με αριθ. 261069/23-03-2009 (B 575) δεν προβλέπεται η καταβολή αποζημιώσεων στους κατόχους εκμεταλλεύσεων κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, οι οποίοι στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων του παρόντος προγράμματος υποχρεώνονται να προβούν σε σφαγή και θερμική επεξεργασία των μολυσμένων σμηνών.

4.4.9 Πληροφόρηση και αξιολόγηση όσον αφορά τη διαχείριση των μέτρων βιοασφάλειας και την υπάρχουσα υποδομή στα σχετικά σμήνη/εκμεταλλεύσεις

Κατά τους επίσημους ελέγχους των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων, διενεργείται επιθεώρηση των μέτρων βιοασφάλειας, αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και παρέχονται οι αναγκαίες συμβουλές για διορθωτικές ενέργειες.

5.Γενική περιγραφή του κόστους και των οφελών :

Στο κόστος του προγράμματος περιλαμβάνονται :

A) Για τον υπεύθυνο της επιχείρησης :

- Το εργατικό κόστος συλλογής των δειγμάτων
- Το κόστος της απώλειας ζώων
- Τα διαφυγόντα κέρδη από την αναστολή λειτουργίας της επιχείρησης
- Τα έξοδα καθαρισμού και απολυμάνσεων

B) Για τις επίσημες αρχές :

- τα έξοδα για τα υλικά δειγματοληψίας,
- τα έξοδα μεταφοράς/ αποστολής των δειγμάτων,
- τα οδοιπορικά έξοδα των κτηνιάτρων
- το κόστος των εργαστηριακών εξετάσεων,
- οι μισθοί των κτηνιάτρων
- η αποζημίωση των ιδιοκτητών σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής, τα οποία βρέθηκαν μολυσμένα με τους ορότυπους *S. Enteritidis* ή *S.typhimurium* είτε λόγω μείωσης της αξίας αυτών στην περίπτωση που οδηγούνται για θερμική επεξεργασία είτε λόγω καταστροφής αυτών.

Τα οφέλη που προκύπτουν από το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι :

- Η προστασία της δημόσιας υγείας, επειδή η μείωση του επιπολασμού της σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής , έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συχνότητας πρόκλησης νόσου στον άνθρωπο ,λόγω της κατανάλωσης μολυσμένου με σαλμονέλλα κρέατος κοτόπουλου.
- Μείωση του κόστους που προκύπτει εξαιτίας των κρουσμάτων σαλμονέλλωσης στον άνθρωπο(έξοδα νοσηλείας, απώλεια εργατοωρών...).

Πίνακας 1 Πληθυσμιακά Στοιχεία

ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΛΑΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ
ΑΙΤΩΛΝΙΑΣ	4	10	52.000
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	46	146	1.313.900
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	4	7	15.500
ΑΡΚΑΔΙΑ	21	50	216.650
ΑΡΤΑ	140	334	3.003.000
ΒΟΙΩΤΙΑ	79	183	2.372.350
ΔΡΑΜΑ	3	5	82.000
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	5	22	79.940
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	5	24	100.000
ΕΥΒΟΙΑ	63	176	2.443.375
ΗΛΕΙΑ	1	4	10.000
ΗΜΑΘΙΑ	5	7	101.000
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	29	101	1.329.000
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	2	2	2000
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	56	152	1.521.000
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	624	818	7.577.900
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	1	1	3.000
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	1	6	18.000
ΚΙΑΚΙΣ	5	23	364.000
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	2	8	25.000
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	2	7	8.000
ΛΑΚΩΝΙΑ	9	51	54.000
ΛΑΡΙΣΑ	6	22	118.000
ΛΑΣΙΘΙ	1	3	4.500
ΛΕΣΒΟΣ	3	37	132.200
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	2	16	32.900
ΞΑΝΘΗ	5	24	294.000
ΠΕΛΛΑ	8	26	207.000
ΠΙΕΡΙΑ	30	86	1.114.650
ΠΡΕΒΕΖΑ	24	42	530.000
ΡΕΘΥΜΝΟ	5	18	17.100
ΡΟΔΟΠΗΣ	2	4	14.500
ΣΕΡΡΕΣ	36	66	575.000
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	8	22	261.600
ΧΑΝΙΑ	3	19	40.500
ΧΙΟΣ	2	8	27.000
ΣΥΝΟΛΟ	1242	2530	24.360.565

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας

A. Δειγματοληψία ρουτίνας. (Διενεργείται από τον Υπεύθυνο της εκμετάλλευσης)

A1. Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης.

A2. Σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ανά αγέλη σε εκμεταλλεύσεις με πολλά σμήνη εάν:

1. χρησιμοποιείται σύστημα all in, all out.
2. εφαρμόζεται η ίδια διαχείριση σε όλα τα σμήνη.
3. η παροχή τροφής και νερού είναι κοινή για όλα τα σμήνη.
4. κατά την διάρκεια ενός έτους και σε τουλάχιστον έξι αγέλες, έγιναν δοκιμές για τη *Salmonella* spp. σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που προβλέπεται στο σημείο A1 σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης και η αρμόδια αρχή έλαβε δείγματα όλων των σμηνών τουλάχιστον μιας αγέλης και
5. είναι αρνητικά όλα τα αποτελέσματα από τις δοκιμές για *S. Enteritidis* /*Typhimurium*.

Πίνακας 2. Σχήμα Δειγματοληψίας (συνέχεια)

B. Επίσημη Δειγματοληψία. (Διενεργείται από τον Κτηνίατρο της οικείας Κτηνιατρικής Αρχής)

B1. σε τουλάχιστον ένα σμήνος κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής από το 10% των εκμεταλλεύσεων που έχουν πάνω από 5000 πτηνά κάθε χρόνο.

B2. Βάση αξιολόγησης κινδύνου:

B2.1. σε τυχόν περίπτωση υπόνοιας μόλυνσης από *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium*, ως αποτέλεσμα της επιδημιολογικής έρευνας τροφιμογενών εστιών σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

B2.2. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* σε δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο υπεύθυνος του σφαγείου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005.

B2.3. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος για *Salmonella enteritidis* ή *Salmonella typhimurium* κατά τον επίσημο έλεγχο στο σφαγείο σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

B2.4. σε περίπτωση ανίχνευσης αντιμικροβιακών ουσιών, στα πλαίσια του προγράμματος ανίχνευσης καταλοίπων, κατά τους επισήμους ελέγχους στο σφαγείο.

Η δειγματοληψία που διενεργείται από την αρμόδια αρχή μπορεί να αντικαταστήσει μία δειγματοληψία με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής μονάδας.

Και περιλαμβάνει:

- τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή δύο ζεύγη «καλτσών» ή ένα ζεύγος μάκτρων και ένα δείγμα σκόνης.

-σε σμήνη κοτόπουλων ελεύθερης βοσκής: συλλογή δειγμάτων μόνον εντός του ορνιθώνα.

-σε σμήνη με λιγότερα από 100 κοτόπουλα : αντί των μάκτρων για μπότες ή «καλτσών» μπορούν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα που σύρονται με τα χέρια ή άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιπτώματα , όταν δεν είναι δυνατή η χρήση μάκτρων για μπότες.

Όλα τα μάκτρα για μπότες ή «κάλτσες» πρέπει να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Πίνακας 6.1.2. Στοιχεία για την εξέλιξη της ασθένειας

Έτος : 2005-2006

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2006

Ζωικό είδος : Όρνιθες κρεοπαραγωγής *Gallus gallus*

Ασθένεια : *Salmonella* spp.

Περιοχή	Είδος Σμήνου	Συνολικός Αριθμός Σμηνών	Συνολικός Αριθμός Ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο πλαίσιο του προγράμματος	Συνολικός αριθμός σμηνών του υποβλήθηκαν σε δοκιμή	Αρ. θητικών σμηνών		Αρ. σμηνών που ανταρτίστηκαν	Συνολικός αριθμός σφάξιμων ή Καταστράφηκαν	Ποσότητα Αβγών που Καταστράφηκαν (αριθμός ή Kg)	Ποσότητα αβγών που άσχετεύηκαν στην παραγωγή προϊόντων σβγών(αριθμός ή Kg)
						α1	α2				
Όλη η χώρα	Σμήνη κοτόπουλων κρεοπαραγωγής	9016	17.370.000	375	300	22	87	0	0	0	0

α1= S. Enteritidis.

α2, S. Typhimurium.

α3 = άλλοι ορότυποι (S. Blockley, S. Indiana, S. Muenchen, S. Hadar, S. Livingstone, S. Kottbus, S. Senftenberg, S. Mbandaka, S. Bredeney, S. Meleagridis)

α4= S. Enteritidis, ή, S. Typhimurium

Πίνακας 7.1.1.1. Αριθμός και προσδιορισμός των δοκιμών (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Ασθένεια : Salmonella spp.
 κρεατοπαραγωγής Gallus gallus
 Έτος : 2010

Ζωικό είδος : Σμήνη κοτόπουλων

Περιοχή	Είδος δοκιμής		Πληθυσμός- Στόχος - σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαρα- γωγής	Είδος δείγματος Κόπρωνα 2 ζεύγη μάκτρων/ σμήνος	Σκοπός : Έλεγχος σαλμονέλλας στα σμήνη κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής	Αριθμός Προγραμμα- τιζόμενων δοκιμών 1 φορά από το 10% των εκμεταλλεύ- σεων με >5000 πτηνά /έτος
	Τροποποιημέ- νη ISO 6579	Οροτυποποίη- ση : Στα θετικά				
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑ Σ	✓	✓	10	✓	✓	0(β)
ΑΝ	✓			✓	✓	
ΑΙΤΙΚΗ		✓	146			5
ΑΡΓΟΛΙΑ	✓	✓	7	✓	✓	0(α)
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	✓	50	✓	✓	2
ΑΡΙΑ	✓	✓	324	✓	✓	14
ΒΙΘΩΤΙΑ	✓	✓	183	✓	✓	8
ΔΡΑΜΑ	✓	✓	5	✓	✓	0(β)
ΔΥΓ.		✓				
ΑΤΤΙΚΗ	✓	✓	22	✓	✓	1
ΔΩΔΕΚΑΚ ΗΣ	✓	✓	24	✓	✓	1
ΕΥΒΟΙΑ	✓	✓	176	✓	✓	6
ΠΑΙΣΙΑ	✓	✓	4	✓	✓	0(β)
ΗΜΑΘΙΑ	✓	✓	7	✓	✓	1
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	✓	101	✓	✓	3
ΘΡΑΚΗ		✓				
ΘΡΑΣΣΑΛΟΝ ΙΚΗ	✓	✓	2	✓	✓	0(α)
ΘΡΑΣΣΑΛΟΝ ΙΚΗ	✓	✓	152	✓	✓	6
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	✓	818	✓	✓	62
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	✓	✓	1	✓	✓	0(α)
ΚΕΦΑΛΛΟ ΝΙΑ	✓	✓	6	✓	✓	0(β)
ΚΙΑΚΙΣ	✓	✓	23	✓	✓	1
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	✓	✓	8	✓	✓	0(β)
ΚΥΚΛΑΔΕ Σ	✓	✓	7	✓	✓	0(α)
ΛΑΚΩΝΙΑ	✓	✓	51	✓	✓	1
ΛΑΡΙΣΑ	✓	✓	22	✓	✓	1
ΛΑΣΙΘΙ	✓	✓	3	✓	✓	0(α)
ΛΙΣΒΟΣ	✓	✓	37	✓	✓	0(β)
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	✓	✓	16	✓	✓	0(β)
ΞΑΝΘΗ	✓	✓	24	✓	✓	1
ΠΕΛΛΑ	✓	✓	26	✓	✓	1
ΠΕΡΙΑ	✓	✓	86	✓	✓	3
ΠΡΕΒΕΖΑ	✓	✓	42	✓	✓	2
ΡΙΘΥΜΝΟ	✓	✓	18	✓	✓	0(α)
ΡΟΔΟΙΠΗ	✓	✓	4	✓	✓	0(β)
ΣΕΡΡΕΣ	✓	✓	66	✓	✓	4
ΧΑΛΚΙΔΙΚ Η	✓	✓	22	✓	✓	1
ΧΑΝΙΑ	✓	✓	19	✓	✓	0(β)
ΧΙΟΣ	✓	✓	8	✓	✓	0(β)
ΣΥΝΟΛΟ			2530			124

(α) εκμεταλλεύσεις με πληθυσμό μικρότερο των 5000 πτηνών.

(β) αριθμός εκμεταλλεύσεων στο νομό πολύ μικρός για τη λήψη δείγματος.

Πίνακας 7.1.3. Στόχοι των δοκιμών σε σμήνη (αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Έτος : 2010

Κατάσταση στις : 31 Δεκεμβρίου 2010

Ζωικό είδος : ορνίθια κρεοτοπαραγωγής Gallus gallus Ασθένεια : Salmonella spp

Περιοχή	Είδος ορνίθιας κρεοτοπαραγωγής Gallus gallus	Συνολικός αριθμός σμηνών	Συνολικός αριθμός ζώων	Συνολικός αριθμός σμηνών στο έδαφος	Συνολικός αριθμός σμηνών που προέρχονται από άλλα κράτη	Αριθμός σμηνών που ελεγχονται να είναι θετικά	Αριθμός σμηνών που αναφέρονται ως αποδοτικά	Συνολικός αριθμός ζώων που αναφέρονται ως κατώτερα φύλα	Αιτιολογία της ποσότητας που θα καταστρέφεται σύμφωνα με Κε. 608 του Κ.Ν. 2831/00	Αιτιολογία της ποσότητας που θα καταστρέφεται σύμφωνα με Κε. 608 του Κ.Ν. 2831/00	Αιτιολογία της ποσότητας που θα καταστρέφεται σύμφωνα με Κε. 608 του Κ.Ν. 2831/00	Αιτιολογία της ποσότητας που θα καταστρέφεται σύμφωνα με Κε. 608 του Κ.Ν. 2831/00
ΑΙΤΩΛΩΝΙΑ	✓	30	52.000	10	52.000	0	0	0	0	0	0	0
ΑΝ												
ΑΤΤΙΚΗ	✓	146	1.613.900	146	1.613.900	5	3	2	30	5	55270	
ΑΡΓΟΛΙΑ	✓	7	15.500	7	15.500	0	0	0	1	0	0	
ΑΡΚΑΔΙΑ	✓	50	216.650	50	216.650	2	1	1	10	2	8666	
ΑΡΤΑ	✓	334	3.003.000	334	3.003.000	14	8	3	69	11	98901	
ΒΟΙΩΤΙΑ	✓	183	2.372.350	183	2.372.350	8	4	2	38	6	77784	
ΔΡΑΜΙΑ	✓	5	82.000	5	82.000	0	0	0	1	0	0	
ΔΥΤ.	✓											
ΑΤΤΙΚΗ	✓	22	79.940	22	79.940	1	1	0	5	1	3634	
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ	✓											
ΕΒΡΟΙΑ	✓	24	100.000	24	100.000	1	1	0	5	1	4167	
ΕΒΡΟΙΑ	✓	176	2.443.375	176	2.443.375	6	4	2	37	6	83298	
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	✓	4	10.000	4	10.000	0	0	0	1	0	0	
ΗΜΑΘΙΑ	✓	7	101.000	7	101.000	1	0	0	1	0	0	
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	✓	101	1.329.000	101	1.329.000	3	2	1	21	3	39474	
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓	2	2000	2	2000	0	0	0	0	0	0	
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	✓	152	1.521.000	152	1.521.000	6	3	2	32	5	50035	
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	✓	818	7.577.900	818	7.577.900	62	19	7	170	26	240864	
ΚΑΡΔΙΤΣΟΝ	✓	1	3.000	1	3.000	0	0	0	0	0	0	
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	✓	6	18.000	6	18.000	0	0	0	1	0	0	

ΚΙΛΙΚΙΣ	23	364.000	23	364.000	1	1	0	5	1	15826
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	8	25.000	8	25.000	0(β)	0	0	2	0	0
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	7	8.000	7	8.000	0(γ)	0	0	1	0	0
ΛΑΚΟΝΙΑ	51	54.000	51	54.000	1	1	11	2	2	2118
ΛΑΡΙΣΣΑ	22	118.000	22	118.000	1	1	0	5	1	5364
ΛΑΣΙΘΙ	3	4.500	3	4.500	0(α)	0	0	1	0	0
ΛΕΙΒΟΣ	37	132.200	37	132.200	0(β)	1	0	8	1	3573
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	16	32.900	16	32.900	0(β)	0	1	3	1	2056
ΞΑΝΘΗ	24	294.000	24	294.000	1	1	0	5	1	12250
ΠΕΛΛΑ	26	207.000	26	207.000	1	1	0	5	1	7962
ΠΙΕΡΙΑ	86	1.114.650	86	1.114.650	3	2	1	18	3	38863
ΠΡΕΒΕΖΑ	42	530.000	42	530.000	2	1	0	9	1	12619
ΡΕΘΥΜΝΟ	18	17.100	18	17.100	0(α)	0	1	4	1	950
ΡΟΔΟΠΗ	4	14.500	4	14.500	0(β)	0	0	1	0	0
ΣΕΡΡΕΣ	66	575.000	66	575.000	4	2	0	14	2	17424
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	22	261.600	22	261.600	1	1	0	5	1	11891
ΧΑΝΙΑ	19	40.500	19	40.500	0(β)	0	1	4	1	2132
ΧΙΟΣ	8	27.000	8	27.000	0(β)	0	0	2	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	2530	24.360.565	2530	24.360.565	124	58	23	526	81	683802

8. Λεπτομερής ανάλυση του κόστους του προγράμματος(αφορά τις επίσημες δειγματοληψίες)

Δαπάνες που συνδέονται με τα εξής:	Προσδιορισμός	Αριθμός μονάδων	Κόστος μονάδας σε ευρώ	Συνολικό ποσό (σε ευρώ)	Ζητείται κοινοτική χρηματοδότηση (ναι/όχι)
1. Δοκιμές					
1.1 Δαπάνες ανάλυσης	Δοκιμή: ISO 6579	161 ¹	20	3220 ²	ναι
	Δοκιμή: Οροτυποποίηση	39 ³	30	1170 ⁴	ναι
1.2 Δαπάνες δειγματοληψίας	Αναλώσιμα υλικά για τη συλλογή των δειγμάτων από την εκμετάλλευση	322 ⁵	7,5	2415 ⁶	ναι
1.3 Άλλες δαπάνες	Δοκιμή αντιμικροβιακής ευαισθησίας	4	9	36	ναι
2. Εμβολιασμός ή θεραπεία					
2.1 Αγορά του εμβολίου ή της θεραπείας					
2.2 Δαπάνες διανομής					

(συνεχίζεται)

¹ αριθμός σμηνών που θα ελεγχθούν από την επίσημη αρχή (124) x πλήθος λαμβανομένων σύνθετων δειγμάτων (1) =124+ επιπλέον αριθμός σμηνών που μπορεί να χρειασθεί να υποστεί δειγματοληψία από την επίσημη αρχή (124 x 30%) x πλήθος λαμβανομένων σύνθετων δειγμάτων (1) =161

² αριθμός μονάδων δοκιμών (161) x τιμή μονάδας (20 ευρώ) =3220 ευρώ

³ αριθμός μονάδων βακτηριολογικών δοκιμών (161) x σημερινό επιπολασμό για *Salmonella* spp (24%)=39

⁴ αριθμός μονάδων δοκιμών οροτυποποίησης (39) x τιμή μονάδας (30 ευρώ) = 1170 ευρώ.

⁵ αριθμός σετ που χρησιμοποιούνται ανά δειγματοληψία στην εκμετάλλευση (2) x πλήθος σμηνών που θα εξεταστούν επίσημα (161) = 322

⁶ σύνολο σετ για δειγματοληψία από την εκμετάλλευση (322) x τιμή μονάδας (7,5 ευρώ) = 2415 ευρώ

Χάρτης Ι

ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΣ	1
ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗ	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	3
ΕΥΒΟΙΑ	4
ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗ	9
ΑΡΓΟΛΙΔΑ	11
ΑΡΚΑΔΙΑ	12
ΗΛΕΙΑ	14
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	15

ΛΑΚΩΝΙΑ	18
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	17
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	23
ΑΡΓΙΑ	31
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	32
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	33
ΠΙΡΕΒΕΖΑ	34
ΛΑΡΙΣΑ	42
ΔΡΑΜΑ	52

ΗΜΑΘΙΑ	53
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	54
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	56
ΚΙΑΚΙΣ	57
ΠΕΛΛΑ	59
ΠΙΕΡΙΑ	61
ΣΕΡΡΕΣ	62
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	64
ΕΛΛΟΗ	72

ΡΟΔΩΠΗΣ	73
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	81
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	82
ΛΕΣΒΟΣ	83
ΧΙΟΣ	85
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	91
ΛΑΣΙΘΙ	92
ΡΕΘΥΜΝΟ	93
ΧΑΝΙΑ	94

SALMONELLA CONTROL PROGRAMMES

DECLARATION

The General Veterinary Directorate of the Greek Ministry of Rural Development and Food confirms that provisions of bellow-mentioned legislation will be followed/implemented in 2010:

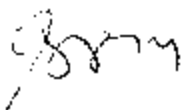
- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 1003/2005 or CR 213/2009 in case of breeding flocks of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1,2 (frequency of sampling) 4(results and reporting) (particularly provisions on exceptional cases) of Annex of CR (EC) No 1168/2006 in case of laying hens of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on exceptional cases) of Annex of Commission Regulation (EC) No 646/2007/EC in case of Broilers of *Gallus gallus* and

- the provisions of paragraph 1 and 2 (frequency of sampling) 4(results and reporting)(particularly provisions on confirmatory sampling) of Annex of Commission Regulation (EC) No 584/2008/EC in case of turkeys.

Ioanna Angeli

Director of Animal Health Directorate

Myrsini Tzani

Veterinary officer
Animal Health Directorate
Department of Zoonosis